EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 15.12.2020.
COM(2020) 825 final

2020/0361 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i izmjeni Direktive 2000/31/EZ

(Tekst značajan za EGP)

{SEC(2020) 432 final} - {SWD(2020) 348 final} - {SWD(2020) 349 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Od donošenja Direktive 2000/31/EZ[1] („Direktiva o elektroničkoj trgovini”) pojavile su se nove i inovativne (digitalne) usluge informacijskog društva koje mijenjaju svakodnevni život građana Unije te oblikuju i mijenjaju načine na koje oni komuniciraju, povezuju se, funkcioniraju kao potrošači i posluju. Te su usluge znatno doprinijele društvenim i gospodarskim promjenama u Uniji i diljem svijeta. Istodobno, korištenje tih usluga postalo je i izvor novih rizika i izazova, kako za društvo u cjelini tako i za korisnike takvih usluga. Digitalne usluge mogu poduprijeti postizanje ciljeva održivog razvoja povećanjem gospodarske, socijalne i okolišne održivosti. Kriza uzrokovana koronavirusom pokazala je važnost digitalnih tehnologija u svim aspektima modernog života. Jasno je pokazala ovisnost našeg gospodarstva i društva o digitalnim uslugama te je istaknula koristi i rizike koji proizlaze iz postojećeg okvira za funkcioniranje digitalnih usluga.

U Komunikaciji „Izgradnja digitalne budućnosti Europe”[2] Komisija se obvezala ažurirati horizontalna pravila kojima se utvrđuju odgovornosti i obveze pružatelja digitalnih usluga, a posebno internetskih platformi.

Komisija je pritom uzela u obzir probleme utvrđene u izvješćima o vlastitoj inicijativi Europskog parlamenta i analizirala prijedloge u njima. Europski parlament donio je dvije rezolucije na temelju članka 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU): o „Aktu o digitalnim uslugama – poboljšanje funkcioniranja jedinstvenog tržišta”[3] i o „Aktu o digitalnim uslugama: prilagodba odredbi trgovačkog i građanskog prava za poduzeća koja posluju na internetu”[4]. Europski parlament donio je u okviru nezakonodavnog postupka i rezoluciju o „Aktu o digitalnim uslugama i postavljenim pitanjima o temeljnim pravima”[5]. Rezolucije se sadržajno dopunjuju u mnogim aspektima. Uključuju odlučan poziv na zadržavanje temeljnih načela Direktive o elektroničkoj trgovini i zaštitu temeljnih prava u internetskom okruženju, kao i anonimnosti na internetu kad god je to tehnički moguće. U njima se poziva na transparentnost, obveze informiranja i odgovornost za pružatelje digitalnih usluga te se zagovaraju djelotvorne obveze suzbijanja nezakonitog sadržaja na internetu. Njima se zagovaraju i javni nadzor na razini EU-a i nacionalnoj razini te suradnja u provedbi zakona među nadležnim tijelima u svim zemljama, posebno pri rješavanju prekograničnih stvari.

U rezoluciji o „Aktu o digitalnim uslugama – poboljšanje funkcioniranja jedinstvenog tržišta” poziva se na ambicioznu reformu postojećeg pravnog okvira EU-a za elektroničku trgovinu uz zadržavanje temeljnih načela sustava odgovornosti, zabrane općeg praćenja i klauzule o unutarnjem tržištu, za koju se smatra da je i danas važeća. Potvrđujući ciljeve Direktive o

[1] Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine (Direktiva o elektroničkoj trgovini) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1).
[2] https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/communication-shaping-europes-digital-future-feb2020_en_4.pdf
[3] Europski parlament, Rezolucija o poboljšanju funkcioniranja jedinstvenog tržišta (2020/2018(INL)).
[4] Europski parlament, Rezolucija o prilagodbi odredbi trgovačkog i građanskog prava za poduzeća koja posluju na internetu (2020/2019(INL)).
[5] Europski parlament, Rezolucija o Aktu o digitalnim uslugama i postavljenim pitanjima o temeljnim pravima (2020/2022(INI)).

elektroničkoj trgovini, rezolucijom se poziva na donošenje mjera koje se temelje na zaštiti potrošača, uključivanjem detaljnog odjeljka o internetskim tržnicama, i kojima se osigurava povjerenje potrošača u digitalno gospodarstvo, uz istodobno poštovanje temeljnih prava korisnika. U rezoluciji se zagovara i donošenje pravila kojima će se poduprijeti konkurentno digitalno okruženje u Europi te se Akt o digitalnim uslugama predviđa kao instrument za postavljanje standarda na globalnoj razini.

U rezoluciji o „Aktu o digitalnim uslugama: prilagodba odredbi trgovačkog i građanskog prava za poduzeća koja posluju na internetu" poziva se na više pravednosti, transparentnosti i odgovornosti za postupke moderiranja sadržaja digitalnih usluga, uz osiguravanje poštovanja temeljnih prava i jamstvo neovisne sudske zaštite. Rezolucija uključuje i zahtjev za uvođenje razrađenog mehanizma prijavljivanja i djelovanja u pogledu nezakonitog sadržaja, sveobuhvatna pravila o internetskom oglašavanju, uključujući ciljano oglašavanje, te omogućavanje razvoja i upotrebe pametnih ugovora.

U nezakonodavnoj rezoluciji o „Aktu o digitalnim uslugama i postavljenim pitanjima o temeljnim pravima" naglašava se potreba za pravnom jasnoćom za platforme i korisnike te za poštovanjem temeljnih prava s obzirom na brz razvoj tehnologije. Poziva se na donošenje usklađenih pravila za suzbijanje nezakonitog sadržaja na internetu te za izuzeća od odgovornosti i moderiranje sadržaja. Rezolucija uključuje i jasne odgovornosti platformi i nadležnih tijela u pogledu izvješćivanja i transparentnosti. U Zaključcima Vijeća[6] također se pozdravlja najava Komisije o Aktu o digitalnim uslugama, pri čemu se naglašava potreba „za jasnim i usklađenim pravilima, utemeljenima na dokazima, o obvezama i odgovornosti za digitalne usluge kojima bi se internetskim posrednicima zajamčila odgovarajuća razina pravne sigurnosti" te se ističe potreba „za jačanjem europskih kapaciteta i suradnje nacionalnih tijela uz očuvanje i jačanje temeljnih načela jedinstvenog tržišta i potrebu za unapređenjem sigurnosti građana i zaštitom njihovih prava u digitalnom području diljem jedinstvenog tržišta". Taj poziv na djelovanje ponovljen je u Zaključcima Vijeća od 2. listopada 2020[7].

Na temelju ključnih načela utvrđenih u Direktivi o elektroničkoj trgovini, koja su i dalje valjana, ovim se prijedlogom nastoje osigurati najbolji uvjeti za pružanje inovativnih digitalnih usluga na unutarnjem tržištu, doprinijeti sigurnosti na internetu i zaštiti temeljnih prava te uspostaviti čvrsta i trajna upravljačka struktura za djelotvoran nadzor nad pružateljima posredničkih usluga.

Prijedlogom se definiraju jasne obveze i odgovornosti pružatelja posredničkih usluga, osobito internetskih platformi kao što su društveni mediji i tržnice. Utvrđivanjem jasnih obveza dužne pažnje za određene posredničke usluge, uključujući postupke prijavljivanja i djelovanja za nezakonite sadržaje i mogućnost osporavanja odluka platformi o moderiranju sadržaja, prijedlogom se nastoji povećati sigurnost korisnika na internetu diljem Unije i poboljšati zaštita njihovih temeljnih prava. Nadalje, obvezom određenih internetskih platformi da primaju, spremaju te djelomično provjeravaju i objavljuju informacije o trgovcima koji se koriste njihovim uslugama osigurat će se sigurnije i transparentnije internetsko okruženje za potrošače. Prepoznajući osobit utjecaj vrlo velikih internetskih platformi na naše gospodarstvo i društvo, prijedlogom se utvrđuje viši standard transparentnosti i odgovornosti u pogledu načina na koji pružatelji takvih platformi moderiraju sadržaj te oglašavanja i algoritamskih procesa. Njime se utvrđuju obveze procjene rizika koje njihovi sustavi predstavljaju za razvoj

[6] Zaključci Vijeća o oblikovanju digitalne budućnosti Europe, 8711/20 od 9. lipnja 2020., https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8711-2020-INIT/hr/pdf.

[7] https://www.consilium.europa.eu/media/45910/021020-euco-final-conclusions.pdf

odgovarajućih alata za upravljanje rizikom kako bi se integritet njihovih usluga zaštitio od upotrebe manipulativnih tehnika. Operativni prag za pružatelje usluga u okviru tih obveze uključuje internetske platforme sa znatnim dosegom u Uniji, za koji se trenutačno procjenjuje da je više od 45 milijuna primatelja usluge. Taj je prag razmjeran rizicima koji proizlaze iz dosega platformi u Uniji; ako se broj stanovnika Unije promijeni za određeni postotak, Komisija će prilagoditi broj primatelja koji se uzimaju u obzir za prag tako da on stalno odgovara 10 % stanovništva Unije. Usto, Aktom o digitalnim uslugama utvrdit će se zaštitni mehanizam za zajedničku regulaciju, među ostalim na temelju postojećih dobrovoljnih inicijativa.

U prijedlogu su zadržana pravila o odgovornosti pružatelja posredničkih usluga utvrđena u Direktivi o elektroničkoj trgovini, koja su dosad prerasla u temelj digitalnog gospodarstva i ključna su za zaštitu temeljnih prava na internetu. Tumačenja tih pravila dao je Sud Europske unije i tako pružio vrijedna pojašnjenja i smjernice. Ipak, kako bi se osigurala stvarna usklađenost unutar Unije i izbjegla pravna rascjepkanost, ta je pravila potrebno uključiti u Uredbu. Primjereno je pojasniti i određene aspekte tih pravila kako bi se uklonili postojeći čimbenici koji odvraćaju pružatelje posredničkih usluga od dobrovoljnih vlastitih istraga radi sigurnosti svojih korisnika i razjasnila njihova uloga iz perspektive potrošača u određenim okolnostima. Ta pojašnjenja trebala bi pomoći manjim, inovativnim pružateljima usluga da se šire i rastu zahvaljujući većoj pravnoj sigurnosti.

Dublje jedinstveno tržište digitalnih usluga bez granica zahtijeva pojačanu suradnju država članica kako bi se zajamčili djelotvoran nadzor i provedba novih pravila utvrđenih u predloženoj Uredbi. Prijedlogom se utvrđuju jasne odgovornosti države članice koja nadzire usklađenost pružatelja usluga s poslovnim nastanom na njezinu državnom području s obvezama utvrđenima predloženom Uredbom. Time se osigurava najbrža i najdjelotvornija provedba pravila te štite svi građani EU-a. Cilj je građanima i pružateljima usluga staviti na raspolaganje jednostavne i jasne postupke koji će im pomoći u njihovoj interakciji s nadzornim tijelima. Za slučaj pojave sistemskih rizika u cijeloj Uniji predloženom Uredbom predviđaju se nadzor i provedba na razini Unije.

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u tom području**

Postojeći pravni okvir EU-a kojim su uređene digitalne usluge temelji se prije svega na Direktivi o elektroničkoj trgovini. Ova predložena Uredba ne dovodi u pitanje Direktivu o elektroničkoj trgovini i temelji se na odredbama koje su u njoj utvrđene, posebno na načelu unutarnjeg tržišta utvrđenom u članku 3. Predloženom Uredbom predviđa se mehanizam suradnje i koordinacije za nadzor obveza koje se njome uvode. Kad je riječ o horizontalnom okviru za izuzeće pružatelja posredničkih usluga od odgovornosti, članci od 12. do 15. Direktive o elektroničkoj trgovini ovom se Uredbom brišu i reproduciraju, zadržavajući izuzeća takvih pružatelja usluga od odgovornosti, kako ih tumači Sud Europske unije.

Ovisno o pravnom sustavu svake države članice i području prava o kojem je riječ, nacionalna pravosudna ili upravna tijela mogu pružateljima posredničkih usluga naložiti djelovanje protiv određenih nezakonitih sadržaja. Takvi nalozi, osobito ako se njima od pružatelja usluga zahtijeva da spriječi ponovno pojavljivanje nezakonitog sadržaja, moraju se izdavati u skladu s pravom Unije, osobito sa zabranom opće obveze praćenja, kako je tumači Sud Europske unije[8]. Ovaj Prijedlog, posebno njegov članak 8., ne utječe na tu sudsku praksu. Prijedlog bi trebao biti odgovarajuća osnova za razvoj pouzdanih tehnologija za sprečavanje ponovnog

[8] Na primjer, Presuda od 3. listopada 2019., Glawischnig-Piesczek (C-18/18).

pojavljivanja nezakonitih informacija, praćenih strogim zaštitnim mjerama za izbjegavanje pogrešnog uklanjanja zakonitog sadržaja; takvi bi se alati mogli razviti na temelju dobrovoljnih sporazuma između svih zainteresiranih strana i države članice trebale bi ih poticati; donošenje i primjena takvih postupaka u interesu je svih strana koje sudjeluju u pružanju posredničkih usluga; odredbe ove Uredbe koje se odnose na odgovornost ne bi smjele onemogućiti različitim zainteresiranim stranama razvoj i djelotvoran rad tehničkih sustava zaštite i identifikacije te automatiziranog prepoznavanja koje omogućuje digitalna tehnologija unutar ograničenja utvrđenih Uredbom 2016/679.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

Predloženom Uredbom uvodi se horizontalni okvir za sve kategorije sadržaja, proizvoda, usluga i aktivnosti u okviru posredničkih usluga. Nezakonita priroda takvih sadržaja, proizvoda ili usluga nije definirana u ovoj Uredbi, nego proizlazi iz prava Unije ili iz nacionalnog prava u skladu s pravom Unije.

Sektorskim instrumentima nisu obuhvaćeni regulatorni nedostaci utvrđeni u izvješću o procjeni učinka: ne daju potpuna pravila o postupovnim obvezama povezanima s nezakonitim sadržajem i obuhvaćaju samo osnovna pravila o transparentnosti i odgovornosti pružatelja usluga te ograničene mehanizme nadzora. Usto, sektorskim propisima obuhvaćene su situacije u kojima su potrebni prilagođeni pristupi. Kad je riječ o području primjene, ograničeni su iz dvije perspektive. Prvo, sektorske intervencije usmjerene su na mali podskup pitanja (npr. povreda autorskih prava, teroristički sadržaj, materijal povezan sa seksualnim zlostavljanjem djece ili nezakoniti govor mržnje, određeni nezakoniti proizvodi). Drugo, njima je obuhvaćeno samo širenje takvog sadržaja na određenim vrstama servisa (npr. podskup internetskih platformi za povredu autorskih prava, samo platforme za razmjenu videozapisa i samo u pogledu audiovizualnog terorističkog sadržaja ili govora mržnje). Važno je, međutim, pojasniti odnos između nove predložene Uredbe i sektorskih instrumenata.

Predloženom Uredbom dopunjuje se postojeće sektorsko zakonodavstvo i ona ne utječe na primjenu postojećih propisa EU-a kojima se uređuju određeni aspekti pružanja usluga informacijskog društva, koji se primjenjuju kao *lex specialis*. Na primjer, obveze utvrđene u Direktivi 2010/13/EZ, kako je izmijenjena Direktivom (EU) 2018/1808, o pružateljima usluga platformi za razmjenu videozapisa („AVSMD”) u pogledu audiovizualnog sadržaja i audiovizualnih komercijalnih komunikacija i dalje će se primjenjivati. Međutim, ova se Uredba primjenjuje na te pružatelje u mjeri u kojoj AVSMD ili drugi pravni akti Unije, kao što je Prijedlog uredbe o suzbijanju širenja terorističkih sadržaja na internetu, ne sadržavaju preciznije odredbe koje se na njih primjenjuju.

Okvir koji je utvrđen Uredbom (EU) 2019/1150 o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja kako bi se osiguralo da poslovni korisnici takvih usluga i korporativni korisnici internetskih stranica u odnosu na internetske tražilice uživaju prikladnu transparentnost, pravednost i mogućnost djelotvorne pravne zaštite primjenjivat će se kao *lex specialis*.

Nadalje, pravilima utvrđenima u ovom Prijedlogu dopunit će se pravna stečevina u području zaštite potrošača, a posebno u pogledu Direktive (EU) 2019/2161 o izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i direktiva 98/6/EZ, 2005/29/EZ i 2011/83/EU kojima se utvrđuju posebna pravila za povećanje transparentnosti u pogledu određenih značajki određenih usluga informacijskog društva.

Ovim se Prijedlogom ne dovode u pitanje Uredba (EU) 2016/679 (Opća uredba o zaštiti podataka) i druga pravila Unije o zaštiti osobnih podataka i privatnosti komunikacija. Na primjer, mjerama koje se odnose na oglašavanje na internetskim platformama dopunjuju se, ali se ne mijenjaju postojeća pravila o privoli i pravu na prigovor na obradu osobnih podataka. Njima se korisnicima internetskih platformi uvode obveze u pogledu transparentnosti, a te će im informacije također omogućiti da iskoriste svoja prava kao ispitanici. Isto tako, tijelima vlasti i provjerenim istraživačima omogućuju nadzor nad načinom prikazivanja i usmjeravanja oglasa.

Prijedlog će se dopuniti daljnjim mjerama u okviru Akcijskog plana za europsku demokraciju (COM(2020) 790 final) s ciljem jačanja položaja građana i izgradnje otpornijih demokracija u cijeloj Uniji. Konkretno, pravila o kodeksima ponašanja utvrđena u ovoj Uredbi mogla bi poslužiti kao osnova i biti dopunjena revidiranim i čvršćim Kodeksom o suzbijanju dezinformacija, na temelju smjernica Komisije.

Prijedlog je usto potpuno u skladu sa strategijama za ravnopravnost koje je Komisija donijela u kontekstu Unije ravnopravnosti i dodatno ih podupire. Prijedlogom se ne dovodi u pitanje inicijativa Komisije usmjerena na poboljšanje uvjeta rada osoba koje rade preko digitalnih platformi.

Naposljetku, predložena uredba temelji se na Preporuci o nezakonitom sadržaju iz 2018[9]. U njoj se uzimaju u obzir iskustva stečena uz pomoć samoregulatornih nastojanja koje je podržala Komisija, kao što su Obvezivanje na sigurnost proizvoda[10], Memorandum o razumijevanju protiv krivotvorene robe[11], Kodeks postupanja protiv nezakonitog govora mržnje[12] i Internetski forum EU-a o terorističkom sadržaju.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

• Pravna osnova

Pravna je osnova Prijedloga članak 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, kojim se predviđa uspostava mjera za funkcioniranje unutarnjeg tržišta.

Glavni je cilj ovog Prijedloga osigurati pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, posebno u pogledu pružanja prekograničnih digitalnih usluga (konkretnije, posredničkih usluga). U skladu s tim ciljem Prijedlogom se nastoje osigurati usklađeni uvjeti za razvoj inovativnih prekograničnih usluga u Uniji uklanjanjem i sprečavanjem pojave prepreka takvoj gospodarskoj aktivnosti koje proizlaze iz razlika u načinu na koji se razvijaju nacionalni zakoni, uzimajući u obzir to da je nekoliko država članica donijelo zakone ili namjerava donijeti zakone o pitanjima kao što su uklanjanje nezakonitog sadržaja na internetu, dužna pažnja, postupci prijavljivanja i djelovanja te transparentnost. Prijedlogom se istodobno predviđaju odgovarajući nadzor digitalnih usluga i suradnja tijela na razini Unije, čime se podupiru povjerenje, inovacije i rast na unutarnjem tržištu.

[9] Preporuka Komisije od 1.3.2018. o mjerama za suzbijanje nezakonitih internetskih sadržaja (C(2018) 1177 final).

[10] https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/product-safety-and-requirements/product-safety/product-safety-pledge_hr

[11] https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/intellectual-property/enforcement/memorandum-understanding-sale-counterfeit-goods-internet_hr

[12] https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/combatting-discrimination/racism-and-xenophobia/eu-code-conduct-countering-illegal-hate-speech-online_hr

- **Supsidijarnost**

Uzimajući u obzir da je internet po prirodi prekograničan, navedene zakonske mjere na nacionalnoj razini ometaju pružanje i primanje usluga diljem Unije i neučinkovite su u jamčenju sigurnosti i jedinstvene zaštite prava građana i poduzeća Unije na internetu. Usklađivanje uvjeta za razvoj inovativnih prekograničnih digitalnih usluga u Uniji, uz istodobno održavanje sigurnog internetskog okruženja, moguće je samo na razini Unije.

Djelovanjem na razini Unije stvaraju se predvidljivost i pravna sigurnost te se smanjuju troškovi usklađivanja diljem Unije. Njime se istodobno promiče jednaka zaštita svih građana Unije jer se osigurava da su mjere pružatelja posredničkih usluga protiv nezakonitog sadržaja na internetu dosljedne bez obzira na mjesto njihova poslovnog nastana. Dobro koordiniranim nadzornim sustavom, ojačanim na razini Unije, osigurava se i usklađen pristup primjenjiv na pružatelje posredničkih usluga koji posluju u svim državama članicama.

Kako bi se učinkovito zaštitili korisnici na internetu i izbjeglo da pružatelji digitalnih usluga s poslovnim nastanom u Uniji budu u nepovoljnom konkurentskom položaju, potrebno je obuhvatiti i relevantne pružatelje usluga osnovane izvan Unije koji posluju na unutarnjem tržištu.

- **Proporcionalnost**

Prijedlogom se nastoji poticati odgovorno i savjesno ponašanje pružatelja posredničkih usluga kako bi se zajamčilo sigurno internetsko okruženje koje građanima Unije i drugim stranama omogućuje slobodno ostvarivanje temeljnih prava, posebno slobode izražavanja i informiranja. Ključnim značajkama Prijedloga uredba se ograničava na ono što je nužno za postizanje tih ciljeva.

Konkretno, Prijedlogom se utvrđuju asimetrične obveze dužne pažnje za različite vrste pružatelja digitalnih usluga, ovisno o prirodi usluga koje pružaju i njihovoj veličini, kako bi se izbjegla zlouporaba usluga za nezakonite aktivnosti i zajamčilo odgovorno poslovanje pružatelja usluga. Tim se pristupom rješavaju određeni utvrđeni problemi samo tamo gdje se oni pojavljuju, bez pretjeranog opterećivanja pružatelja usluga na koje ti problemi ne utječu. Određene materijalne obveze ograničene su samo na vrlo velike internetske platforme koje su zbog svojeg dosega stekle središnju, sistemsku ulogu u olakšavanju javne rasprave i gospodarskih transakcija. Vrlo mali pružatelji usluga izuzeti su od svih obveza.

Kad je riječ o pružateljima digitalnih usluga s poslovnim nastanom izvan Unije koji nude usluge u Uniji, Uredbom se zahtijeva imenovanje pravnog zastupnika u Uniji kako bi se osigurao djelotvoran nadzor i, prema potrebi, provedba.

Razmjerno obvezama i uzimajući u obzir prekograničnu prirodu digitalnih usluga, Prijedlogom će se uvesti mehanizam suradnje među državama članicama s pojačanim nadzorom vrlo velikih internetskih platformi na razini Unije. Osim toga, Prijedlogom se ne mijenjaju sektorski propisi ni njima utvrđeni mehanizmi provedbe i upravljanja, ali se daje horizontalni okvir na koji se treba osloniti u pogledu aspekata koji nadilaze određene sadržaje ili potkategorije usluga uređenih sektorskim aktima.

Uspostavom jasnog okvira, uz suradnju među državama članicama i s njima, kao i samoregulacijom, ovim se Prijedlogom nastoji povećati pravna sigurnost i razina povjerenja, a da istodobno ostane dugoročno relevantan i djelotvoran zbog fleksibilnosti okvira za suradnju.

- **Odabir instrumenta**

Člankom 114. Ugovora o funkcioniranju Europske unije zakonodavcu se daje mogućnost donošenja uredbi i direktiva.

Komisija je odlučila iznijeti prijedlog uredbe kako bi osigurala dosljednu razinu zaštite u cijeloj Uniji i spriječila odstupanja koja ometaju slobodno pružanje relevantnih usluga na unutarnjem tržištu te zajamčila ujednačenu zaštitu prava i ujednačene obveze za poduzeća i potrošače na cijelom unutarnjem tržištu. To je potrebno kako bi se i gospodarskim subjektima i potrošačima pružila pravna sigurnost i transparentnost. Predloženom Uredbom osiguravaju se i dosljedno praćenje prava i obveza te jednake sankcije u svim državama članicama, kao i učinkovita suradnja među nadzornim tijelima različitih država članica i na razini Unije.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENA UČINKA

- ***Ex post* evaluacije/provjere primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Ovaj se Prijedlog temelji na evaluaciji Direktive o elektroničkoj trgovini, koja je provedena neposredno nakon procjene učinka priložene ovom Prijedlogu. Konkretni ciljevi Direktive o elektroničkoj trgovini bili su osigurati (i) dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta digitalnih usluga, (ii) učinkovito uklanjanje nezakonitog sadržaja na internetu uz potpuno poštovanje temeljnih prava i (iii) odgovarajuću razinu informiranosti i transparentnosti za potrošače.

Kad je riječ o **djelotvornosti** Direktive o elektroničkoj trgovini, evaluacija pokazuje da početni ciljevi nisu u potpunosti postignuti iako je dala važan poticaj za rast unutarnjeg tržišta digitalnih usluga te novim pružateljima takvih usluga omogućila ulazak na tržište i rast.

Konkretno, dinamičan rast digitalnog gospodarstva i pojava novih vrsta pružatelja usluga stvaraju određene nove izazove, s kojima se države članice različito suočavaju, a za koje je potrebno pojasniti početni skup ciljeva. Usto, te promjene dodatno otežavaju postizanje postojećih ciljeva, što potvrđuje povećana pravna rascjepkanost.

Evaluacija je pokazala i da se s nekoliko novih regulatornih instrumenata, iako znatno doprinose postizanju nekih od ciljeva politike utvrđenih u Direktivi o elektroničkoj trgovini, pružaju samo sektorska rješenja za neke od temeljnih problema (npr. rješavanje problema širenja određenih vrsta nezakonitih aktivnosti). Stoga se njima ta pitanja ne rješavaju dosljedno za cijeli digitalni ekosustav jer su ograničeni na određene vrste usluga ili određene vrste nezakonitog sadržaja. Nadalje, iako su samoregulatorne inicijative općenito pokazale pozitivne rezultate, one se ne mogu pravno provoditi niti obuhvaćaju sve sudionike u digitalnom gospodarstvu. Kad je riječ o **učinkovitosti** Direktive o elektroničkoj trgovini, njome su nametnuti samo ograničeni dodatni troškovi za upravna tijela država članica i pružatelje usluga informacijskog društva. Evaluacijom nisu otkriveni posebno visoki ili nerazmjerni troškovi te nije izražena bitna zabrinutost u pogledu učinaka na mala i srednja poduzeća. Glavni razlog za zabrinutost u tom pogledu odnosi se na nejasnoće povezane s mehanizmom suradnje u državama članicama, što dovodi do opterećenja i udvostručavanja troškova, unatoč suprotnom cilju te direktive, posebno kada je riječ o nadzoru internetskih platformi. To je u osnovi smanjilo njegovu učinkovitost u održavanju funkcioniranja unutarnjeg tržišta.

Kad je riječ o pitanjima stalne **relevantnosti** ciljeva koji se žele postići Direktivom o elektroničkoj trgovini, evaluacija pokazuje da su njezini ciljevi i dalje valjani, ali i da postoji nekoliko novih kretanja koja nisu dobro obuhvaćena postojećim ciljevima javne politike.

Prvo, u otvorenom javnom savjetovanju, ciljanim podnescima dionika, izvješćima Europskog parlamenta[13] i zaključcima Vijeća[14] potvrđeno je da su postojeća načela i ciljevi Direktive o elektroničkoj trgovini i dalje valjani. Međutim, od stupanja na snagu te direktive pojavile su se nove asimetričnosti i rizici u pogledu informacija, osobito u vezi s pojavom internetskih platformi, posebno vrlo velikih, i razmjerima digitalne transformacije. To je, na primjer, slučaj u područjima algoritamskog donošenja odluka (s utjecajem na način posredovanja u protoku informacija na internetu) ili u sustavima internetskog oglašavanja.

Evaluacija je pokazala da je Direktiva o elektroničkoj trgovini **usklađena** s drugim intervencijama EU-a provedenima od njezina donošenja. Evaluacijom nije utvrđena nikakva unutarnja neusklađenost Direktive o elektroničkoj trgovini.

Naposljetku, barem se dijelovi stvarnih koristi Direktive o elektroničkoj trgovini koje su utvrđene evaluacijom mogu smatrati **dodanom vrijednošću EU-a**. Vjerojatno je da bi države članice nastavile primjenjivati vlastite regulatorne sustave bez ikakvog zajedničkog skupa načela te da neke države članice i dalje uopće ne bi imale horizontalna pravila. Međutim, u nedostatku pouzdanih dokaza nije moguće donijeti čvrste zaključke o opsegu te dodane vrijednosti EU-a.

- **Savjetovanja s dionicima**

U proteklih pet godina Komisija se savjetovala s raznim dionicima, uključujući pružatelje digitalnih usluga kao što su internetske platforme i druge posredničke usluge, poduzeća koja trguju na internetu, nakladnike, vlasnike robnih marki i druga poduzeća, socijalne partnere, korisnike digitalnih usluga, organizacije civilnog društva, nacionalna tijela, akademsku zajednicu, tehničku zajednicu, međunarodne organizacije i širu javnost. Posljednjih su godina u nizu ciljanih savjetovanja temeljito prikupljena stajališta dionika o pitanjima povezanima s digitalnim uslugama i platformama.

Otvoreno javno savjetovanje o Aktu o digitalnim uslugama trajalo je 14 tjedana, od 2. lipnja do 8. rujna, a primljeno je 2 863 odgovora i oko 300 dokumenata o stajalištu od raznolike skupine dionika. Većinu povratnih informacija dostavili su šira javnost (66 % građana Unije, 8 % osoba koje nisu građani EU-a), poduzeća/poslovne organizacije (7,4 %), poslovna udruženja (6 %) i nevladine organizacije (5,6 %). Zatim su slijedila javna tijela (2,2 %), akademske/istraživačke ustanove (1,2 %), sindikati (0,9 %) te organizacije za zaštitu potrošača i okoliša (0,4 %).

Dionici se općenito slažu da postoji potreba za djelovanjem, kako u pogledu sigurnosti na internetu tako i u promicanju unutarnjeg tržišta digitalnih usluga.

Slažu se zatim oko stalne relevantnosti glavnih načela Direktive o elektroničkoj trgovini i oko toga da bi ih trebalo zadržati, uključujući načelo unutarnjeg tržišta za nadzor digitalnih usluga, sustav odgovornosti i zabranu općih obveza praćenja.

Općenito se slažu i da je s obzirom na suvremene izazove potrebno nadograditi okvir utvrđivanjem jasnih i na razini EU-a usklađenih obveza za pružatelje usluga. Većina ispitanika, iz svih kategorija, navela je da su se susreli sa štetnim i nezakonitim sadržajem, robom ili uslugama na internetu te su posebno istaknuli zabrinjavajući porast takvih slučajeva tijekom pandemije bolesti COVID-19. Velik dio ispitanika koji su izjavili da su pružateljima digitalnih usluga prijavili nezakonit sadržaj ili robu izrazio je nezadovoljstvo odgovorom i

[13] Europski parlament, *ibidem.*

[14] Oblikovanje digitalne budućnosti Europe: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8711-2020-INIT/hr/pdf.

neučinkovitošću mehanizama prijavljivanja nakon otkrivanja. Nadalje, korisnici smatraju da konkretne mjere koje poduzimaju pružatelji usluga nisu u skladu s njihovim deklariranim politikama.

Postoji širok konsenzus, također i među pružateljima usluga koji su sudjelovali u savjetovanju, o potrebi za jednostavnim, standardiziranim i transparentnim obvezama prijavljivanja i djelovanja usklađenima na cijelom unutarnjem tržištu. To se smatra ključnim da se omoguće brzi odgovori na nezakonit sadržaj i poveća pravna jasnoća za korisnike platformi i za male platforme koje nastoje proširiti poslovanje na unutarnjem tržištu. Ispitanici se slažu i oko važnosti mehanizama pravne zaštite.

Kad je riječ o internetskim tržištima, nekoliko dionika istaknulo je potrebu za usmjerenijim mjerama kao što je identifikacija prodavatelja.

Ispitanici se također općenito slažu da teritorijalno područje primjene tih obveza treba obuhvatiti sve aktere koji nude robu, informacije ili usluge u Uniji, bez obzira na mjesto njihova poslovnog nastana. Velik udio ispitanika naglasio je i posebnu važnost tih pitanja kad je riječ o velikim platformama.

Dionici se općenito slažu da „štetan" sadržaj (premda ne, ili barem ne nužno, nezakonit) ne bi trebao biti definiran u Aktu o digitalnim uslugama i ne bi trebao podlijegati obvezama uklanjanja jer je riječ o osjetljivom području s ozbiljnim posljedicama za zaštitu slobode izražavanja.

Međutim, način na koji algoritamski sustavi oblikuju protok informacija na internetu pitanje je koje izaziva zabrinutost u širokom krugu dionika. Nekoliko dionika, posebno iz civilnog društva i akademske zajednice, ukazalo je na potrebu za revizijama algoritamske odgovornosti i transparentnosti, posebno u pogledu načina određivanja prioritetnosti i usmjeravanja informacija. Slično tome, kad je riječ o internetskom oglašavanju, stajališta dionika ukazala su na veliku zabrinutost zbog izostanka jačanja položaja korisnika i smislenog nadzora i provedbe.

Kad je riječ o provedbi, dionici se uglavnom slažu da bi suradnju nadležnih tijela trebalo poboljšati i prekogranično i unutar svake države članice. Nadzor EU-a smatra se ključnim i čini se da većina ispitanika daje prednost jedinstvenom nadzornom tijelu.

- **Prikupljanje i primjena stručnog znanja**

Pripremni koraci za prijedlog temelje se na nizu istraživanja i stručnih savjeta, uključujući niz naručenih pravnih studija o provedbi Direktive o elektroničkoj trgovini i stanju pravne rascjepkanosti[15], studije o algoritamskoj transparentnosti i odgovornosti[16], kao i interne studije o troškovima moderiranja sadržaja, sustavima odgovornosti za posrednike i troškovima neujedinjene Europe, uz potporu Zajedničkog istraživačkog centra Europske komisije. Kako bi prikupila stajališta i dojmove šire javnosti, Komisija je 2018. provela

[15] Van Hoboken J. et al (2018), *Hosting Intermediary Services and Illegal Content Online* (Posredničke usluge smještaja na poslužitelju i nezakonit sadržaj na internetu), i Schwemer, S., Mahler, T. & Styri, H. (2020), *Legal analysis of the intermediary service providers of non-hosting nature* (Pravna analiza pružatelja posredničkih usluga koji ne nude usluge smještaja na poslužitelju), ICF, Grimaldi, *The liability regime and Notice-Action Procedures* (Sustav odgovornosti i postupci prijavljivanja i djelovanja), SMART 2016/0039.

[16] Optimity Advisors, SMART 2017/ 0055 *Algorithmic Awareness building – State of the art report* and LNE, *Governance and Accountability Mechanisms for Algorithmic Systems* (forthcoming) (Upoznavanje algoritama – Izvješće o najnovijim pomacima i LNE, Mehanizmi upravljanja i odgovornosti za algoritamske sustave, (u pripremi)). SMART 2018/37.

istraživanje Eurobarometra s reprezentativnim uzorkom od više od 33 000 ispitanika iz svih država članica[17].

Pravna analiza temelji se i na bogatoj zbirci sudske prakse, ponajprije Suda Europske unije, i na nekoliko odredbi Direktive o elektroničkoj trgovini i povezanih akata, kao što su odredbe o tumačenju pojma „usluge informacijskog društva"[18] ili odredbe o odgovornosti pružatelja posredničkih usluga[19]. Komisija je prikupila i stručna znanja i stajališta ciljanim savjetovanjima i aktivnostima uključivanja, među ostalim nizom radionica, konferencijama, intervjuima sa stručnjacima i sucima, savjetovanjima sa Stručnom skupinom za e-trgovinu, kao i brojnim bilateralnim sastancima i analizama *ad hoc* dokumenata o stajalištima i istraživačkih radova organizacija, predstavnika industrije, civilnog društva i akademske zajednice.

Naposljetku, analiza se temelji na dodatnom pregledu literature, studijama i istraživačkim radovima koje su u otvorenom javnom savjetovanju iznijeli članovi akademske zajednice te drugim neovisnim studijama, uključujući skup studija provedenih za Europski parlament[20].

- **Procjena učinka**

Odbor za nadzor regulative izdao je pozitivno mišljenje sa zadrškama o procjeni učinka, uključujući prijedloge za poboljšanje[21]. U skladu s time dodatno je revidirano izvješće o procjeni učinka, posebno pojašnjavanjem poveznica između Akta o digitalnim uslugama i šireg regulatornog okvira, detaljnijim opisom opcija politike te detaljnijom analizom temeljnih dokaza obrađenih u revidiranom izvješću o procjeni učinka.

Važnost digitalnih usluga u našem gospodarstvu i društvu i dalje će rasti, kao i sve veći rizici koje one donose. Prema osnovnom scenariju Komisija će nastaviti provoditi postojeća pravila, među ostalim o sektorskim pitanjima, te će podupirati postojeća nastojanja u pogledu samoregulacije. Međutim, suočene s novim problemima, države članice i dalje će neovisno donositi zakone. Pravna rascjepkanost čija je posljedica neujednačenost nacionalnih mjera neće samo dovesti do neučinkovite borbe protiv nezakonitih aktivnosti i onemogućiti zaštitu temeljnih prava građana diljem EU-a, već će i otežati rast novih inovativnih usluga na unutarnjem tržištu, čime će se učvrstiti položaj nekolicine aktera koji si mogu priuštiti dodatne troškove usklađivanja. Time se postavljanje i provedba pravila uglavnom prepušta vrlo velikim privatnim poduzećima, uz sve veću asimetričnost informacija između internetskih usluga, njihovih korisnika i javnih tijela.

---

[17] Eurobarometer TNS. (srpanj 2018.). *Flash Eurobarometer 469: Nezakoniti sadržaji na internetu.*

[18] Na primjer, predmet C-108/09, *Ker-Optika*, ECLI:EU:C:2010:725, predmet C-291/13, *Papasavvas*, ECLI:EU:C:2014:2209, predmet C-484/14, *Tobias McFadden protiv Sony Music*, ECLI:EU:C:2016:689; Predmet C-434/15 *Asociación Profesional Élite Taxi*, ECLI:EU:C:2017:981 ili predmet C-390/18 *Airbnb Ireland UC*, ECLI:EU:C:2019:1112.

[19] Predmeti od C-236/08 do C-238/08, *Google France i Google protiv Vuitton*, ECLI:EU:C:2010:159; Predmet C-324/09, *eBay*, ECLI:EU:C:2011:474; Predmet C-70/10, *Scarlet*, ECLI:EU:C:2011:771; Predmet C-360/10, Netlog, ECLI:EU:C:2012:85; Predmet C-314/12, *UPC Telekabel Wien*, EU:C:2014:192; Predmet C-484/14, *Tobias McFadden protiv Sony Music*, ECLI:EU:C:2016:689 ili predmet C- 18/18, *Glawischnig.* ECLI:EU:C:2019:821.

[20] Akt o digitalnim uslugama: poboljšanje funkcioniranja jedinstvenog tržišta, dostupno na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0272_HR.html. Akt o digitalnim uslugama: prilagodba odredbi trgovačkog i građanskog prava za poduzeća koja posluju na internetu, dostupno na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0273_HR.html. Akt o digitalnim uslugama i postavljena pitanja o temeljnim pravima, dostupno na: https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0274_HR.html.

[21] Poveznice na sažetak i pozitivno mišljenje Odbora za nadzor regulative bit će uključeni nakon objave.

Uz osnovni scenarij, ocijenjene su i tri glavne opcije politike. Opcijom 1 kodificirala bi se Preporuka iz 2018.: utvrdio bi se niz postupovnih obveza internetskih platformi radi suzbijanja nezakonitih aktivnosti njihovih korisnika. Obveze bi uključivale i potrebne zaštitne mjere kako bi se zaštitila temeljna prava korisnika i osigurala transparentnost. Poboljšali bi se i mehanizmi administrativne suradnje kako bi nadležna tijela mogla rješavati prekogranična pitanja putem digitalnog centra za razmjenu informacija, čime bi se olakšao protok informacija. Opcijom 2, uz mjere iz opcije 1, uklonile bi se mjere kojima se pružatelje usluga odvraća od poduzimanja dobrovoljnih mjera protiv nezakonitog sadržaja i uvele mjere za povećanje transparentnosti u pogledu sustava za preporučivanje i oglašavanja. Mehanizam provedbe i suradnje poboljšao bi se imenovanjem središnjeg koordinatora u svakoj državi članici. Opcija 3, koja se temelji na mjerama opisanima u prethodnim opcijama, uključuje ciljane, asimetrične mjere sa čvršćim obvezama za vrlo velike internetske platforme koje nose najvišu razinu rizika za društvo i gospodarstvo EU-a, kao i određena ograničena pojašnjenja sustava odgovornosti za pružatelje posredničkih usluga i sustav upravljanja EU-a s pojačanim nadzornim i izvršnim ovlastima.

Procjenom utvrđenih gospodarskih i socijalnih učinaka te usporedbom djelotvornosti, učinkovitosti, usklađenosti i proporcionalnosti opcije 3, pokazalo se da bi se njome najdjelotvornije ispunili ciljevi intervencije uspostavom proporcionalnog okvira prikladnog za prilagodbu novim izazovima u dinamičnom digitalnom svijetu. Sastavnice opcije 3 u velikoj mjeri podržavaju i dionici, uključujući stajališta Europskog parlamenta i država članica.

Najpoželjnijom opcijom podržao bi se pristup pružatelja posredničkih usluga iz Europske unije unutarnjem tržištu, kao i njihova mogućnost širenja smanjenjem troškova povezanih s pravnom rascjepkanošću. Iako se očekuju troškovi pridržavanja obveza dužne pažnje, procjenjuje se da će se oni neutralizirati smanjenjem postojeće rascjepkanosti usklađivanjem. Očekuje se da će pozitivno utjecati na konkurentnost, inovacije i ulaganja u digitalne usluge, posebno na novoosnovana i rastuća poduzeća u Europskoj uniji koja nude poslovne modele platformi, ali u različitoj mjeri i na sektore koji se temelje na digitalnoj trgovini i zahvaljujući njoj jačaju.

Najpoželjnijom opcijom namjerava se definirati odgovarajuća podjela odgovornosti među pružateljima posredničkih usluga, primateljima tih usluga i nadležnim tijelima u borbi protiv nezakonitog sadržaja na internetu. Da bi se to ostvarilo, uvodi se asimetričan pristup u pogledu obveza dužne pažnje koje su nametnute vrlo velikim internetskim platformama: riječ je o nadziranom pristupu upravljanju rizicima, u kojem sustav upravljanja ima važnu ulogu u provedbi. Asimetrične obveze nametnute su samo vrlo velikim internetskim platformama koje, na temelju trenutačnih podataka, imaju ne samo najširi doseg nego su i velika poduzeća sa značajnim prometom. Stoga, iako su ciljane mjere restriktivnije nego za druga trgovačka društva, razmjerne su sposobnostima tih društava da ih poštuju.

Predloženom bi se opcijom smanjili troškovi javnih tijela nastali zbog neučinkovitosti i udvostručavanja u postojećem ustroju za suradnju tijela. Iako bi države članice snosile troškove imenovanja novog ili već uspostavljenog nadležnog tijela, očekuje se da će povećanje učinkovitosti biti veće od tih troškova: kad je riječ o pojedinačnim tijelima, to će se ostvariti objedinjavanjem resursa, boljim protokom informacija i jednostavnim postupcima za interakciju s njihovim kolegama na unutarnjem tržištu, kao i s pružateljima usluga.

- **Primjerenost i pojednostavnjenje propisa**

U procjeni učinka priloženoj ovom Prijedlogu utvrđuje se da je jedina dodana vrijednost intervencije Unije to što otklanja rizik pravne rascjepkanosti zbog različitih regulatornih i nadzornih pristupa (što znači da nisu uzeti u obzir povećana sigurnost i povjerenje u digitalne

usluge) moguće povećanje prekogranične digitalne trgovine za 1–1,8 %, odnosno povećanje prekograničnog prometa u rasponu od 8,6 milijardi EUR do 15,5 milijardi EUR.

Kad je riječ o dodanoj vrijednosti u provedbi mjera, inicijativom se znatno povećava učinkovitost suradnje među državama članicama i objedinjuju određeni resursi za tehničku pomoć na razini EU-a, za inspekciju i reviziju sustava moderiranja sadržaja, sustava za preporučivanje i internetskog oglašavanja na vrlo velikim internetskim platformama. Time se pak povećava učinkovitost mjera provedbe i nadzora, dok se postojeći sustav u velikoj mjeri oslanja na ograničenu sposobnost nadzora u malom broju država članica.

- **Temeljna prava**

Građani Unije i druge građani izloženi su sve većim rizicima i štetnim posljedicama na internetu – od širenja nezakonitog sadržaja i aktivnosti do ograničenja slobode izražavanja i drugih djelovanja štetnih po društvo. Predviđene mjere politike u ovom zakonodavnom Prijedlogu znatno će poboljšati tu situaciju osiguravanjem modernog okvira upravljanja otpornog na buduće promjene, uz djelotvornu zaštitu prava i legitimnih interesa svih uključenih strana, prije svega građana Unije. Prijedlogom se uvode važne zaštitne mjere kako bi se građanima omogućilo da se slobodno izražavaju, uz istodobno jačanje djelovanja korisnika u internetskom okruženju, kao i ostvarivanje drugih temeljnih prava kao što su pravo na djelotvoran pravni lijek, nediskriminacija, prava djeteta te zaštita osobnih podataka i privatnosti na internetu.

Predloženom Uredbom ublažit će se rizici od pogrešnog ili neopravdanog sprečavanja govora, riješiti problem negativnih učinaka na govor, potaknuti sloboda primanja informacija i mišljenja te ojačati mogućnosti pravne zaštite korisnika. Određene skupine ili osobe mogu biti ranjive ili u nepovoljnom položaju pri korištenju internetskih usluga zbog svog spola, rase ili etničkog podrijetla, vjere ili uvjerenja, invaliditeta, dobi ili spolne orijentacije. Na njih mogu nerazmjerno utjecati ograničenja i mjere uklanjanja koje proizlaze iz (svjesnih ili nesvjesnih) pristranosti koje su korisnici i treće strane potencijalno ugradili u sustave prijavljivanja te koje su replicirane u alatima za automatizirano moderiranje sadržaja koje upotrebljavaju platforme. Prijedlogom će se ublažiti rizici od diskriminacije, posebno za te skupine ili osobe, te će se pridonijeti zaštiti prava djeteta i prava na ljudsko dostojanstvo na internetu. Prijedlogom će se zahtijevati samo uklanjanje nezakonitog sadržaja te će se uvesti obvezne zaštitne mjere u slučaju uklanjanja informacija korisnika, uključujući pružanje informacija s objašnjenjima korisniku, mehanizme za podnošenje pritužbi koje podržavaju pružatelji usluga te vanjski mehanizam za izvansudsko rješavanje sporova. Nadalje, osigurat će se zaštita građana EU-a pri korištenju usluga pružatelja koji nemaju poslovni nastan u Uniji, ali posluju na unutarnjem tržištu, jer su obuhvaćeni i ti pružatelji usluga.

Kad je riječ o slobodi poduzetništva pružatelja usluga, troškovi koje snose poduzeća neutralizirat će se smanjenjem rascjepkanosti na unutarnjem tržištu. Prijedlogom se uvode zaštitne mjere za smanjenje opterećenja pružatelja usluga, uključujući mjere protiv opetovanih neopravdanih prijavljivanja i prethodne provjere pouzdanih prijavitelja nezakonitog i lažnog sadržaja koje obavljaju javna tijela. Nadalje, određene obveze usmjerene su na vrlo velike internetske platforme na kojima se često pojavljuju najozbiljniji rizici i koje imaju kapacitet za apsorpciju dodatnog opterećenja.

Predloženim zakonodavstvom zadržat će se zabrana općih obveza praćenja iz Direktive o elektroničkoj trgovini, koja je sama po sebi ključna za potrebnu pravednu ravnotežu temeljnih prava u internetskom svijetu. Novom Uredbom zabranjuju se opće obveze praćenja jer bi se njihovom primjenom korisnicima mogla nerazmjerno ograničiti sloboda izražavanja i sloboda primanja informacija, a pružatelje usluga moglo bi se prekomjerno opteretiti i time

neopravdano zadrijeti u njihovu slobodu poduzetništva. Tom se zabranom ograničavaju i poticaji za internetski nadzor te se pozitivno utječe na zaštitu osobnih podataka i privatnosti.

Sve mjere iz Prijedloga u potpunosti su usuglašene i usklađene s visokim standardom zaštite osobnih podataka i zaštite privatnosti komunikacije i privatnog života, utvrđenim u zakonodavstvu EU-a.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Proračunske posljedice Prijedloga pokrit će se sredstvima predviđenima u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. u okviru financijskih omotnica programa Digitalna Europa i Programa za jedinstveno tržište kako je potanko opisano u zakonodavnom financijskom izvještaju priloženom ovom Prijedlogu uredbe. Te posljedice zahtijevaju i reprogramiranje naslova 7. Financijske perspektive.

Proračunske posljedice za samu Uredbu obuhvaćene su Zakonodavnim financijskim izvještajem koji je priložen ovom Prijedlogu uredbe.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja**

Komisija će uspostaviti sveobuhvatan okvir za kontinuirano praćenje ostvarenja, rezultata i učinka ovog zakonodavnog instrumenta na datum njegove primjene. Na temelju utvrđenog programa praćenja predviđena je evaluacija instrumenta u roku od pet godina od njegova stupanja na snagu.

- **Detaljno obrazloženje posebnih odredaba prijedloga**

U poglavlju I. utvrđuju se opće odredbe, uključujući predmet i područje primjene Uredbe (članak 1.) te definicije ključnih pojmova koji se upotrebljavaju u Uredbi (članak 2.).

Poglavlje II. sadržava odredbe o izuzeću od odgovornosti pružatelja posredničkih usluga. Konkretnije, u njemu su navedeni uvjeti pod kojima su pružatelji usluga samo prijenosa (članak 3.), privremenog smještaja (članak 4.) i smještaja na poslužitelju (članak 5.) oslobođeni odgovornosti za informacije trećih strana koje prenose i pohranjuju. Njime se također predviđa da se izuzeća od odgovornosti ne bi trebala prestati primjenjivati kada pružatelji posredničkih usluga provode dobrovoljne istrage na vlastitu inicijativu ili poštuju zakon (članak 6.) te se za te pružatelje usluga utvrđuje zabrana općih obveza praćenja ili aktivnog utvrđivanja činjenica (članak 7.). Naposljetku, pružateljima posredničkih usluga nameće se obveza da u pogledu naloga nacionalnih pravosudnih ili upravnih tijela djeluju protiv nezakonitog sadržaja (članak 8.) i pružaju informacije (članak 9.).

U poglavlju III. utvrđuju se obveze dužne pažnje u pogledu transparentnog i sigurnog internetskog okruženja u pet različitih odjeljaka.

U **odjeljku 1.** utvrđuju se obveze koje se primjenjuju na sve pružatelje posredničkih usluga, a posebno: obveza uspostave jedinstvene kontaktne točke kako bi se olakšala izravna komunikacija s tijelima država članica, Komisijom i Odborom (članak 10.); obveza imenovanja pravnog zastupnika u Uniji za pružatelje koji nemaju poslovni nastan ni u jednoj državi članici, ali svoje usluge nude u Uniji (članak 11.); obveza da u svojim uvjetima poslovanja navedu sva ograničenja koja mogu nametnuti u pogledu korištenja svojih usluga te da u primjeni i provedbi tih ograničenja postupaju odgovorno (članak 12.); i obveze izvješćivanja radi transparentnosti u vezi s uklanjanjem informacija koje se smatraju

nezakonitim sadržajem ili su u suprotnosti s uvjetima poslovanja pružatelja ili onemogućavanjem pristupa tim informacijama (članak 13.).

U **odjeljku 2.** se, uz obveze iz odjeljka 1., utvrđuju dodatne obveze koje se primjenjuju na pružatelje usluga smještaja na poslužitelju. Poglavito, tim se odjeljkom ti pružatelji usluga obvezuju da uspostave mehanizme kojima se trećim stranama omogućuje da prijave prisutnost navodno nezakonitog sadržaja (članak 14.). Nadalje, ako takav pružatelj odluči ukloniti određene informacije dobivene od primatela usluge ili im onemogućiti pristup, njime se nameće obveza da se tom korisniku pruži obrazloženje (članak 15.).

U **odjeljku 3**. utvrđuju se obveze primjenjive na sve internetske platforme, uz obveze iz odjeljaka 1. i 2. U odjeljku se navodi da se ne primjenjuje na internetske platforme koje su mikropoduzeća ili mala poduzeća u smislu Priloga Preporuci 2003/361/EZ (članak 16.). U odjeljku se utvrđuje obveza internetskih platformi da uspostave interni sustav za rješavanje pritužbi u pogledu odluka donesenih u vezi s navodnim nezakonitim sadržajem ili informacijama koje nisu u skladu s njihovim uvjetima poslovanja (članak 17.). Njime se također obvezuje internetske platforme da surađuju s ovlaštenim tijelima za izvansudsko rješavanje sporova kako bi riješile sve sporove s korisnicima svojih usluga (članak 18.). Nadalje internetske platforme obvezne su osigurati da se prijave koje podnose subjekti kojima je dodijeljen status pouzdanih prijavitelja nezakonitog i lažnog sadržaja tretiraju kao prioritetne (članak 19.) te se utvrđuju mjere koje internetske platforme trebaju donijeti protiv zlouporabe (članak 20.). Osim toga, uključuje zahtjev da su internetske platforme dužne obavijestiti nadležna tijela za provedbu zakona ako saznaju za bilo koju informaciju koja daje povoda za sumnju na teška kaznena djela koja uključuju prijetnju životu ili sigurnosti osoba (članak 21.). U tom se odjeljku internetske platforme također obvezuje da primaju i pohranjuju informacije o trgovcima koji se koriste njihovim uslugama te ulažu razumne napore kako bi procijenile njihovu pouzdanost i objavile ih ako te internetske platforme potrošačima omogućuju da s tim trgovcima sklapaju ugovore na daljinu (članak 22.). Te internetske platforme također su obvezne organizirati svoje sučelje tako da se trgovcima omogući poštovanje prava Unije o zaštiti potrošača i sigurnosti proizvoda (članak 22.a). Internetske platforme također su obvezne objavljivati izvješća o svojim aktivnostima koje se odnose na uklanjanje informacija koje se smatraju nezakonitim sadržajem ili su u suprotnosti s njihovim uvjetima poslovanja ili na onemogućavanje pristupa tim informacijama (članak 23.). Odjeljak uključuje i obveze internetskih platformi u pogledu transparentnosti u vezi s internetskim oglašavanjem (članak 24.).

U **odjeljku 4**. se, uz obveze utvrđene u odjeljcima od 1. do 3., utvrđuju obveze vrlo velikih internetskih platformi (kako su definirane člankom 25.) za upravljanje sistemskim rizicima. Vrlo velike internetske platforme obvezne su provoditi procjene sistemskih rizika koji proizlaze iz funkcioniranja i uporabe njihovih usluga ili su s njima povezani (članak 26.) te poduzeti razumne i učinkovite mjere za smanjenje tih rizika (članak 27.). Također se moraju podvrgnuti vanjskim i neovisnim revizijama (članak 28.). Odjeljak uključuje i posebnu obvezu u slučaju kad vrlo velike internetske platforme upotrebljavaju sustave za preporučivanje (članak 29.) ili prikazuju internetske oglase na svojem internetskom sučelju (članak 30.). Nadalje, u odjeljku se utvrđuju uvjeti pod kojima vrlo velike internetske platforme omogućuju pristup podacima koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisiji i provjerenim istraživačima (članak 31.), obveza imenovanja jednog ili više službenika za usklađenost kako bi se osigurala usklađenost s obvezama utvrđenima u Uredbi (članak 32.) te posebne dodatne obveze izvješćivanja radi transparentnosti (članak 33.).

Odjeljak 5. sadržava transverzalne odredbe o obvezama dužne pažnje, odnosno postupcima za koje će Komisija podupirati i promicati razvoj i provedbu usklađenih europskih normi (članak 34.); okvir za razvoj kodeksa ponašanja (članak 35.); i okvir za razvoj posebnih kodeksa ponašanja za internetsko oglašavanje (članak 36.). Tu je i odredba o kriznim protokolima radi rješavanja izvanrednih okolnosti koje utječu na javnu sigurnost ili javno zdravlje (članak 37.).

Poglavlje IV. sadržava odredbe o provedbi i izvršenju ove Uredbe.

U **odjeljku 1.** utvrđuju se odredbe o nacionalnim nadležnim tijelima, uključujući koordinatore za digitalne usluge, koja su primarna nacionalna tijela koja su države članice imenovale za dosljednu primjenu ove Uredbe (članak 38.). Koordinatori za digitalne usluge, kao i druga imenovana nadležna tijela, neovisni su i svoje zadaće obavljaju nepristrano, transparentno i pravodobno (članak 39.). Države članice u kojima se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja usluga nadležne su za provedbu ove Uredbe (članak 40.). Koordinatorima za digitalne usluge dane se posebne ovlasti (članak 41.). Države članice trebaju utvrditi pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja obveza pružatelja posredničkih usluga u skladu s ovom Uredbom (članak 42.). Koordinatori za digitalne usluge mogu primati pritužbe protiv pružatelja posredničkih usluga zbog kršenja obveza utvrđenih u ovoj Uredbi (članak 43.). Koordinatori za digitalne usluge dužni su objavljivati godišnja izvješća o svojim aktivnostima (članak 44.) i surađivati s koordinatorima za digitalne usluge drugih država članica (članak 45.). Koordinatori za digitalne usluge također mogu sudjelovati u zajedničkim istragama u pogledu pitanja obuhvaćenih Uredbom (članak 46.).

U **odjeljku 2.** utvrđuju se odredbe o Europskom odboru za digitalne usluge, neovisnoj savjetodavnoj skupini koordinatora za digitalne usluge (članak 47.). Njime se utvrđuje i sastav tog odbora (članak 48.) te njegove zadaće (članak 49.).

Odjeljak 3. odnosi se na nadzor, istragu, provedbu i praćenje vrlo velikih internetskih platformi. Njime se predviđa pojačani nadzor u slučaju da takve platforme krše odredbe poglavlja III. odjeljka 4. (članak 50.). Predviđa se i da Komisija u slučaju nastavka povreda ima mogućnost intervenirati u odnosu na vrlo velike internetske platforme (članak 51.). U tim slučajevima Komisija može provoditi istrage, među ostalim i zahtjevima za informacije (članak 52.), razgovorima (članak 53.) i inspekcijama na licu mjesta (članak 54.), može donijeti privremene mjere (članak 55.) i odlukom obveze koje su preuzele velike internetske platforme učiniti obvezujućima (članak 56.) te pratiti njihovu usklađenost s Uredbom (članak 57.). U slučaju neusklađenosti Komisija može donijeti odluke o neusklađenosti (članak 58.) te odrediti novčane kazne (članak 59.) i periodične penale (članak 60.) za povrede Uredbe koje su počinile vrlo velike internetske platforme te za pružanje netočnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija u okviru istrage. Uredbom se utvrđuje i rok zastare za izricanje sankcija (članak 61.) i njihovo izvršenje (članak 62.). Naposljetku, Uredbom se utvrđuju postupovna jamstva pred Komisijom, a poglavito pravo na saslušanje i uvid u spis (članak 63.) te objava odluka (članak 64.). U odjeljku se također predviđa suradnja Komisije s nacionalnim sudovima (članak 65.) i donošenje provedbenih akata o praktičnim dogovorima u vezi s postupcima (članak 66.).

Odjeljak 4. uključuje zajedničke odredbe o izvršenju. U njemu se ponajprije utvrđuju pravila o sustavu za razmjenu informacija kojim se podupire komunikacija između koordinatora za digitalne usluge, Komisije i Odbora (članak 67.). Također uključuje pravo primatelja posredničkih usluga da neko tijelo, organizaciju i udrugu ovlaste da u njihovo ime ostvaruju njihova prava (članak 68.).

Odjeljak 5. odnosi se na donošenje delegiranih i provedbenih akata u skladu s člancima 290. i 291. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (članci 69. i 70.).

Naposljetku, **poglavlje V.** sadržava završne odredbe ove Uredbe koje se odnose na brisanje članaka od 12. do 15. Direktive o elektroničkoj trgovini s obzirom na to da su isti uključeni u Uredbu (članak 71.), izmjene Direktive 2020/XX/EZ (članak 72.), evaluaciju Uredbe (članak 73.) te njezino stupanje na snagu i primjenu (članak 74.).

2020/0361 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i izmjeni Direktive 2000/31/EZ

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora[22],

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija[23],

uzimajući u obzir mišljenje Europskog nadzornika zaštite podataka[24],

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Usluge informacijskog društva, a posebno posredničke usluge, postale su važan dio gospodarstva Unije i svakodnevnog života građana Unije. Dvadeset godina nakon donošenja postojećeg pravnog okvira koji se primjenjuje na takve usluge, kako je utvrđeno u Direktivi 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[25], novi i inovativni poslovni modeli i usluge, kao što su internetske društvene mreže i tržnice, omogućili su poslovnim korisnicima i potrošačima širenje i pristup informacijama te obavljanje transakcija na nove načine. Većina građana Unije danas se svakodnevno koristi tim uslugama. Međutim, digitalna transformacija i sve veća upotreba tih usluga dovele su i do novih rizika i izazova za pojedinačne korisnike i za društvo u cjelini.

(2) Države članice sve više uvode ili razmatraju uvođenje nacionalnih zakona o pitanjima obuhvaćenima ovom Uredbom, kojima se posebno nameću zahtjevi u pogledu dužne pažnje za pružatelje posredničkih usluga. Ti različiti nacionalni zakoni negativno utječu na unutarnje tržište koje, u skladu s člankom 26. Ugovora, obuhvaća područje bez unutarnjih granica u kojem su osigurani slobodno kretanje robe i usluga te sloboda poslovnog nastana, uzimajući u obzir inherentno prekograničnu prirodu interneta, koji se općenito upotrebljava za pružanje tih usluga. Trebalo bi uskladiti uvjete za pružanje posredničkih usluga na cijelom unutarnjem tržištu kako bi se poduzećima osigurao

[22] SL C, , str. .
[23] SL C, , str. .
[24] SL C , str. .
[25] Direktiva 2000/31/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 8. lipnja 2000. o određenim pravnim aspektima usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu, posebno elektroničke trgovine („Direktiva o elektroničkoj trgovini”) (SL L 178, 17.7.2000., str. 1.).

pristup novim tržištima i mogućnostima iskorištavanja prednosti unutarnjeg tržišta, a potrošačima i drugim primateljima usluga omogućio veći izbor.

(3) Odgovorno i savjesno ponašanje pružatelja posredničkih usluga ključno je za sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okruženje koje građanima Unije i drugim osobama omogućuje da ostvare svoja temeljna prava zajamčena Poveljom Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”), osobito slobodu izražavanja i informiranja te slobodu poduzetništva i pravo na nediskriminaciju.

(4) Stoga bi na razini Unije trebalo uspostaviti ciljani skup jedinstvenih, učinkovitih i proporcionalnih obveznih pravila kako bi se zaštitilo i poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta. Ovom se Uredbom utvrđuju uvjeti za razvoj i širenje inovativnih digitalnih usluga na unutarnjem tržištu. Približavanje nacionalnih regulatornih mjera na razini Unije u vezi sa zahtjevima za pružatelje posredničkih usluga potrebno je kako bi se izbjegla i okončala rascjepkanost unutarnjeg tržišta i osigurala pravna sigurnost, čime bi se umanjila nesigurnost za razvojne inženjere i potaknula interoperabilnost. Primjenom tehnološki neutralnih zahtjeva ne bi trebalo sputavati inovacije, već ih poticati.

(5) Ova bi se Uredba trebala primjenjivati na pružatelje određenih usluga informacijskog društva kako su definirane u Direktivi (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća[26], odnosno na sve usluge koje se obično pružaju uz naknadu, na daljinu, elektroničkim sredstvima i na pojedinačni zahtjev primatelja. Konkretno, ova bi se Uredba trebala primjenjivati na pružatelje posredničkih usluga, a posebno onih koje se sastoje od usluga poznatih kao „samo prijenos”, „privremeni smještaj“ i „smještaj na poslužitelju“, s obzirom na to da je eksponencijalni rast korištenja tih usluga, uglavnom u zakonite i društveno korisne svrhe svih vrsta, također povećao njihovu ulogu u posredovanju i širenju nezakonitih ili na druge načine štetnih informacija i aktivnosti.

(6) U praksi, određeni pružatelji posredničkih usluga posreduju u vezi s uslugama koje se mogu ili ne moraju pružati elektroničkim sredstvima, kao što su usluge informacijske tehnologije na daljinu, usluge prijevoza, smještaja ili dostave. Ova bi se Uredba trebala primjenjivati samo na posredničke usluge i ne bi trebala utjecati na zahtjeve utvrđene pravom Unije ili nacionalnim pravom u vezi s proizvodima ili uslugama koje se pružaju putem posredničkih usluga, među ostalim u slučajevima u kojima je posrednička usluga sastavni dio neke druge usluge koja nije posrednička usluga kako je navedeno u sudskoj praksi Suda Europske unije.

(7) Kako bi se osigurala djelotvornost pravila utvrđenih ovom Uredbom i jednaki uvjeti na unutarnjem tržištu, ta bi se pravila trebala primjenjivati na pružatelje posredničkih usluga bez obzira na njihov poslovni nastan ili boravište, pod uvjetom da usluge pružaju u Uniji, što se dokazuje postojanjem bitne veze s Unijom.

(8) Trebalo bi smatrati da takva bitna veza s Unijom postoji ako pružatelj usluga ima poslovni nastan u Uniji ili, ako to nije slučaj, na temelju postojanja znatnog broja korisnika u jednoj ili više država članica ili usmjeravanja aktivnosti prema jednoj ili više država članica. Usmjeravanje aktivnosti prema jednoj ili više država članica može se utvrditi na temelju svih relevantnih okolnosti, uključujući čimbenike kao što su

[26] Direktiva (EU) 2015/1535 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. rujna 2015. o utvrđivanju postupka pružanja informacija u području tehničkih propisa i pravila o uslugama informacijskog društva (SL L 241, 17.9.2015., str. 1.).

uporaba jezika ili valute koja se uobičajeno koristi u toj državi članici, mogućnost naručivanja proizvoda ili usluga ili upotreba nacionalne vršne domene. Usmjeravanje aktivnosti prema državi članici može se utvrditi i na temelju dostupnosti aplikacije u odgovarajućoj nacionalnoj trgovini aplikacija, na temelju oglašavanja na lokalnoj razini ili na jeziku te države članice ili na temelju odnosa s korisnicima kao što su pružanje korisničkih usluga na jeziku koji se upotrebljava u toj državi članici. Bitnu vezu trebalo bi pretpostaviti i kad pružatelj usluga svoje aktivnosti usmjeri prema jednoj ili više država članica kako je utvrđeno u članku 17. stavku 1. točki (c) Uredbe (EU) 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća[27]. S druge strane, to što je nekoj internetskoj stranici čisto tehnički moguće pristupiti iz Unije ne može se samim po sebi smatrati uspostavom bitne veze s Unijom.

(9) Ova bi Uredba trebala dopuniti, ali ne i utjecati na primjenu pravila koja proizlaze iz drugih akata prava Unije kojima se uređuju određeni aspekti pružanja posredničkih usluga, posebno Direktive 2000/31/EZ, uz iznimku onih promjena koje su uvedene ovom Uredbom, Direktivom 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća kako je izmijenjena[28] i Uredbom (EU)**...**/... Europskog parlamenta i Vijeća[29] – predloženom Uredbom o terorističkom sadržaju na internetu. Stoga ova Uredba ne utječe na te druge akte koji se trebaju smatrati *lex specialis* u odnosu na opće primjenjivi okvir utvrđen u ovoj Uredbi. Međutim, pravila ove Uredbe primjenjuju se na pitanja koja nisu uopće ili u potpunosti obuhvaćena tim drugim aktima, kao i na pitanja u vezi s kojima ti drugi akti državama članicama ostavljaju mogućnost donošenja određenih mjera na nacionalnoj razini.

(10) Radi jasnoće, treba istaknuti i da se ovom Uredbom ne dovodi u pitanje Uredba (EU) 2019/1148 Europskog parlamenta i Vijeća[30] niti Uredba (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća[31], Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[32] i Uredba […/…] o privremenom odstupanju od određenih odredbi Direktive 2002/58/EZ[33], kao ni zakonodavstvo Unije o zaštiti potrošača, a posebno Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[34], Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća[35] i Direktiva 93/13/EEZ Europskog parlamenta i Vijeća[36], kako je izmijenjena

[27] Uredba (EU) br. 1215/2012 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2012. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima (SL L 351, 20.12.2012., str. 1.).

[28] Direktiva 2010/13/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2010. o koordinaciji određenih odredaba utvrđenih zakonima i drugim propisima u državama članicama o pružanju audiovizualnih medijskih usluga (Direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama) (Tekst značajan za EGP), SL L 95, 15.4.2010., str. 1.

[29] Uredba (EU).../... Europskog parlamenta i Vijeća – Prijedlog uredbe o terorističkom sadržaju na internetu.

[30] Uredba (EU) 2019/1148 Europskog parlamenta i Vijeća o stavljanju na tržište i uporabi prekursora eksploziva, o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1907/2006 i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 98/2013 (SL L 186, 11.7.2019., str. 1.).

[31] Uredba (EU) 2019/1150 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o promicanju pravednosti i transparentnosti za poslovne korisnike usluga internetskog posredovanja (SL L 186, 11.7.2019., str. 57.).

[32] Direktiva 2002/58/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. srpnja 2002. o obradi osobnih podataka i zaštiti privatnosti u području elektroničkih komunikacija (Direktiva o privatnosti i elektroničkim komunikacijama), SL L 201, 31.7.2002., str. 37.

[33] Uredba [.../...] o privremenom odstupanju od određenih odredbi Direktive 2002/58/EZ.

[34] Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”).

[35] Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Direktivom (EU) 2019/2161 Europskog parlamenta i Vijeća[37], te zakonodavstvo Unije o zaštiti osobnih podataka, a posebno Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća[38]. Zaštita pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka uređena je isključivo pravilima prava Unije o tom pitanju, posebno Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom 2002/58/EZ. Ovom Uredbom ne dovode se u pitanje ni pravila prava Unije o radnim uvjetima.

(11) Trebalo bi pojasniti da se ovom Uredbom ne dovode u pitanje pravila prava Unije o autorskom pravu i srodnim pravima, kojima se utvrđuju posebna pravila i postupci na koje ne bi trebalo utjecati.

(12) Kako bi se osiguralo sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okruženje, za potrebe ove Uredbe trebalo bi široko definirati pojam „nezakonit sadržaj" te njime obuhvatiti i informacije povezane s nezakonitim sadržajem, proizvodima, uslugama i aktivnostima. Konkretno, taj pojam trebalo bi tumačiti tako da se odnosi na informacije, bez obzira na njihov oblik, koje su skladu s mjerodavnim pravom same po sebi nezakonite, kao što su nezakoniti govor mržnje ili teroristički sadržaj i nezakoniti diskriminirajući sadržaj, ili se odnose na nezakonite aktivnosti, kao što su dijeljenje slika koje prikazuju seksualno zlostavljanje djece, nezakonita razmjena privatnih slika bez pristanka, uhođenje na internetu, prodaja nesukladnih ili krivotvorenih proizvoda, neovlašteno korištenje materijala zaštićenog autorskim pravom ili aktivnosti koje uključuju povrede zakona o zaštiti potrošača. U tom smislu nebitno je proizlazi li nezakonitost informacija ili aktivnosti iz prava Unije ili nacionalnog prava koje je u skladu s pravom Unije i koja je točna priroda ili predmet dotičnog prava.

(13) S obzirom na posebne značajke predmetnih usluga i odgovarajuću potrebu da se osigura da pružatelji tih usluga podliježu određenim posebnim obvezama, u okviru šire kategorije pružatelja usluge smještaja na poslužitelju, kako je definirana u ovoj Uredbi, potrebno je razlikovati potkategoriju internetskih platformi. Internetske platforme, kao što su društvene mreže ili internetske tržnice, trebale bi se definirati kao pružatelji usluga smještaja na poslužitelju koji ne samo da na zahtjev primatelja usluge pohranjuju informacije dobivene od njih, nego ih na njihov zahtjev i šire u javnosti. Međutim, kako bi se izbjeglo nametanje preširokih obveza, pružatelje usluga smještaja na poslužitelju ne bi trebalo smatrati internetskim platformama ako je širenje u javnosti tek neznatna i isključivo sporedna značajka neke druge usluge i ta se značajka iz objektivnih tehničkih razloga ne može upotrebljavati bez te druge glavne usluge te uklapanje te značajke nije sredstvo za zaobilaženje primjenjivosti pravila ove Uredbe koja se primjenjuju na internetske platforme. Na primjer, takvu značajku mogao bi predstavljati prostor predviđen za komentare u internetskim novinama, gdje je jasno da se radi o sporednoj značajci glavne usluge, a to je objava vijesti pod uredničkom odgovornošću izdavača.

(14) Pojam „širenje u javnosti", kako se koristi u ovoj Uredbi, trebao bi podrazumijevati stavljanje informacija na raspolaganje potencijalno neograničenom broju osoba,

---

[36] Direktiva Vijeća 93/13/EEZ od 5. travnja 1993. o nepoštenim uvjetima u korisničkim ugovorima.

[37] Direktiva (EU) 2019/2161 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. studenoga 2019. o izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i direktiva 98/6/EZ, 2005/29/EZ te 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća u pogledu boljeg izvršavanja i modernizacije pravila Unije o zaštiti potrošača.

[38] Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

odnosno omogućavanje lakog pristupa informacijama za korisnike općenito, bez potrebe za daljnjim djelovanjem primatelja usluge koji je informaciju pružio, bez obzira na to imaju li te osobe stvarno pristup informacijama o kojima je riječ. Sama mogućnost stvaranja skupina korisnika određene usluge ne bi se trebala sama po sebi tumačiti na način da podrazumijeva da se informacije koje se šire na taj način ne šire i u javnosti. Međutim, taj bi pojam trebao isključivati širenje informacija unutar zatvorenih skupina koje se sastoje od ograničenog broja unaprijed određenih osoba. Interpersonalne komunikacijske usluge, kako su definirane u Direktivi (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća,[39] kao što su e-pošta ili usluge prijenosa privatnih poruka, nisu obuhvaćene područjem primjene ove Uredbe. Trebalo bi se smatrati da se informacije šire u javnosti u smislu ove Uredbe samo ako do toga dođe na izravan zahtjev primatelja usluge koji je informaciju pružio.

(15) Ako su neke od pružateljevih usluga obuhvaćene ovom Uredbom, dok druge nisu, ili ako su usluge koje pruža pružatelj obuhvaćene različitim odjeljcima ove Uredbe, relevantne odredbe ove Uredbe trebale bi se primjenjivati samo na one usluge koje su obuhvaćene njihovim područjem primjene.

(16) Pravna sigurnost koju pružateljima posredničkih usluga pruža horizontalni okvir uvjetnih izuzeća od odgovornosti, utvrđen Direktivom 2000/31/EZ, omogućila je pojavu i širenje mnogih novih usluga na unutarnjem tržištu. Taj bi okvir stoga trebalo očuvati. Međutim, s obzirom na razlike u prenošenju i primjeni relevantnih pravila na nacionalnoj razini te radi jasnoće i usklađenosti, taj bi okvir trebalo ugraditi u ovu Uredbu. Potrebno je pojasniti i određene elemente tog okvira, uzimajući u obzir sudsku praksu Suda Europske unije.

(17) Relevantnim pravilima iz poglavlja II. trebalo bi utvrditi samo u kojim se slučajevima predmetni pružatelj posredničkih usluga ne može smatrati odgovornim u pogledu nezakonitog sadržaja koji pružaju primatelji usluge. Ta se pravila ne bi trebala tumačiti kao pozitivna osnova za utvrđivanje slučajeva u kojima se pružatelj može smatrati odgovornim, što treba utvrđivati primjenjivim pravilima prava Unije ili nacionalnog prava. Nadalje, izuzeća od odgovornosti utvrđena ovom Uredbom trebala bi se primjenjivati na sve vrste odgovornosti u pogledu svih vrsta nezakonitog sadržaja, bez obzira na točan predmet ili prirodu tih zakona.

(18) Izuzeća od odgovornosti utvrđena ovom Uredbom ne bi se trebala primjenjivati ako pružatelj posredničkih usluga, umjesto da se ograniči na neutralno pružanje usluga isključivo tehničkom i automatskom obradom informacija dobivenih od primatelja usluge, ima aktivnu ulogu koja je takva da mu pruža spoznaje o tim informacijama ili nadzor nad njima. Ta izuzeća stoga ne bi trebala biti na raspolaganju u pogledu odgovornosti koja se odnosi na informacije koje ne pruža primatelj usluge, nego sâm pružatelj posredničke usluge, uključujući slučajeve u kojima su informacije nastale pod uredničkom odgovornošću tog pružatelja.

(19) S obzirom na različitu prirodu aktivnosti „samo prijenos”, „privremenog smještaja” i „smještaja na poslužitelju” te različit položaj i mogućnosti pružatelja predmetnih usluga, pravila koja se primjenjuju na te aktivnosti potrebno je razlikovati s obzirom na to da u skladu s ovom Uredbom podliježu različitim zahtjevima i uvjetima, a njihovo se područje primjene razlikuje, kako to tumači Sud Europske unije.

[39] Direktiva (EU) 2018/1972 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o Europskom zakoniku elektroničkih komunikacija (preinaka), SL L 321, 17.12.2018., str. 36.

(20) Pružatelj posredničkih usluga koji s primateljem usluga namjerno surađuje radi poduzimanja nezakonitih aktivnosti svoju uslugu ne pruža neutralno i stoga ne bi smio biti u mogućnosti iskoristiti izuzeća od odgovornosti predviđena ovom Uredbom.

(21) Pružatelj usluga trebao bi biti u mogućnosti iskoristiti izuzeća od odgovornosti za usluge „samo prijenosa” i „privremenog smještaja” kada ni na koji način nije povezan s informacijama koje se prenose. To, među ostalim, zahtijeva da pružatelj usluga ne mijenja informacije koje prenosi. Međutim, taj zahtjev ne treba tumačiti na način da se odnosi na manipulacije tehničke naravi koje se odvijaju tijekom prijenosa jer one ne mijenjaju integritet informacija koje se prenose.

(22) Kako bi iskoristio izuzeće od odgovornosti za usluge smještaja na poslužitelju, pružatelj bi, nakon što stekne stvarne spoznaje ili saznanja o nezakonitom sadržaju, trebao žurno djelovati kako bi taj sadržaj uklonio ili mu onemogućio pristup. Uklanjanje ili onemogućavanje pristupa trebalo bi provesti uz poštovanje načela slobode izražavanja. Takve stvarne spoznaje ili saznanja pružatelj može steći posebno u okviru istraga, na vlastitu inicijativu ili putem obavijesti koje mu pojedinci ili subjekti dostave u skladu s ovom Uredbom, pod uvjetom da su te obavijesti dovoljno precizne i primjereno potkrijepljene kako bi gospodarski subjekt koji postupa s dužnom pažnjom mogao razumno utvrditi i procijeniti navodno nezakonit sadržaj i, prema potrebi, protiv njega djelovati.

(23) Kako bi se osigurala djelotvorna zaštita potrošača pri obavljanju posredovanih komercijalnih transakcija na internetu, određeni pružatelji usluga smještaja na poslužitelju, odnosno internetske platforme koje potrošačima omogućuju da s trgovcima sklapaju ugovore na daljinu, ne bi smjeli biti u mogućnosti iskoristiti izuzeće od odgovornosti pružatelja usluga smještaja na poslužitelju utvrđeno ovom Uredbom ako se na tim internetskim platformama relevantne informacije o predmetnim transakcijama prikazuju na način koji potrošače navodi na pomisao da su te informacije pružile same internetske platforme ili primatelji usluge koji djeluju pod njihovom ovlašću ili nadzorom te da te internetske platforme stoga imaju spoznaje o tim informacijama ili nadzor nad njima, čak i ako to možda zapravo nije slučaj. U tom smislu treba objektivno i na temelju svih relevantnih okolnosti utvrditi može li prikazivanje informacija prosječnog i razumno dobro upućenog potrošača navesti na takvu pomisao.

(24) Izuzeća od odgovornosti utvrđena ovom Uredbom ne bi trebala utjecati na mogućnost donošenja različitih vrsta privremenih mjera protiv pružatelja posredničkih usluga, čak i ako ispunjavaju uvjete utvrđene u okviru tih izuzeća. Takve privremene mjere mogu se posebno sastojati od sudskih naloga ili naloga upravnih tijela u kojima se zahtijeva okončanje ili sprečavanje neke povrede, uključujući uklanjanje nezakonitih sadržaja navedenih u nalozima izdanim u skladu s pravom Unije ili onemogućavanje pristupa tim sadržajima.

(25) Kako bi se stvorila pravna sigurnost i kako se ne bi obeshrabrile aktivnosti čiji je cilj otkrivanje, identificiranje i djelovanje protiv nezakonitog sadržaja, a koje pružatelji posredničkih usluga mogu poduzeti na dobrovoljnoj osnovi, trebalo bi pojasniti da sama činjenica da pružatelji poduzimaju takve aktivnosti ne dovodi do nedostupnosti izuzeća od odgovornosti utvrđenih u ovoj Uredbi, pod uvjetom da se te aktivnosti provode u dobroj vjeri i s dužnom pažnjom. Osim toga, valja pojasniti da sama činjenica da ti pružatelji usluga u dobroj vjeri poduzimaju mjere radi poštovanja zahtjeva prava Unije, uključujući zahtjeve utvrđene ovom Uredbom u pogledu provedbe njihovih uvjeta poslovanja, ne bi trebala dovesti do nedostupnosti tih izuzeća

od odgovornosti. Stoga se sve takve aktivnosti i mjere koje je određeni pružatelj možda poduzeo ne bi trebale uzeti u obzir pri utvrđivanju može li se pružatelj osloniti na izuzeće od odgovornosti, osobito u pogledu toga pruža li svoje usluge neutralno i može li stoga biti obuhvaćen područjem primjene relevantne odredbe, s time da to pravilo, međutim, ne podrazumijeva da se pružatelj usluga na njega može nužno i osloniti.

(26) Iako se u pravilima iz poglavlja II. ove Uredbe težište stavlja na izuzeće pružatelja posredničkih usluga od odgovornosti, važno je podsjetiti da se, unatoč njihovoj općenito važnoj ulozi, problem nezakonitog sadržaja i aktivnosti na internetu ne bi trebao rješavati usredotočujući se isključivo na njihovu odgovornost. Ako je moguće, treće strane pogođene nezakonitim sadržajem koji se prenosi ili pohranjuje na internetu trebale bi pokušati riješiti sukobe povezane s takvim sadržajem bez uključivanja dotičnih pružatelja posredničkih usluga. Primatelje usluge trebalo bi smatrati odgovornima za nezakoniti sadržaj koji pružaju i koji mogu širiti posredničkim uslugama ako je to predviđeno primjenjivim pravilima Unije i nacionalnim pravom kojima se utvrđuje takva odgovornost. Prema potrebi, i drugi akteri, kao što su grupni moderatori u zatvorenim internetskim okruženjima, posebno u slučaju velikih skupina, trebali bi pridonijeti sprečavanju širenja nezakonitog sadržaja na internetu, u skladu s primjenjivim pravom. Nadalje, ako je potrebno uključiti pružatelje usluga informacijskog društva, uključujući pružatelje posredničkih usluga, svi zahtjevi ili nalozi za takvo sudjelovanje trebali bi, u pravilu, biti upućeni akteru koji je tehnički i operativno sposoban djelovati protiv određenog nezakonitog sadržaja kako bi se spriječili ili umanjili mogući negativni učinci na raspoloživost i dostupnost informacija koje nisu nezakoniti sadržaj.

(27) Od 2000. pojavile su se nove tehnologije kojima se poboljšavaju dostupnost, učinkovitost, brzina, pouzdanost, kapacitet i sigurnost sustava za prijenos i pohranu podataka na internetu, što je dovelo do sve složenijeg internetskog ekosustava. U tom bi pogledu trebalo podsjetiti da pružatelji usluga koji uspostavljaju i olakšavaju temeljnu logičku strukturu i pravilno funkcioniranje interneta, uključujući tehničke pomoćne funkcije, isto tako mogu imati koristi od izuzećâ od odgovornosti utvrđenih u ovoj Uredbi, u mjeri u kojoj se njihove usluge smatraju uslugama „samo prijenosa”, „privremenog smještaja informacija” ili smještaja informacija na poslužitelju. Takve usluge uključuju, ovisno o slučaju, bežične lokalne mreže, usluge sustava naziva domena (DNS), registre naziva vršnih domena, certifikacijska tijela koja izdaju digitalne certifikate ili mreže za isporuku sadržaja, kojima se omogućuju ili poboljšavaju funkcije drugih pružatelja posredničkih usluga. Isto tako, znatno su se razvile i usluge koje se upotrebljavaju u komunikacijske svrhe kao i tehnička rješenja za njihovu isporuku, što je dovelo do internetskih usluga kao što su govor putem IP-a, usluge slanja poruka i usluge elektroničke pošte na internetu, pri čemu se komunikacija odvija putem usluge pristupa internetu. Izuzeće od odgovornosti može biti korisno i za te usluge u mjeri u kojoj se mogu smatrati uslugama „samo prijenosa”, „privremenog smještaja informacija” ili smještaja informacija na poslužitelju.

(28) Pružatelji posredničkih usluga ne bi trebali podlijegati obvezi praćenja u odnosu na opće obveze. U skladu s uvjetima utvrđenima u ovoj Uredbi, to se ne odnosi na obveze praćenja u konkretnom slučaju, a posebno ne utječe na naloge državnih tijela u skladu s nacionalnim zakonodavstvom. Ništa se iz ove Uredbe ne bi smjelo tumačiti kao nametanje opće obveze praćenja ili obveze aktivnog utvrđivanja činjenica odnosno kao opća obveza pružateljâ da poduzmu proaktivne mjere u vezi s nezakonitim sadržajem.

(29) Ovisno o pravnom sustavu svake države članice i predmetnom području prava, nacionalna pravosudna ili upravna tijela mogu naložiti pružateljima posredničkih usluga da djeluju protiv određenih nezakonitih sadržaja ili da navedu određene informacije. Nacionalni zakoni na temelju kojih se izdaju takvi nalozi znatno se razlikuju, a pitanje naloga sve se češće rješava u prekograničnim situacijama. Radi osiguravanja djelotvornog i učinkovitog izvršavanja naloga potrebno je utvrditi određene uvjete koje bi nalozi trebali ispunjavati kao i određene dodatne zahtjeve koji se odnose na obradu tih naloga kako bi se omogućilo da dotična tijela javne vlasti izvršavaju svoje zadaće, spriječilo da pružatelji budu izloženi nerazmjernim opterećenjima i pritom izbjegao neopravdani učinak na prava i legitimne interese trećih strana.

(30) Naloge za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja ili za pružanje informacija trebalo bi izdavati u skladu s pravom Unije, posebno s Uredbom (EU) 2016/679 i zabranom općih obveza praćenja informacija ili aktivnog traženja činjenica ili okolnosti koje bi ukazivale na nezakonite aktivnosti utvrđene u ovoj Uredbi. Uvjetima i zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi koji se primjenjuju na naloge za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja ne dovode se u pitanje drugi akti Unije kojima se predviđaju slični sustavi za djelovanje protiv određenih vrsta nezakonitog sadržaja, kao što je Uredba (EU)…/…. [predložena uredba o širenju terorističkih sadržaja na internetu] ili Uredba (EU) 2017/2394 kojom se tijelima država članica odgovornima za izvršavanje zakona o zaštiti potrošača dodjeljuju posebne ovlasti za izdavanje naloga za pružanje informacija, dok se uvjetima i zahtjevima koji se primjenjuju na naloge za pružanje informacija ne dovode u pitanje drugi akti Unije kojima se predviđaju slična relevantna pravila za određene sektore. Tim se uvjetima i zahtjevima ne bi trebala dovoditi u pitanje pravila o zadržavanju i očuvanju u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom, u skladu s pravom Unije i zahtjevima tijela za izvršavanje zakonodavstva za povjerljivost u pogledu neotkrivanja informacija.

(31) Teritorijalno područje primjene takvih naloga za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja trebalo bi jasno utvrditi na temelju primjenjivog prava Unije ili nacionalnog prava kojima se omogućuje izdavanje naloga, pri čemu ono ne bi trebalo prelaziti okvire onoga što je najnužnije za ostvarivanje ciljeva naloga. U tom pogledu, nacionalno pravosudno ili upravno tijelo koje izdaje nalog trebalo bi postići ravnotežu između cilja koji se nalogom nastoji postići, u skladu s pravnom osnovom koja omogućuje njegovo izdavanje, i prava i legitimnih interesa svih trećih strana na koje nalog može utjecati, osobito njihovih temeljnih prava iz Povelje. Osim toga, ako nalog u kojem se upućuje na konkretne informacije može imati učinke izvan državnog područja države članice dotičnog tijela, to bi tijelo trebalo ocijeniti može li predmetna informacija činiti nezakonit sadržaj u drugim državama članicama i, prema potrebi, uzeti u obzir relevantna pravila prava Unije ili međunarodnog prava i interese međunarodne kurtoazije.

(32) Nalozi za pružanje informacija uređeni ovom Uredbom odnose se na predočenje posebnih informacija o pojedinačnim primateljima predmetne posredničke usluge koji su u tim nalozima identificirani kako bi se utvrdilo pridržavaju li se primjenjivih pravila Unije ili nacionalnih pravila. Stoga pravila ove Uredbe o pružanju informacija ne bi trebala utjecati na naloge za informacije o skupini primatelja usluge koji nisu posebno identificirani, uključujući naloge za pružanje agregiranih informacija potrebnih u statističke svrhe ili za osmišljavanje politika na temelju dokaza.

(33) Nalozi za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja i pružanje informacija podliježu pravilima kojima se štiti nadležnost države članice u kojoj primatelj usluga, na kojega

se nalog odnosi, ima poslovni nastan i utvrđuju moguća odstupanja od te nadležnosti u određenim slučajevima utvrđenima u članku 3 Direktive 2000/31/EZ samo ako su ispunjeni uvjeti iz tog članka. Budući da se predmetni nalozi odnose na određene nezakonite sadržaje i informacije, oni u slučaju da su upućeni pružateljima posredničkih usluga s poslovnim nastanom u drugoj državi članici u načelu ne ograničavaju njihovu slobodu pružanja usluga preko granica. Stoga se na te naloge ne primjenjuju pravila utvrđena u članku 3. Direktive 2000/31/EZ, uključujući pravila o potrebi opravdavanja mjera kojima se odstupa od nadležnosti države članice u kojoj pružatelj usluga ima poslovni nastan na određenim utvrđenim osnovama i pravila o obavješćivanju o tim mjerama.

(34) Kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe, a posebno kako bi se poboljšalo funkcioniranje unutarnjeg tržišta i osiguralo sigurno i transparentno internetsko okruženje, potrebno je uspostaviti jasan i uravnotežen skup usklađenih obveza dužne pažnje za pružatelje posredničkih usluga. Tim bi se obvezama posebno trebali zajamčiti različiti ciljevi javne politike, kao što su sigurnost i povjerenje primatelja usluge, uključujući maloljetnike i ranjive korisnike, zaštita relevantnih temeljnih prava sadržanih u Povelji, osiguravanje smislene odgovornosti tih pružatelja usluga i osnaživanje primatelja i drugih uključenih strana, olakšavajući istodobno potreban nadzor nadležnih tijela.

(35) U tom je pogledu važno da se obveze dužne pažnje prilagode vrsti i prirodi predmetne posredničke usluge. Ovom se Uredbom stoga utvrđuju osnovne obveze primjenjive na sve pružatelje posredničkih usluga kao i dodatne obveze za pružatelje usluga smještaja informacija na poslužitelju te, konkretnije, na internetske platforme i vrlo velike internetske platforme. Pružatelji posredničkih usluga trebali bi, u mjeri u kojoj pripadaju različitim kategorijama s obzirom na prirodu svojih usluga i svoju veličinu, poštovati sve odgovarajuće obveze iz ove Uredbe. Te usklađene obveze dužne pažnje, koje bi trebale biti razumne, ali ne i proizvoljne, potrebne su za utvrđivanje pitanja od javnog interesa, kao što su zaštita legitimnih interesa primatelja usluge, rješavanje problema nezakonitih praksi i zaštita temeljnih prava na internetu.

(36) Kako bi se olakšala neometana i učinkovita komunikacija povezana s pitanjima obuhvaćenima ovom Uredbom, od pružatelja posredničkih usluga trebalo bi zahtijevati da uspostave jedinstvenu kontaktnu točku i objave relevantne informacije koje se odnose na njihovu kontaktnu točku, uključujući jezike koje treba upotrebljavati pri takvoj komunikaciji. Kontaktnu točku mogu upotrebljavati i pouzdani prijavitelji nezakonitog i lažnog sadržaja i profesionalni subjekti koji imaju poseban odnos s pružateljem posredničkih usluga. Za razliku od pravnog zastupnika, kontaktna točka trebala bi služiti operativnim svrhama i ne bi trebala nužno imati fizičku lokaciju.

(37) Pružatelji posredničkih usluga s poslovnim nastanom u trećoj zemlji koji nude usluge u Uniji trebali bi imenovati pravnog zastupnika u Uniji s dostatnim ovlaštenjima i pružiti informacije o svojim pravnim zastupnicima kako bi se omogućio djelotvoran nadzor i, prema potrebi, provedba ove Uredbe u odnosu na te pružatelje. Pravnom zastupniku trebalo bi omogućiti da djeluje i kao kontaktna točka, pod uvjetom da su ispunjeni odgovarajući zahtjevi ove Uredbe.

(38) Iako bi se u načelu trebala poštovati sloboda ugovaranja pružateljâ posredničkih usluga, primjereno je utvrditi određena pravila o sadržaju, primjeni i provedbi njihovih uvjeta poslovanja u interesu transparentnosti, zaštite primatelja usluge i izbjegavanja nepoštenih ili proizvoljnih ishoda.

(39) Kako bi se osigurala odgovarajuća razina transparentnosti i odgovornosti, pružatelji posredničkih usluga trebali bi svake godine, u skladu s usklađenim zahtjevima sadržanima u ovoj Uredbi, izvješćivati o moderiranju sadržaja kojim se bave, uključujući mjere poduzete kao rezultat primjene i provedbe njihovih uvjeta poslovanja. Međutim, kako bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje, te obveze izvješćivanja radi osiguravanja transparentnosti ne bi se trebale nametati pružateljima koji su mikro ili mala poduzeća kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ[40].

(40) Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju imaju posebno važnu ulogu u borbi protiv nezakonitog sadržaja na internetu jer pohranjuju informacije dobivene od primatelja usluge na njihov zahtjev i obično omogućuju drugim primateljima pristup tim informacijama, ponekad velikih razmjera. Važno je da svi pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju, bez obzira na njihovu veličinu, uspostave mehanizme prijavljivanja i djelovanja prilagođene korisnicima kojima se olakšava obavješćivanje pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju o određenim informacijama koje podnositelj prijave smatra nezakonitim sadržajem („obavijest”) na temelju čega pružatelj može odlučiti slaže li se s tom ocjenom i želi li ukloniti taj sadržaj ili onemogućiti pristup tom sadržaju („djelovanje”). Pod uvjetom da su ispunjeni zahtjevi u pogledu prijavljivanja, pojedincima ili subjektima bi trebalo omogućiti da u jednoj prijavi prijave više navodno nezakonitih sadržaja. Obveza uspostave mehanizama prijavljivanja i djelovanja trebala bi se primjenjivati, primjerice, na usluge pohrane i dijeljenja datoteka, usluge iznajmljivanja diskovnog prostora i pripadajućih serverskih resursa za smještaj internetskih stranica na poslužitelju na internetu, reklamne poslužitelje i *pastebinove* (usluge smještaja na poslužitelju), u mjeri u kojoj se smatraju pružateljima usluga smještaja informacija na poslužitelju obuhvaćenih ovom Uredbom.

(41) Pravila o takvim mehanizmima prijavljivanja i djelovanja trebalo bi uskladiti na razini Unije kako bi se omogućila pravodobna, pažljiva i objektivna obrada obavijesti na temelju ujednačenih, transparentnih i jasnih pravila kojima se osiguravaju snažne zaštitne mjere za zaštitu prava i legitimnih interesa svih uključenih strana, posebno njihovih temeljnih prava zajamčenih Poveljom, neovisno o tome u kojoj državi članici te strane imaju poslovni nastan ili boravište te neovisno o predmetnom području prava. Temeljna prava uključuju, ovisno o slučaju, pravo na slobodu izražavanja i informiranja, pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na nediskriminaciju i pravo primateljâ usluge na djelotvoran pravni lijek; slobodu poduzetništva za pružatelje usluga, uključujući slobodu ugovaranja; kao i pravo na ljudsko dostojanstvo, prava djeteta, pravo na zaštitu vlasništva, uključujući intelektualno vlasništvo, i pravo na nediskriminaciju strana na koje utječe nezakoniti sadržaj.

(42) Ako pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju odluči ukloniti ili onemogućiti informacije dobivene od primatelja usluge, na primjer nakon primitka prijave ili djelovanjem na vlastitu inicijativu, među ostalim uporabom automatiziranih sredstava, pružatelj bi trebao obavijestiti primatelja o svojoj odluci, razlozima za nju i dostupnim mogućnostima pravne zaštite za osporavanje odluke, s obzirom na negativne posljedice koje takve odluke mogu imati za primatelja, među ostalim u pogledu ostvarivanja njegova temeljnog prava na slobodu izražavanja. Ta bi se obveza

[40] Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

trebala primjenjivati neovisno o razlozima za odluku, posebno neovisno o tome je li mjera poduzeta zbog toga što se smatra da je prijavljena informacija nezakonit sadržaj ili neusklađena s primjenjivim uvjetima poslovanja. Dostupna pravna sredstva za osporavanje odluke pružatelja usluga smještaja informacija na poslužitelju trebala bi uvijek uključivati sudsku zaštitu.

(43) Kako bi se izbjeglo nerazmjerno opterećenje, dodatne obveze nametnute internetskim platformama u skladu s ovom Uredbom ne bi se trebale primjenjivati na mikropoduzeća ili mala poduzeća kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ,[41] osim ako su njihov doseg i učinak takvi da ispunjavaju kriterije za vrlo velike internetske platforme u skladu s ovom Uredbom. Pravilima o konsolidaciji iz te preporuke pridonosi se sprečavanju bilo kakvog izbjegavanja tih dodatnih obveza. Izuzeće mikropoduzeća i malih poduzeća od tih dodatnih obveza ne bi trebalo tumačiti na način da se time utječe na njihovu sposobnost da na dobrovoljnoj osnovi uspostave sustav koji je u skladu s jednom ili više tih obveza.

(44) Primatelji usluge trebali bi moći jednostavno i učinkovito osporiti određene odluke internetskih platformi koje na njih negativno utječu. Stoga bi internetske platforme trebale biti obvezne osigurati interne sustave za rješavanje pritužbi koji ispunjavaju određene uvjete kojima je cilj osigurati da sustavi budu lako dostupni i dovode do brzih i pravednih ishode. Osim toga, trebalo bi predvidjeti mogućnost da sporove, uključujući one koji se u okviru internih sustava za rješavanje pritužbi ne mogu riješiti na zadovoljavajući način, izvansudski rješavaju neovisna ovlaštena tijela koja posjeduju potrebna sredstva i stručnost za obavljanje svojih aktivnosti na pravedan, brz i troškovno učinkovit način. Takve mogućnosti osporavanja odluka internetskih platformi trebale bi dopunjavati mogućnost traženja sudske zaštite u skladu sa zakonima dotične države članice, ali ne bi trebale utjecati na nju ni u kom pogledu.

(45) Kad je riječ o ugovornim sporovima između potrošača i poduzeća povezanima s kupnjom robe ili usluga, Direktivom 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća[42] osigurava se da potrošači i poduzeća u Uniji imaju pristup tijelima za alternativno rješavanje sporova koja posjeduju potvrdu kvalitete. U tom pogledu trebalo bi pojasniti da pravila ove Uredbe o izvansudskom rješavanju sporova ne dovode u pitanje tu direktivu, uključujući pravo potrošača iz te direktive da se povuku iz postupka u bilo kojoj fazi ako nisu zadovoljni provedbom ili funkcioniranjem postupka.

(46) Mjere protiv nezakonitog sadržaja mogu se provesti brže i pouzdanije ako internetske platforme poduzmu potrebne mjere kako bi osigurale prioritetno postupanje s prijavama koje podnesu pouzdani prijavitelji nezakonitog i lažnog sadržaja kroz mehanizme prijavljivanja i djelovanja propisane ovom Uredbom, ne dovodeći u pitanje zahtjev da se sve prijave podnesene u okviru tih mehanizama obrađuju i da se o njima odlučuje pravodobno, savjesno i objektivno. Takav status pouzdanih prijavitelja nezakonitog i lažnog sadržaja interneta trebao bi se dodijeliti samo subjektima, a ne pojedincima, koji su dokazali, među ostalim, da posjeduju posebno stručno znanje i sposobnost potrebne za borbu protiv nezakonitog sadržaja, da predstavljaju kolektivne interese te da rade savjesno i objektivno. Takvi subjekti mogu biti javni, kao što su,

[41] Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

[42] Direktiva 2013/11/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o alternativnom rješavanju potrošačkih sporova i izmjeni Uredbe (EZ) br. 2006/2004 i Direktive 2009/22/EZ (SL L 165, 18.6.2013., str. 63.).

kad je riječ o terorističkom sadržaju, jedinice za prijavljivanje neprihvatljivog internetskog sadržaja u okviru nacionalnih tijela za izvršavanje zakonodavstva ili Agencije Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva („Europol”) odnosno nevladine organizacije i polujavna tijela, kao što su organizacije koje su dio INHOPE-a, mreže dežurnih telefonskih linija za prijavljivanje materijala povezanog sa seksualnim zlostavljanjem djece, i organizacije koje su se posvetile prijavljivanju nezakonitog rasističkog i ksenofobnog izražavanja na internetu. Kad je riječ o pravima intelektualnog vlasništva, sektorskim organizacijama i organizacijama nositelja prava mogao bi se dodijeliti status pouzdanih prijavitelja nezakonitog i lažnog sadržaja ako dokažu da ispunjavaju primjenjive uvjete. Pravila ove Uredbe o pouzdanim prijaviteljima nezakonitog i lažnog sadržaja ne bi se trebala tumačiti na način da sprječavaju internetske platforme da na sličan način postupaju s prijavama koje su podnijeli subjekti ili pojedinci kojima nije dodijeljen status pouzdanog prijavitelja nezakonitog i lažnog sadržaja na temelju ove Uredbe odnosno da ih sprječavaju da na drugi način surađuju s drugim subjektima, u skladu s primjenjivim pravom, uključujući ovu Uredbu i Uredbu (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća[43].

(47) Zlouporabom usluga internetskih platformi do koje dolazi zbog čestog pružanja očito nezakonitog sadržaja ili čestog podnošenja očito neutemeljenih prijava ili pritužbi u okviru mehanizama i sustava uspostavljenih ovom Uredbom potkopava se povjerenje i nanosi šteta pravima i legitimnim interesima uključenih strana. Stoga je potrebno uspostaviti odgovarajuće i razmjerne zaštitne mjere protiv takve zlouporabe. Informacije bi se trebale smatrati očito nezakonitim sadržajem, a prijave ili pritužbe očito neutemeljenima ako je i laiku, bez ikakve sadržajne analize, očito da je sadržaj nezakonit odnosno da su obavijesti ili pritužbe neutemeljene. Internetske platforme trebale bi pod određenim uvjetima privremeno obustaviti svoje relevantne aktivnosti u odnosu na osobu koja počini zlouporabu. Time se ne dovodi u pitanje sloboda internetskih platformi da odrede svoje uvjete poslovanja i uspostave strože mjere u slučaju očito nezakonitog sadržaja povezanog s teškim kaznenim djelima. Radi transparentnosti tu bi mogućnost trebalo jasno i dovoljno detaljno utvrditi u uvjetima poslovanja internetskih platformi. Pravna zaštita trebala bi uvijek biti dostupna u odnosu na odluke koje u tom pogledu donose internetske platforme, a one bi trebale podlijegati nadzoru nadležnog koordinatora za digitalne usluge. Pravilima ove Uredbe o zlouporabi ne bi se trebalo sprečavati internetske platforme da poduzmu druge mjere za rješavanje problema nezakonitog sadržaja dobivenoga od primatelja njihove usluge ili ostalih zlouporaba njihovih usluga, u skladu s primjenjivim pravom Unije i nacionalnim pravom. Tim se pravilima ne dovodi u pitanje mogućnost da se osobe koje počine zlouporabu smatraju odgovornima, među ostalim za naknadu štete, kako je predviđeno pravom Unije ili nacionalnim pravom.

(48) Internetska platforma može u nekim slučajevima, primjerice na temelju obavijesti podnositelja prijave ili vlastitih dobrovoljnih mjera, doznati informacije koje se odnose na određenu aktivnost primatelja usluge, kao što je pružanje određenih vrsta nezakonitog sadržaja, zahvaljujući kojima se, uzimajući u obzir sve relevantne okolnosti poznate internetskoj platformi, razumno opravdava sumnja da je primatelj možda počinio, čini ili će vjerojatno počiniti teško kazneno djelo prijetnje životu ili

[43]Uredba (EU) 2016/794 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za suradnju tijela za izvršavanje zakonodavstva (Europol) te zamjeni i stavljanju izvan snage odluka Vijeća 2009/371/PUP, 2009/934/PUP, 2009/935/PUP, 2009/936/PUP i 2009/968/PUP (SL L 135, 24.5.2016., str. 53.).

sigurnosti osobe, kao što su kaznena djela navedena u Direktivi 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća[44]. U takvim slučajevima internetska platforma trebala bi bez odgode obavijestiti nadležna tijela kaznenog progona o takvoj sumnji i dostaviti im sve relevantne informacije koje su joj dostupne, uključujući, prema potrebi, predmetni sadržaj i obrazloženje sumnje. Ovom se Uredbom ne određuje pravna osnova za izradu profila primatelja usluga na temelju koje bi internetske platforme mogle utvrđivati kaznena djela. Internetske platforme trebale bi pri obavješćivanju tijela kaznenog progona poštovati i druga primjenjiva pravila prava Unije ili nacionalnog prava o zaštiti prava i sloboda pojedinaca.

(49) Kako bi se pridonijelo sigurnom, pouzdanom i transparentnom internetskom okruženju za potrošače kao i za druge zainteresirane strane, kao što su konkurentni trgovci i nositelji prava intelektualnog vlasništva, te kako bi se trgovce odvratilo od prodaje proizvodâ ili usluga kojima se krše primjenjiva pravila, internetske platforme koje potrošačima omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima trebale bi osigurati sljedivost takvih trgovaca. Od trgovca bi se stoga trebalo zahtijevati da internetskoj platformi pruži određene bitne informacije, među ostalim u svrhu promicanja poruka o proizvodima ili nuđenja proizvodâ. Taj bi se zahtjev trebao primjenjivati i na trgovce koji promiču poruke o proizvodima ili uslugama u ime robnih marki na osnovu temeljnih ugovora. Te internetske platforme trebale bi pohraniti sve informacije na siguran način tijekom razumnog razdoblja koje ne bi trebalo trajati dulje nego što je potrebno kako bi im, u skladu s primjenjivim pravom, među ostalim onim o zaštiti osobnih podataka, mogla pristupiti javna tijela i privatne strane s legitimnim interesom, među ostalim na temelju nalogâ za pružanje informacija iz ove Uredbe.

(50) Kako bi se osigurala učinkovita i odgovarajuća primjena te obveze, bez nametanja nerazmjernog opterećenja, obuhvaćene internetske platforme trebale bi uložiti razumne napore kako bi provjerile pouzdanost informacija od dotičnih trgovaca, posebno uporabom slobodno dostupnih službenih internetskih baza podataka i internetskih sučelja, kao što su nacionalni trgovački registri i sustav razmjene informacija o PDV-u[45], ili zahtjevom dotičnim trgovcima da dostave pouzdane popratne dokumente, kao što su preslike identifikacijskih isprava, ovjereni bankovni izvodi, certifikati trgovačkih društava i potvrde iz trgovačkog registra. Mogu se koristiti i drugim izvorima koji su dostupni za uporabu na daljinu i koji pružaju sličan stupanj pouzdanosti u svrhu ispunjavanja te obveze. Međutim, od obuhvaćenih internetskih platformi ne bi se trebalo zahtijevati provođenje suvišnih ili skupih postupaka provjere činjenica na internetu ili provjeravanje na licu mjesta. Niti bi se takve internetske platforme, koje su uložile razumne napore u skladu s ovom Uredbom, trebale smatrati internetskim platformama koje potrošačima ili drugim zainteresiranim stranama jamče pouzdanost informacija. Takve internetske platforme trebale bi osmisliti i organizirati i svoje internetsko sučelje tako da se trgovcima omogući da ispune svoje obveze u skladu s pravom Unije, posebno zahtjeve utvrđene u člancima 6. i 8. Direktive 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća[46], članku 7.

[44] Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije, te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011., str. 1.).

[45] https://ec.europa.eu/taxation_customs/vies/vieshome.do?locale=hr

[46] Direktiva 2011/83/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 25. listopada 2011. o pravima potrošača, izmjeni Direktive Vijeća 93/13/EEZ i Direktive 1999/44/EZ Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 85/577/EEZ i Direktive 97/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća.

Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[47] i članku 3. Direktive 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća[48].

(51) S obzirom na posebne odgovornosti i obveze internetskih platformi, one bi trebale podlijegati obvezama izvješćivanja radi transparentnosti koje se primjenjuju uz obveze izvješćivanja radi transparentnosti primjenjive na sve pružatelje posredničkih usluga na temelju ove Uredbe. Za potrebe utvrđivanja činjenice smiju li internetske platforme biti vrlo velike internetske platforme na koje se primjenjuju određene dodatne obveze na temelju ove Uredbe, obveze izvješćivanja radi transparentnosti za internetske platforme trebale bi uključivati određene obveze povezane s objavljivanjem i priopćavanjem informacija o prosječnom mjesečnom broju aktivnih primatelja usluge u Uniji.

(52) Internetsko oglašavanje ima važnu ulogu u internetskom okruženju, među ostalim u pogledu pružanja usluga internetskih platformi. Međutim, oglašavanje na internetu može pridonijeti znatnim rizicima, od oglašavanja koje je samo po sebi nezakonit sadržaj do doprinosa financijskim poticajima za objavljivanje ili umnožavanje nezakonitog ili na drugi način štetnog sadržaja i aktivnosti na internetu, ili diskriminirajućem prikazu oglašavanja koji utječe na jednako postupanje prema građanima i njihove jednake mogućnosti. Osim zahtjeva koji proizlaze iz članka 6. Direktive 2000/31/EZ, internetske platforme bi stoga trebale biti obvezne osigurati da primatelji usluge imaju određene individualizirane informacije koje su im potrebne kako bi razumjeli kada i u čije ime se oglas prikazuje. Nadalje, primatelji usluge trebali bi imati informacije o glavnim parametrima koji se upotrebljavaju kako bi se utvrdilo da im se konkretno oglašavanje treba prikazati i koji daju smislena objašnjenja logike koja se upotrebljava u tu svrhu, među ostalim kada se to temelji na izradi profila. Zahtjevima iz ove Uredbe o pružanju informacija povezanih s oglašavanjem ne dovodi se u pitanje primjena relevantnih odredaba Uredbe (EU) 2016/679, posebno onih koje se odnose na pravo na prigovor, automatizirano pojedinačno donošenje odluka, uključujući izradu profila, a naročito na potrebu za dobivanjem privole ispitanika prije obrade osobnih podataka za ciljano oglašavanje. Isto tako, njome se ne dovode u pitanje odredbe utvrđene u Direktivi 2002/58/EZ, posebno one koje se odnose na pohranu informacija na terminalnoj opremi i pristup informacijama koje su u njoj pohranjene.

(53) S obzirom na važnu ulogu koju, zbog njihova dosega posebno izraženog brojem primatelja usluge, vrlo velike internetske platforme imaju pri olakšavanju javne rasprave, gospodarskih transakcija i širenja informacija, mišljenja i ideja te utjecanju na način na koji primatelji dobivaju i priopćavaju informacije na internetu, potrebno je tim platformama nametnuti posebne obveze uz one koje se primjenjuju na sve internetske platforme. Te dodatne obveze vrlo velikih internetskih platformi nužne su za rješavanje tih pitanja od javnog interesa jer ne postoje alternativne i manje ograničavajuće mjere kojima bi se učinkovito postigao isti rezultat.

(54) Vrlo velike internetske platforme mogu uzrokovati društvene rizike koji se po opsegu i učinku razlikuju od onih koje uzrokuju manje platforme. Nakon što broj primatelja

[47] Direktiva 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”).

[48] Direktiva 98/6/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 1998. o zaštiti potrošača prilikom isticanja cijena proizvoda ponuđenih potrošačima.

platforme dosegne znatan udio stanovništva Unije, učinak sistemskih rizika koje platforma predstavlja na Uniju postaje nerazmjerno negativan. Trebalo bi smatrati da je takav znatan doseg postignut kada broj primatelja premaši operativni prag od 45 milijuna, odnosno broj koji odgovara 10 % stanovništva Unije. Operativni prag trebalo bi, prema potrebi, ažurirati izmjenama donesenima delegiranim aktima. Tako velike internetske platforme stoga bi trebale imati najviši standard obveza dužne pažnje, razmjerno njihovu društvenom učinku i sredstvima.

(55) S obzirom na mrežne učinke koji karakteriziraju ekonomiju platformi, korisnička baza internetske platforme mogla bi se brzo proširiti i doseći dimenziju vrlo velike internetske platforme s povezanim učinkom na unutarnje tržište. To se može dogoditi u slučaju eksponencijalnog rasta u kratkim vremenskim razdobljima ili zbog velike globalne prisutnosti i prometa koji internetskoj platformi omogućuju da u potpunosti iskoristi učinke mreže te ekonomije razmjera i opsega. Velik godišnji promet ili tržišna kapitalizacija mogu posebno upućivati na brzu prilagodljivost u pogledu dosega korisnika. U tim bi slučajevima koordinator za digitalne usluge trebao moći zatražiti od platforme da češće izvješćuje o korisničkoj bazi kako bi mogao pravodobno utvrditi trenutak u kojem bi tu platformu trebalo proglasiti vrlo velikom internetskom platformom za potrebe ove Uredbe.

(56) Vrlo velike internetske platforme upotrebljavaju se na način koji snažno utječe na sigurnost na internetu, oblikovanje javnog mnijenja i diskursa kao i na internetsku trgovinu. Način na koji osmišljavaju svoje usluge općenito je optimiziran kako bi koristio njihovim poslovnim modelima koji se često temelje na oglašavanju i može izazvati zabrinutost u društvu. U nedostatku učinkovite regulative i provedbe one mogu određivati pravila igre bez učinkovitog utvrđivanja i ublažavanja rizika te društvene i gospodarske štete koju mogu uzrokovati. Na temelju ove Uredbe, vrlo velike internetske platforme trebale bi stoga procijeniti sistemske rizike koji proizlaze iz funkcioniranja i uporabe njihovih usluga kao i potencijalnih zlouporaba od strane primateljâ usluge, te poduzeti odgovarajuće mjere za ublažavanje posljedica.

(57) Tri kategorije sistemskih rizika trebalo bi detaljno procijeniti. Prva se kategorija odnosi na rizike povezane sa zlouporabom njihove usluge širenjem nezakonitog sadržaja, kao što je širenje materijala o seksualnom zlostavljanju djece, ili nezakonitog govora mržnje, i provođenjem nezakonitih aktivnosti, kao što je prodaja proizvoda ili usluga zabranjenih pravom Unije ili nacionalnim pravom, uključujući krivotvorene proizvode. Na primjer, i ne dovodeći u pitanje osobnu odgovornost primatelja usluge vrlo velikih internetskih platformi za moguću nezakonitost njegove aktivnosti u skladu s primjenjivim pravom, takvo širenje ili aktivnosti mogu predstavljati znatan sistemski rizik ako se pristup takvom sadržaju može povećati s pomoću računâ osobito širokog dosega. Druga kategorija odnosi se na učinak usluge na ostvarivanje temeljnih prava zaštićenih Poveljom o temeljnim pravima, uključujući slobodu izražavanja i informiranja, pravo na privatni život, pravo na nediskriminaciju i prava djeteta. Takvi rizici mogu nastati, na primjer, u vezi s dizajnom algoritamskih sustava koje upotrebljava vrlo velika internetska platforma ili zlouporabom njihove usluge podnošenjem zlonamjernih prijava ili drugih metoda za ušutkavanje govora ili ometanje tržišnog natjecanja. Treća kategorija rizika odnosi se na namjerno i često koordinirano manipuliranje uslugama platforme, s predvidljivim učinkom na zdravlje, građanski diskurs, izborne postupke, javnu sigurnost i zaštitu maloljetnika, uzimajući u obzir potrebu za zaštitom javnog reda, zaštitom privatnosti i borbom protiv prijevarne i obmanjujuće poslovne prakse. Takvi rizici mogu nastati, na primjer, stvaranjem lažnih korisničkih računa, uporabom botova i drugim automatiziranim ili

djelomično automatiziranim ponašanjem, što može dovesti do brzog i velikog širenja informacija koje su nezakoniti sadržaj ili nisu u skladu s uvjetima poslovanja internetske platforme.

(58) Vrlo velike internetske platforme trebale bi upotrijebiti potrebna sredstva kako bi s dužnom pažnjom ublažile sistemske rizike utvrđene procjenom rizika. Vrlo velike internetske platforme trebale bi u okviru takvih mjera za ublažavanje posljedica razmotriti, na primjer, poboljšanje ili drukčije prilagođavanje dizajna i funkcioniranja moderiranja sadržaja, algoritamskih sustava za preporučivanje i internetskih sučelja kako bi odvratile od širenja nezakonitog sadržaja i ograničile njegovo širenje, te prilagođavanje svojih postupaka donošenja odluka ili prilagođavanje svojih uvjeta poslovanja. One mogu uključivati i korektivne mjere, kao što je ukidanje prihoda od oglašavanja za određeni sadržaj, ili druge aktivnosti, kao što je poboljšanje vidljivosti mjerodavnih izvora informacija. Vrlo velike internetske platforme mogu ojačati svoje unutarnje postupke ili nadzor nad bilo kojom od svojih aktivnosti, posebno u pogledu otkrivanja sistemskih rizika. Isto tako, mogu potaknuti ili pojačati suradnju s pouzdanim prijaviteljima nezakonitog i lažnog sadržaja, organizirati tečajeve osposobljavanja i razmjene s organizacijama pouzdanih prijavitelja nezakonitog i lažnog sadržaja te surađivati s drugim pružateljima usluga, među ostalim pokretanjem kodeksa ponašanja ili drugih samoregulatornih mehanizama odnosno pristupanjem postojećim kodeksima ili mehanizmima. Sve donesene mjere trebale bi poštovati zahtjeve u pogledu dužne pažnje iz ove Uredbe te biti učinkovite i primjerene za smanjenje utvrđenih specifičnih rizika u interesu zaštite javnog reda, zaštite privatnosti i borbe protiv prijevarne i obmanjujuće poslovne prakse te bi trebale biti razmjerne s obzirom na vrlo velik gospodarski kapacitet internetske platforme i potrebu za izbjegavanjem nepotrebnih ograničenja uporabe njihovih usluga, uzimajući u obzir moguće negativne učinke na temeljna prava primatelja usluge.

(59) Vrlo velike internetske platforme trebale bi, prema potrebi, procjenjivati rizik i osmišljavati mjere za smanjenje rizika uz sudjelovanje predstavnika primatelja usluge, predstavnika skupina na koje bi njihove usluge mogle utjecati, neovisnih stručnjaka i organizacija civilnog društva.

(60) S obzirom na potrebu da se osigura provjera koju provode neovisni stručnjaci, vrlo velike internetske platforme trebale bi putem neovisne revizije biti odgovorne za ispunjavanje obveza utvrđenih ovom Uredbom i, prema potrebi, svih dodatnih obveza preuzetih u skladu s kodeksima ponašanja i protokolima za krizne situacije. Revizoru bi trebalo omogućiti pristup svim relevantnim podacima potrebnima za pravilnu provedbu revizije. Isto tako, revizorima bi trebalo omogućiti korištenje drugih izvora objektivnih informacija, uključujući studije koje su proveli provjereni istraživači. Revizori bi trebali jamčiti povjerljivost, sigurnost i cjelovitost informacija, kao što su poslovne tajne, koje dobiju pri obavljanju svojih zadaća te posjedovati potrebno stručno znanje u području upravljanja rizicima i tehničke sposobnosti za reviziju algoritama. Revizori bi trebali biti neovisni kako bi svoje zadaće mogli obavljati primjereno i pouzdano. Ako njihova neovisnost nije neupitna, trebali bi podnijeti ostavku ili se suzdržati od revizijskog angažmana.

(61) Revizorsko izvješće trebalo bi biti obrazloženo kako bi se pružio smislen pregled poduzetih aktivnosti i donesenih zaključaka. Trebalo bi pridonijeti informiranju i, prema potrebi, predložiti poboljšanje mjera koje poduzima vrlo velika internetska platforma kako bi ispunila svoje obveze iz ove Uredbe. Izvješće bi trebalo bez odgode proslijediti koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Odboru zajedno s procjenom rizika i mjerama za smanjenje rizika kao i planovima platforme

za provedbu preporuka revizije. U izvješće bi trebalo uvrstiti revizorsko mišljenje koje se temelji na zaključcima donesenima na temelju prikupljenih revizijskih dokaza. Pozitivno mišljenje trebalo bi dati ako svi dokazi potvrde da vrlo velika internetska platforma ispunjava obveze utvrđene ovom Uredbom ili, prema potrebi, sve obveze koje je preuzela u skladu s kodeksom ponašanja ili kriznim protokolom, posebno utvrđivanjem, ocjenjivanjem i smanjivanjem sistemskih rizika koje predstavljaju njezin sustav i usluge. Revizor bi pozitivno mišljenje trebao popratiti primjedbama ako želi uvrstiti napomene koje nemaju bitan učinak na ishod revizije. Revizor bi trebao dati negativno mišljenje ako smatra da vrlo velika internetska platforma ne postupa u skladu s ovom Uredbom ili ne ispunjava preuzete obveze.

(62) Osnovni dio poslovanja vrlo velike internetske platforme jest način na koji se informacijama određuje prioritet i na koji se predstavljaju na njezinu internetskom sučelju kako bi se primateljima usluge olakšao i optimizirao pristup informacijama. To se, na primjer, čini algoritamskim sugeriranjem, rangiranjem i određivanjem prioriteta informacija, razlikovanjem s pomoću teksta ili drugih vizualnih prikaza ili drukčijim odabirom informacija dobivenih od primatelja. Takvi sustavi za preporučivanje mogu znatno utjecati na primateljevu sposobnost prikupljanja informacija i interakcije s njima na internetu. One također imaju važnu ulogu u umnožavanju određenih poruka, viralnom širenju informacija i poticanju ponašanja na internetu. Posljedično, vrlo velike internetske platforme trebale bi osigurati da primatelji budu odgovarajuće obaviješteni i da mogu utjecati na informacije koje su im predstavljene. Trebale bi jasno i razumljivo predstaviti glavne parametre za takve sustave za preporučivanje kako bi se osiguralo da primatelji razumiju na koji se način određuje prioritet informacijama koje su im namijenjene. Isto tako, trebale bi osigurati da primatelji imaju alternativne opcije za glavne parametre, uključujući opcije koje se ne temelje na izradi primateljevog profila.

(63) Sustavi oglašavanja koje upotrebljavaju vrlo velike internetske platforme predstavljaju posebne rizike i zahtijevaju daljnji javni i regulatorni nadzor zbog njihove veličine i sposobnosti da ciljano dopru do primatelja usluge na temelju njihova ponašanja unutar i izvan internetskog sučelja te platforme. Vrlo velike internetske platforme trebale bi javnosti osigurati pristup repozitorijima oglasa prikazanih na njihovim internetskim sučeljima kako bi se olakšao nadzor i istraživanje novih rizika nastalih zbog distribucije oglašavanja na internetu, primjerice povezano s nezakonitim oglasima ili manipulativnim tehnikama i dezinformacijama sa stvarnim i predvidljivim negativnim učinkom na javno zdravlje, javnu sigurnost, građanski diskurs, političko sudjelovanje i ravnopravnost. U repozitorijima bi trebalo navesti sadržaj oglasa i povezanih podataka o oglašivaču i dostavi oglasa, posebno kada je riječ o ciljanom oglašavanju.

(64) Kako bi se na odgovarajući način nadziralo ispunjavaju li vrlo velike internetske platforme obveze utvrđene ovom Uredbom, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisija mogu zahtijevati pristup određenim podacima ili izvješćivanje o njima. Takav zahtjev može obuhvaćati, na primjer, podatke potrebne za procjenu rizika i mogućih šteta koje su uzrokovali sustavi platforme, podatke o točnosti, funkcioniranju i ispitivanju algoritamskih sustava za moderiranje sadržaja, sustave za preporučivanje ili sustave oglašavanja ili podatke o procesima i ishodima moderacije sadržaja ili internih sustava za rješavanje pritužbi u smislu ove Uredbe. Istrage o razvoju i ozbiljnosti mrežnih sistemskih rizika na internetu koje provode istraživači posebno su važne za premošćivanje asimetričnosti informacija i uspostavu otpornog sustava za smanjenje rizika, informiranje internetskih platformi, koordinatora za digitalne usluge, drugih nadležnih tijela, Komisije i javnosti. Ovom se Uredbom

stoga osigurava okvir na temelju kojeg provjereni istraživači dobivaju utemeljeni pristup podacima vrlo velikih internetskih platformi. Svi zahtjevi za pristup podacima na temelju tog okvira trebali bi biti razmjerni i na odgovarajući način štititi prava i legitimne interese, uključujući poslovne tajne i druge povjerljive informacije, platforme i svih drugih uključenih strana, uključujući i primatelje usluge.

(65) S obzirom na složenost funkcioniranja uvedenih sustava i sistemske rizike koje oni predstavljaju za društvo, vrlo velike internetske platforme trebale bi imenovati službenike za praćenje usklađenosti, koji bi trebali imati potrebne kvalifikacije za operacionalizaciju mjera i praćenje usklađenosti s ovom Uredbom unutar organizacije platforme. Vrlo velike internetske platforme trebale bi osigurati da službenik za praćenje usklađenosti bude primjereno i pravodobno uključen u rješavanje svih pitanja povezanih s ovom Uredbom. S obzirom na dodatne rizike povezane s njihovim aktivnostima i dodatnim obvezama na temelju ove Uredbe, ostale zahtjeve u pogledu transparentnosti utvrđene u ovoj Uredbi trebalo bi dopuniti dodatnim zahtjevima u pogledu transparentnosti koji se primjenjuju posebno na vrlo velike internetske platforme, ponajprije kako bi se izvješćivalo o provedenim procjenama rizika i naknadnim mjerama donesenima u skladu s ovom Uredbom.

(66) Kako bi se olakšalo djelotvorno i dosljedno ispunjavanje obveza iz ove Uredbe koje bi moglo zahtijevati provedbu tehnološkim sredstvima, važno je promicati dobrovoljne industrijske norme koje obuhvaćaju određene tehničke postupke i kojima industrija može pridonijeti razvoju standardiziranih sredstava za usklađivanje s ovom Uredbom, kao što je omogućavanje podnošenja prijava, među ostalim s pomoću sučelja za programiranje aplikacija, ili za interoperabilnost repozitorija oglasa. Takve bi norme mogle biti posebno korisne relativno malim pružateljima posredničkih usluga. Normama bi se, prema potrebi, mogle razlikovati različite vrste nezakonitog sadržaja ili posredničkih usluga.

(67) Komisija i Odbor trebali bi poticati izradu kodeksa ponašanja kako bi pridonijeli primjeni ove Uredbe. Iako bi provedba kodeksa ponašanja trebala biti mjerljiva i podložna javnom nadzoru, to ne bi trebalo narušavati dobrovoljnu prirodu takvih kodeksa i slobodu zainteresiranih strana da odluče hoće li sudjelovati. U određenim okolnostima važno je da vrlo velike internetske platforme surađuju u izradi posebnih kodeksa ponašanja i da ih poštuju. Ničim se u ovoj Uredbi ne sprečavaju drugi pružatelji usluga da se pridržavaju istih standarda dužne pažnje, preuzmu najbolju praksu i iskoriste prednosti pridržavanja smjernica Komisije i Odbora sudjelovanjem u istim kodeksima ponašanja.

(68) Primjereno je da se ovom Uredbom utvrde određena područja razmatranja za takve kodekse ponašanja. Konkretno, mjere za smanjenje rizika u odnosu na određene vrste nezakonitog sadržaja trebalo bi istražiti sporazumima o samoregulaciji i zajedničkoj regulaciji. Drugo područje koje treba razmotriti jesu mogući negativni učinci sistemskih rizika na društvo i demokraciju, kao što su dezinformacije ili manipulacije i zlouporabe. Ovime su obuhvaćene koordinirane operacije čiji je cilj umnožavanje informacija, uključujući dezinformacije, kao što je uporaba botova ili lažnih korisničkih računa za stvaranje lažnih ili obmanjujućih informacija, ponekad s ciljem ostvarivanja ekonomske koristi, što je posebno štetno za osjetljive korisnike usluge, kao što su djeca. U odnosu na takva područja, ako se vrlo velike internetske platforme pridržavaju određenog kodeksa ponašanja i usklađene su s njim, to se može smatrati primjerenom mjerom za smanjenje rizika. Ako internetska platforma odbije poziv Komisije na primjenu takvog kodeksa ponašanja bez odgovarajućeg objašnjenja, to bi

se moglo, prema potrebi, uzeti u obzir pri utvrđivanju je li prekršila obveze utvrđene ovom Uredbom.

(69) Pravila o kodeksima ponašanja iz ove Uredbe mogla bi poslužiti kao osnova za već utvrđena nastojanja na razini Unije u pogledu samoregulacije, uključujući Prisegu o sigurnosti proizvoda, Memorandum o razumijevanju usmjeren na borbu protiv krivotvorene robe, Kodeks postupanja za borbu protiv nezakonitog govora mržnje i Kodeks prakse u pogledu suzbijanja dezinformacija. Komisija će posebno za potonje izdati smjernice za jačanje Kodeksa prakse u pogledu suzbijanju dezinformacija, kako je najavljeno u Akcijskom planu za europsku demokraciju.

(70) Pružanje internetskog oglašavanja općenito uključuje nekoliko aktera, uključujući posredničke usluge koje povezuju izdavače oglasa s oglašivačima. Kodeksima ponašanja trebalo bi podupirati i nadopunjavati obveze transparentnosti internetskih platformi i vrlo velikih internetskih platformi koje se odnose na oglašavanje, a utvrđene su u ovoj Uredbi kako bi se osigurali fleksibilni i učinkoviti mehanizmi za lakše i bolje ispunjavanja tih obveza, posebno u pogledu načina prijenosa relevantnih informacija. Uključivanjem širokog raspona dionika trebalo bi se osigurati da ti kodeksi ponašanja imaju široku podršku, da budu tehnički pouzdani i učinkoviti te da nude najvišu razinu pristupačnosti korisnicima kako bi se osiguralo da se s pomoću obveza transparentnosti ostvare njihovi ciljevi.

(71) U slučaju izvanrednih okolnosti koje utječu na javnu sigurnost ili javno zdravlje, Komisija može pokrenuti izradu kriznih protokola radi koordinacije brzog, zajedničkog i prekograničnog odgovora u internetskom okruženju. Izvanredne okolnosti mogu uključivati bilo koji nepredvidivi događaj, kao što su potresi, uragani, pandemije i druge ozbiljne prekogranične prijetnje javnom zdravlju, rat i teroristička djela, pri čemu se, na primjer, internetske platforme mogu upotrijebiti za brzo širenje nezakonitog sadržaja ili dezinformacija odnosno, ako se ukaže potreba, za brzo širenje pouzdanih informacija. S obzirom na važnu ulogu vrlo velikih internetskih platformi u širenju informacija u našim društvima i preko granica, takve bi platforme trebalo poticati da izrađuju i primjenjuju posebne krizne protokole. Takvi protokoli za krizne situacije trebali bi se aktivirati samo na ograničeno vrijeme, a donesene bi mjere također trebale biti ograničene na ono što je prijeko potrebno za suočavanje s izvanrednim okolnostima. Te bi mjere trebale biti usklađene s ovom Uredbom i ne bi se trebale tumačiti kao opća obveza uključenih vrlo velikih internetskih platformi da prate informacije koje prenose ili pohranjuju, niti da aktivno traže činjenice ili okolnosti koje upućuju na nezakoniti sadržaj.

(72) Zadaća osiguravanja odgovarajućeg nadzora i provedbe obveza utvrđenih ovom Uredbom u načelu bi se trebala dodijeliti državama članicama. U tu bi svrhu one trebale imenovati barem jedno tijelo čija će zadaća biti primjena i provedba ove Uredbe. Međutim, posebne nadzorne ili provedbene zadaće i nadležnosti povezane s primjenom ove Uredbe države članice trebale bi moći povjeriti nekolicini nadležnih tijela, na primjer za određene sektore, kao što su regulatori elektroničkih komunikacija, regulatori medija ili tijela za zaštitu potrošača, u skladu s ustavnom, organizacijskom i administrativnom strukturom tih država članica.

(73) S obzirom na prekograničnu prirodu predmetnih usluga i horizontalni raspon obveza uvedenih ovom Uredbom, tijelo imenovano za nadzor primjene i, prema potrebi, provedbe ove Uredbe trebalo bi postaviti za koordinatora za digitalne usluge u svakoj državi članici. Ako je za primjenu i provedbu ove Uredbe imenovano više od jednog nadležnog tijela, koordinator za digitalne usluge u toj državi članici trebalo bi biti

samo jedno tijelo. Koordinator za digitalne usluge trebao bi djelovati kao jedinstvena kontaktna točka za Komisiju, Odbor, koordinatore digitalnih usluga drugih država članica kao i za druga nadležna tijela predmetne države članice u odnosu na sva pitanja povezana s primjenom ove Uredbe. Konkretno, ako se zadaće na temelju ove Uredbe povjere većem broju nadležnih tijela u određenoj državi članici, koordinator za digitalne usluge trebao bi koordinirati ta tijela i surađivati s njima u skladu s nacionalnim pravom kojim se utvrđuju njihove zadaće te osigurati učinkovito sudjelovanje svih relevantnih tijela u nadzoru i provedbi na razini Unije.

(74) Koordinator za digitalne usluge, kao i druga nadležna tijela određena u skladu s ovom Uredbom, imaju ključnu ulogu u osiguravanju učinkovitosti prava i obveza utvrđenih u ovoj Uredbi i postizanju njezinih ciljeva. U skladu s tim, potrebno je osigurati da ta tijela djeluju potpuno neovisno od privatnih i javnih tijela, bez obveze ili mogućnosti traženja ili primanja uputa, među ostalim od vlade, ne dovodeći u pitanje posebne zadaće u pogledu suradnje s drugim nadležnim tijelima, koordinatorima za digitalne usluge, Odborom i Komisijom. S druge strane, neovisnost tih tijela ne bi trebala značiti da, prema potrebi, ne mogu biti podvrgnuta, u skladu s nacionalnim ustavima i ne ugrožavajući ostvarivanje ciljeva ove Uredbe, nacionalnim mehanizmima kontrole ili praćenja u vezi s njihovim financijskim rashodima ili sudskom preispitivanju ili da ne bi trebala imati mogućnost savjetovanja s drugim nacionalnim tijelima, uključujući tijela za izvršavanje zakonodavstva ili tijela za upravljanje krizama.

(75) Države članice mogu imenovati postojeće nacionalno tijelo koordinatorom za digitalne usluge ili mu povjeriti posebne zadaće primjene i provedbe ove Uredbe, pod uvjetom da svako takvo imenovano tijelo ispunjava zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi, primjerice u pogledu neovisnosti. Nadalje, države članice se u načelu ne sprječava da spajaju funkcije u okviru postojećeg tijela u skladu s pravom Unije. Mjere poduzete u tu svrhu mogu uključivati, među ostalim, zabranu razrješenja predsjednika ili člana odbora kolegijalnog tijela postojećeg tijela prije isteka njihova mandata samo zato što je provedena institucionalna reforma koja uključuje spajanje različitih funkcija u okviru jednog tijela, ako ne postoje pravila kojima se jamči da takva razrješenja ne ugrožavaju neovisnost i nepristranost tih članova.

(76) Ako ne postoji opći zahtjev prema kojem pružatelji posredničkih usluga osiguravaju fizičku prisutnost na državnom području jedne od država članica, potrebno je osigurati transparentnost u pogledu toga koja je država članica nadležna za te pružatelje usluga kako bi nacionalna nadležna tijela provela pravila utvrđena u poglavljima III. i IV. Pružatelj usluga trebao bi biti u nadležnosti države članice u kojoj se nalazi njegov glavni poslovni nastan odnosno u kojoj ima središnju upravu ili registrirano sjedište u kojima se provode glavne financijske funkcije i operativna kontrola. U slučaju pružatelja usluga koji nemaju poslovni nastan u Uniji, ali nude usluge u Uniji i stoga su obuhvaćeni područjem primjene ove Uredbe, nadležnost bi trebala imati država članica u kojoj su imenovali svojega pravnog zastupnika, uzimajući u obzir funkciju pravnih zastupnika u skladu s ovom Uredbom. Međutim, u interesu učinkovite primjene ove Uredbe, sve države članice trebale bi biti nadležne nad pružateljima usluga koji nisu imenovali svojega pravnog zastupnika, pod uvjetom da se poštuje načelo *ne bis in idem*. U tu svrhu, svaka država članica koja ima nadležnost nad takvim pružateljima usluga trebala bi bez nepotrebnog odlaganja obavijestiti sve ostale države članice o mjerama poduzetima u izvršavanju te nadležnosti.

(77) Države članice trebale bi koordinatoru za digitalne usluge i svim drugim nadležnim tijelima imenovanima na temelju ove Uredbe dodijeliti dostatne ovlasti i sredstva kako bi se osigurala učinkovita istraga i provedba. Koordinatori za digitalne usluge posebno

bi trebali moći pretraživati i dobivati informacije koje se nalaze na njihovom državnom području, među ostalim u kontekstu zajedničkih istraga, uzimajući u obzir činjenicu da bi mjere nadzora i provedbe koje se odnose na pružatelja usluga koji je u nadležnosti druge države članice trebao donijeti koordinator za digitalne usluge te druge države članice, ako bude potrebno, u skladu s postupcima koji se odnose na prekograničnu suradnju.

(78) Države članice trebale bi u svojem nacionalnom pravu, u skladu s pravom Unije, a posebno s ovom Uredbom i Poveljom, utvrditi detaljne uvjete i ograničenja za izvršavanje istražnih i provedbenih ovlasti svojih koordinatora za digitalne usluge i, prema potrebi, drugih nadležnih tijela u skladu s ovom Uredbom.

(79) Tijekom izvršavanja tih ovlasti nadležna tijela trebala bi poštovati primjenjiva nacionalna pravila o postupcima i pitanjima kao što su potreba za prethodnim sudskim odobrenjem za ulazak u određene prostore i čuvanje profesionalne tajne odvjetnika. Tim bi se odredbama posebno trebalo osigurati poštovanje temeljnih prava na djelotvoran pravni lijek i pošteno suđenje, uključujući pravo na obranu te pravo na poštovanje privatnog života. U tom pogledu, jamstva predviđena u vezi s postupcima Komisije na temelju ove Uredbe mogla bi poslužiti kao odgovarajuća referentna točka. Prije donošenja bilo kakve konačne odluke trebalo bi zajamčiti prethodni pošten i nepristran postupak, uključujući pravo dotičnih osoba na saslušanje i pravo na uvid u spis, uz poštovanje povjerljivosti te profesionalne i poslovne tajne, kao i obvezu navođenja smislenih razloga za odluke. Međutim, to ne bi trebalo spriječiti poduzimanje mjera u propisno obrazloženim hitnim slučajevima i podložno odgovarajućim uvjetima i postupovnim aranžmanima. Izvršavanje ovlasti trebalo bi isto tako biti razmjerno, među ostalim, prirodi i ukupnoj stvarnoj ili potencijalnoj šteti uzrokovanoj povredom ili pretpostavljenom povredom. Nadležna tijela trebala bi u načelu uzeti u obzir sve relevantne činjenice i okolnosti slučaja, uključujući informacije koje su prikupila nadležna tijela u drugim državama članicama.

(80) Države članice trebale bi osigurati da se kršenja obveza utvrđenih u ovoj Uredbi mogu sankcionirati na učinkovit, razmjeran i odvraćajući način, uzimajući u obzir prirodu, težinu, ponavljanje i trajanje kršenja s obzirom na javni interes koji se nastoji ostvariti, opseg i vrstu provedenih aktivnosti kao i gospodarski kapacitet počinitelja povrede. Konkretno, u sankcijama bi trebalo uzeti u obzir činjenicu izbjegava li dotični pružatelj posredničkih usluga ispunjavanje svojih obveza koje proizlaze iz ove Uredbe sustavno ili opetovano te, prema potrebi, je li aktivan u nekoliko država članica.

(81) Kako bi se osigurala učinkovita provedba ove Uredbe, pojedinci ili predstavničke organizacije trebali bi moći podnijeti bilo koju pritužbu povezanu s usklađenošću s ovom Uredbom koordinatoru za digitalne usluge na državnom području na kojem su primili uslugu, ne dovodeći u pitanje pravila o nadležnosti iz ove Uredbe. U pritužbama bi se trebao pružiti vjerodostojan pregled pitanja koja izazivaju zabrinutost u pogledu usklađenosti određenog pružatelja posredničkih usluga, a koordinator za digitalne usluge mogao bi se na temelju pritužbi informirati o međusektorskim pitanjima. Koordinator za digitalne usluge trebao bi uključiti druga nacionalna nadležna tijela i koordinatora za digitalne usluge iz druge države članice, a posebno koordinatora za digitalne usluge u državi članici u kojoj dotični pružatelj posredničkih usluga ima poslovni nastan, ako to pitanje zahtijeva prekograničnu suradnju.

(82) Države članice trebale bi osigurati da koordinatori za digitalne usluge mogu poduzeti mjere koje su učinkovite i razmjerne u pogledu rješavanja problema određenih posebno teških i trajnih povreda. Ako se tim mjerama može utjecati na prava i interese

trećih strana, primjerice, posebno ako je pristup internetskim sučeljima ograničen, primjereno je zahtijevati da mjere naloži nadležno pravosudno tijelo na zahtjev koordinatora za digitalne usluge i da one podliježu dodatnim zaštitnim mjerama. Posebno bi treće strane koje bi mogle biti pogođene trebale dobiti priliku za saslušanje, a takvi bi se nalozi trebali izdavati samo kada ovlasti za poduzimanje takvih mjera kako je predviđeno drugim aktima prava Unije ili nacionalnim pravom, na primjer radi zaštite kolektivnih interesa potrošača, osiguravanja brzog uklanjanja internetskih stranica koje sadržavaju ili šire dječju pornografiju ili za onemogućavanje pristupa uslugama kojima se koristi treća strana kako bi kršila pravo intelektualnog vlasništva, nisu razumno dostupne.

(83) Takav nalog za ograničavanje pristupa ne bi trebao prelaziti okvire onoga što je potrebno za ostvarivanje njegova cilja. U tu bi svrhu trebao biti privremen i u načelu upućen pružatelju posredničkih usluga, kao što su relevantni pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju, pružatelj internetskih usluga ili registar za domene odnosno voditelj registra za domene, koji ima mogućnosti za postizanje tog cilja bez neopravdanog ograničavanja pristupa zakonitim informacijama.

(84) Koordinator za digitalne usluge trebao bi redovito objavljivati izvješće o aktivnostima koje se provode u skladu s ovom Uredbom. S obzirom na to da je koordinator za digitalne usluge upoznat i s nalozima za poduzimanje mjera protiv nezakonitog sadržaja ili za pružanje informacija uređenih ovom Uredbom putem zajedničkog sustava za razmjenu informacija, trebao bi u svojem godišnjem izvješću navesti broj i kategorije tih naloga upućenih pružateljima posredničkih usluga koje su izdala pravosudna i upravna tijela u njegovoj državi članici.

(85) Ako koordinator za digitalne usluge zatraži od drugog koordinatora za digitalne usluge da poduzme mjere, koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili Odbor, u slučaju da je izdao preporuku za procjenu pitanja kojima je obuhvaćeno više od triju država članica, trebali bi moći uputiti predmet Komisiji u slučaju neslaganja oko procjena ili poduzetih ili predloženih mjera odnosno u slučaju nedonošenja bilo kakvih mjera. Komisija bi stoga, na temelju informacija koje su dostavila predmetna tijela, trebala moći zatražiti od nadležnog koordinatora za digitalne usluge da u zadanom roku ponovno procijeni predmet i poduzme potrebne mjere za osiguranje usklađenosti. Tom se mogućnošću ne dovodi u pitanje opća dužnost Komisije da nadzire primjenu prava Unije i da ga, prema potrebi, provodi pod nadzorom Suda Europske unije u skladu s Ugovorima. Ako koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ne poduzme nikakve mjere na temelju takvog zahtjeva, Komisija može isto tako intervenirati u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 3. ove Uredbe ako je pretpostavljeni počinitelj povrede vrlo velika internetska platforma.

(86) Kako bi se olakšao prekogranični nadzor i istrage koje obuhvaćaju nekoliko država članica, koordinatori za digitalne usluge trebali bi moći sudjelovati, trajno ili privremeno, u zajedničkim aktivnostima nadzora i istrage koje se odnose na pitanja obuhvaćena ovom Uredbom. U te se aktivnosti mogu uključiti druga nadležna tijela i one mogu obuhvaćati niz pitanja, kao što su koordinirano prikupljanje podataka, zahtjev za informacije ili pregled prostora, u okviru ograničenja i opsega ovlasti koje su dostupne svakom uključenom tijelu. Od Odbora se može zatražiti da pruži savjete o tim aktivnostima, na primjer predlaganjem planova djelovanja i rokova za provedbu aktivnosti ili predlaganjem *ad hoc* radnih skupina uz sudjelovanje uključenih tijela.

(87) S obzirom na posebne izazove koji se mogu pojaviti u vezi s procjenom i osiguravanjem usklađenosti vrlo velike internetske platforme, na primjer u pogledu

opsega ili složenosti pretpostavljene povrede ili potrebe za posebnim stručnim znanjem ili kapacitetima na razini Unije, koordinatori za digitalne usluge trebali bi imati mogućnost da na dobrovoljnoj osnovi od Komisije zatraže da intervenira i izvrši svoje istražne i provedbene ovlasti u skladu s ovom Uredbom.

(88) Kako bi se osigurala dosljedna primjena ove Uredbe, potrebno je osnovati neovisnu savjetodavnu skupinu na razini Unije koja bi trebala pružati potporu Komisiji i pomagati u koordinaciji akcija koje poduzima koordinator za digitalne usluge. Taj bi se Europski odbor za digitalne usluge trebao sastojati od koordinatora za digitalne usluge, ne dovodeći pritom u pitanje mogućnost da koordinatori za digitalne usluge na svoje sastanke pozovu ili imenuju *ad hoc* izaslanike iz drugih nadležnih tijela kojima su povjerene posebne zadaće na temelju ove Uredbe, ako je to potrebno u skladu s njihovom nacionalnom raspodjelom zadaća i nadležnosti. Ako iz jedne države članice dolazi više sudionika, pravo glasa trebalo bi ostati ograničeno na jednog predstavnika svake države članice.

(89) Odbor bi trebao pridonijeti ostvarivanju zajedničke perspektive Unije o dosljednoj primjeni ove Uredbe i suradnji među nadležnim tijelima, među ostalim savjetovanjem Komisije i koordinatorâ za digitalne usluge o odgovarajućim istražnim i provedbenim mjerama, posebno u odnosu na vrlo velike internetske platforme. Odbor bi isto tako trebao sudjelovati na izradi relevantnih predložaka i kodeksa ponašanja te analizirati nove opće trendove u razvoju digitalnih usluga u Uniji.

(90) U tu bi svrhu Odbor trebao moći donositi mišljenja, zahtjeve i preporuke upućene koordinatorima za digitalne usluge ili drugim nadležnim nacionalnim tijelima. Iako nisu pravno obvezujući, odluku o odstupanju od upućenih mišljenja, zahtjeva i preporuka Odbora trebalo bi propisno obrazložiti, a Komisija bi je mogla uzeti u obzir pri procjeni usklađenosti dotične države članice s ovom Uredbom.

(91) Odbor bi trebao okupiti predstavnike koordinatora za digitalne usluge i moguća druga nadležna tijela pod predsjedanjem Komisije kako bi se osigurala procjena pitanja koja su mu podnesena u potpuno europskoj dimenziji. S obzirom na moguće međusektorske elemente koji bi mogli biti važni za druge regulatorne okvire na razini Unije, Odboru bi trebalo dopustiti suradnju s drugim tijelima, uredima, agencijama i savjetodavnim skupinama Unije nadležnima za područja kao što su ravnopravnost, uključujući ravnopravnost žena i muškaraca, i nediskriminacija, zaštita podataka, elektroničke komunikacije, audiovizualne usluge, otkrivanje i istraga prijevara na štetu proračuna EU-a u pogledu carina ili zaštita potrošača, ako je to potrebno za izvršavanje njegovih zadaća.

(92) Komisija bi preko predsjednika trebala sudjelovati u radu Odbora bez prava glasa. Komisija bi preko predsjednika trebala osigurati da se dnevni red sastanaka utvrdi u skladu sa zahtjevima članova Odbora kako je utvrđeno poslovnikom i u skladu s dužnostima Odbora utvrđenima ovom Uredbom.

(93) S obzirom na potrebu da se osigura potpora radu Odbora, Odbor bi se trebao moći oslanjati na stručnost i ljudske resurse Komisije i nadležnih nacionalnih tijela. Posebne operativne aranžmane za unutarnje funkcioniranje Odbora trebalo bi dodatno utvrditi u poslovniku Odbora.

(94) Ako vrlo velike internetske platforme ne ispunjavaju svoje posebne obveze, to neispunjavanje može, s obzirom na važnost takvih platformi zbog njihovog dosega i učinka, utjecati na znatan broj primatelja usluga u različitim državama članicama i

uzrokovati veliku društvenu štetu, a utvrđivanje i rješavanje takvih propusta može biti i posebno složeno.

(95) Stoga je za rješavanje tih pitanja od javnog interesa potrebno osigurati zajednički sustav pojačanog nadzora i provedbe na razini Unije. Nakon što se utvrdi povreda jedne od odredaba koje se primjenjuju isključivo na vrlo velike internetske platforme, na primjer u okviru pojedinačnih ili zajedničkih istraga, revizija ili pritužbi, koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebao bi, na vlastitu inicijativu ili na temelju savjeta Odbora, pratiti sve naknadne mjere koje poduzme dotična platforma kako je utvrđeno u njezinu akcijskom planu. Koordinator za digitalne usluge trebao bi, prema potrebi, moći zatražiti provođenje dodatne, posebne revizije, na dobrovoljnoj osnovi, kako bi se utvrdilo jesu li te mjere dovoljne za rješavanje povrede. Na kraju tog postupka trebao bi obavijestiti Odbor, Komisiju i dotičnu platformu o tome je li ta platforma otklonila povredu, posebno navodeći relevantno postupanje i svoju procjenu svih poduzetih mjera. Koordinator za digitalne usluge trebao bi pravodobno obavljati svoju zadaću u okviru tog zajedničkog sustava i u najvećoj mogućoj mjeri uzeti u obzir sva mišljenja i druge savjete Odbora.

(96) Ako ta platforma nije učinkovito otklonila povredu odredbe koja se primjenjuje isključivo na vrlo velike internetske platforme u skladu s akcijskim planom, samo Komisija može, na vlastitu inicijativu ili na temelju savjeta Odbora, odlučiti o provođenju dodatne istrage predmetne povrede i mjera koje je platforma naknadno poduzela, isključujući koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana. Nakon što provede potrebne istrage, Komisija bi trebala moći donositi odluke kojima se utvrđuje povreda i izriču sankcije za vrlo velike internetske platforme ako je to opravdano. Komisija bi trebala imati i mogućnost intervencije u prekograničnim situacijama u kojima koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana nije poduzeo nikakve mjere unatoč zahtjevu Komisije ili u situacijama u kojima je dotični koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana sam zatražio intervenciju Komisije zbog povrede neke druge odredbe ove Uredbe koju je počinila vrlo velika internetska platforma.

(97) Komisija bi trebala imati slobodu odlučivanja o tome želi li intervenirati u bilo kojoj od situacija za koje je ovlaštena u skladu s ovom Uredbom. Nakon što Komisija pokrene postupak, koordinatorima za digitalne usluge u državi poslovnog nastana trebalo bi onemogućiti izvršavanje njihovih istražnih i provedbenih ovlasti u pogledu relevantnog ponašanja dotične vrlo velike internetske platforme kako bi se izbjeglo udvostručavanje, nedosljednosti i rizici s točke gledišta načela *ne bis in idem*. Međutim, u interesu djelotvornosti, tim koordinatorima za digitalne usluge ne bi trebalo biti onemogućeno izvršavanje njihovih ovlasti bilo za pružanje pomoći Komisiji, na njezin zahtjev, u obavljanju njezinih nadzornih zadaća bilo u pogledu drugog postupanja, uključujući postupanje dotične vrlo velike internetske platforme za koje se sumnja da predstavlja novu povredu. Ti koordinatori za digitalne usluge, kao i Odbor i drugi koordinatori za digitalne usluge, trebali bi, prema potrebi, pružiti Komisiji sve potrebne informacije i pomoć kako bi joj omogućili da učinkovito obavlja svoje zadaće, a Komisija bi ih, prema potrebi, trebala obavješćivati o izvršavanju svojih ovlasti. U tom bi pogledu Komisija trebala, prema potrebi, uzeti u obzir sve relevantne procjene koje je proveo Odbor ili dotični koordinatori za digitalne usluge i sve relevantne dokaze i informacije koje su prikupili, čime se ne dovode u pitanje ovlasti i odgovornost Komisije da prema potrebi provede dodatne istrage.

(98) S obzirom na posebne izazove koji se mogu javiti pri nastojanju da se osigura usklađenost vrlo velikih internetskih platformi, pri čemu je važno usklađenost

osigurati na djelotvoran način, uzimajući u obzir njihovu veličinu i učinak te štete koje mogu uzrokovati, Komisija bi trebala imati čvrste istražne i provedbene ovlasti koje bi joj omogućile istragu, provedbu i praćenje određenih pravila utvrđenih u ovoj Uredbi uz puno poštovanje načela proporcionalnosti te prava i interesa uključenih strana.

(99) Komisija bi posebno trebala imati pristup svim relevantnim dokumentima, podacima i informacijama potrebnima za pokretanje i provođenje istraga te za praćenje ispunjavanja relevantnih obveza utvrđenih u ovoj Uredbi, bez obzira na to tko posjeduje predmetne dokumente, podatke ili informacije te neovisno o njihovu obliku ili formatu, mediju za pohranu ili točnom mjestu na kojem su pohranjeni. Komisija bi trebala moći izravno zahtijevati da predmetna vrlo velika internetska platforma ili relevantne treće strane ili pojedinci dostave sve relevantne dokaze, podatke i informacije. Osim toga, Komisija bi za potrebe ove Uredbe trebala moći zatražiti sve relevantne informacije od bilo kojeg javnog tijela, tijela ili agencije unutar države članice ili od bilo koje fizičke ili pravne osobe. Komisiju bi trebala imati ovlasti da može zahtijevati pristup bazama podataka i algoritmima relevantnih osoba i objašnjenja o njima te, uz njihovu suglasnost, obaviti razgovore sa svim osobama koje bi mogle posjedovati korisne informacije i evidentirati dane iskaze. Komisija bi isto tako trebala imat ovlasti za provođenje inspekcija koje su potrebne za provedbu relevantnih odredaba ove Uredbe. Tim istražnim ovlastima nastoji se dopuniti mogućnost da Komisija od koordinatorâ za digitalne usluge i drugih tijela država članica zatraži da joj pruže pomoć, na primjer, davanjem informacija ili pri izvršavanju tih ovlasti.

(100) Ispunjavanje relevantnih obveza određenih na temelju ove Uredbe trebalo bi biti provedivo s pomoću novčanih kazni i periodičnih penala. U tu svrhu trebalo bi utvrditi i odgovarajuće razine novčanih kazni i periodičnih penala za neispunjavanje obveza i kršenje postupovnih pravila, podložno odgovarajućim rokovima zastare.

(101) Vrlo velike internetske platforme i ostale osobe koje podliježu izvršavanju ovlasti Komisije, a na čije interese odluka može utjecati, moraju dobiti priliku da podnesu svoja očitovanja prije donošenja odluke, a donesene odluke moraju se javno objaviti. Pri osiguravanju prava na obranu uključenih strana, posebno prava na uvid u spis, neophodno je zaštititi poslovne tajne. Nadalje, uz poštovanje povjerljivosti informacija, Komisija bi trebala osigurati da se sve informacije na koje se poziva za potrebe svoje odluke otkriju u mjeri u kojoj adresat odluke može razumjeti činjenice i razmatranja na temelju kojih je donesena odluka.

(102) U interesu djelotvornosti i učinkovitosti, uz opću evaluaciju Uredbe, koju treba provesti u roku od pet godina od njezina stupanja na snagu, Komisija bi nakon početne faze i na temelju prve tri godine primjene ove Uredbe, trebala obaviti i evaluaciju aktivnosti Odbora i njegove strukture.

(103) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Uredbe provedbene ovlasti trebalo bi dodijeliti Komisiji. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća[49].

(104) Kako bi se ostvarili ciljevi ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlasti za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora radi dopunjavanja ove Uredbe.

[49] Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

Posebno bi trebalo donijeti delegirane akte u odnosu na kriterije utvrđivanja vrlo velikih internetskih platformi i tehničkih specifikacija za zahtjeve za pristup. Posebno je važno da Komisija provede odgovarajuća savjetovanja u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica, a njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije na kojima se pripremaju delegirani akti.

(105) Ovom Uredbom poštuju se temeljna prava priznata Poveljom i temeljna prava koja čine opća načela prava Unije. U skladu s tim, ovu bi Uredbu trebalo tumačiti i primjenjivati u skladu s tim temeljnim pravima, uključujući slobodu izražavanja i informiranja te slobodu i pluralizam medija. Pri izvršavanju ovlasti utvrđenih u ovoj Uredbi sva uključena javna tijela trebala bi, u situacijama u kojima su relevantna temeljna prava suprotstavljena, postići pravednu ravnotežu između predmetnih prava, u skladu s načelom proporcionalnosti.

(106) S obzirom na to da cilj ove Uredbe, to jest pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i osiguravanje sigurnog, predvidljivog i pouzdanog internetskog okruženja u kojem su temeljna prava sadržana u Povelji propisno zaštićena, države članice ne mogu dostatno ostvariti jer, djelujući samostalno, ne mogu postići nužno usklađivanje i suradnju, nego se zbog njegova teritorijalnog područja primjene i područja primjene u odnosu na osobe, on može potpunije ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Poglavlje I. – Opće odredbe

Članak 1.
Predmet i područje primjene

1. Ovom se Uredbom usklađuju pravila o pružanju posredničkih usluga na unutarnjem tržištu. Njome se prije svega utvrđuju:

   (a) okvir za uvjetno izuzeće pružatelja posredničkih usluga od odgovornosti;

   (b) pravila o posebnim obvezama dužne pažnje prilagođena određenim posebnim kategorijama pružatelja posredničkih usluga;

   (c) pravila o provedbi i izvršavanju ove Uredbe, među ostalim u pogledu suradnje i koordinacije nadležnih tijela.

2. Ciljevi ove Uredbe su:

   (a) doprinos pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta za posredničke usluge;

   (b) utvrđivanje jedinstvenih pravila za sigurno, predvidljivo i pouzdano internetsko okruženje u kojem su temeljna prava utvrđena u Povelji učinkovito zaštićena.

3. Ova se Uredba primjenjuje na posredničke usluge koje se pružaju primateljima usluge koji imaju poslovni nastan ili boravište u Uniji, neovisno o mjestu poslovnog nastana pružatelja tih usluga.

4. Ova Uredba ne primjenjuje se na usluge koja nisu posredničke ni na zahtjeve povezane s takvim uslugama, bez obzira na to pruža li se usluga putem posredničke usluge.

5. Ovom se Uredbom ne dovode u pitanje pravila utvrđena:

   (a) Direktivom 2000/31/EZ;

   (b) Direktivom 2010/13/EZ;

   (c) pravom Unije o autorskom pravu i povezanim pravima;

   (d) Uredbom (EU).../... o sprečavanju širenja terorističkih sadržaja na internetu [operatori trećih zemalja, nakon donošenja];

   (e) Uredbom (EU).../... o europskom nalogu za dostavljanje i europskom nalogu za čuvanje elektroničkih dokaza u kaznenim stvarima i Direktivom (EU).../... o utvrđivanju usklađenih pravila za imenovanje pravnih zastupnika za potrebe prikupljanja dokaza u kaznenim postupcima [e-dokazi, nakon donošenja];

   (f) Uredbom (EU) 2019/1148;

   (g) Uredbom (EU) 2019/1150;

   (h) pravom Unije o zaštiti potrošača i sigurnosti proizvoda, uključujući Uredbu (EU) 2017/2394;

   (i) pravom Unije o zaštiti osobnih podataka, a posebno Uredbom (EU) 2016/679 i Direktivom 2002/58/EZ.

Članak 2.
Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „usluge informacijskog društva” znači usluge u smislu članka 1. stavka 1. točke (b) Direktive (EU) 2015/1535;

(b) „primatelj usluge” znači svaka fizička ili pravna osoba koja se koristi relevantnom posredničkom uslugom;

(c) „potrošač“ znači svaka fizička osoba koja djeluje u svrhe koje su izvan okvira njezina zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke;

(d) „nuditi usluge u Uniji” znači omogućavati pravnim ili fizičkim osobama u jednoj ili više država članica da koriste usluge pružatelja usluga informacijskog društva koje ima bitnu vezu s Unijom; smatra se da takva bitna veza postoji ako pružatelj ima poslovni nastan u Uniji; u slučaju da nema poslovni nastan, procjena bitne veze temelji se na konkretnim činjeničnim kriterijima kao što su:

   – znatan broj korisnika u jednoj ili više država članica; ili

   – usmjeravanje poslovnih aktivnosti prema jednoj ili više država članica;

(e) „trgovac” znači svaka fizička ili pravna osoba, neovisno o tome je li u privatnom ili javnom vlasništvu, koja djeluje, među ostalim i preko druge osobe koja djeluje u njezino ime ili za njezin račun, u svrhe povezane sa svojim zanimanjem, poslovnom djelatnošću ili strukom;

(f) „posrednička usluga” znači jedna od sljedećih usluga:

– „samo prijenos informacija”, sastoji se od prijenosa informacija u komunikacijskoj mreži dobivenih od primatelja usluge ili od davanja pristupa komunikacijskoj mreži;

– „privremeni smještaj”, sastoji se od prijenosa informacija u komunikacijskoj mreži dobivenih od primatelja usluge i uključuje automatsku, prijelaznu i privremenu pohranu tih informacija isključivo u svrhu učinkovitijeg daljnjeg prijenosa informacija drugim primateljima na njihov zahtjev;

– „smještaj informacija na poslužitelju”, sastoji se od pohrane informacija dobivenih od primatelja usluge i na njegov zahtjev;

(g) „nezakonit sadržaj” znači svaka informacija koja, sama po sebi ili zbog upućivanja na određenu aktivnost, uključujući prodaju proizvoda ili pružanje usluga, nije u skladu s pravom Unije ili pravom države članice, neovisno o samom sadržaju ili prirodi tog prava;

(h) „internetska platforma” znači pružatelj usluge smještaja informacija na poslužitelju koji na zahtjev primatelja usluge pohranjuje i u javnosti širi informacije, osim ako je to sporedna aktivnost koja je isključivo pomoćno značajka druge usluge i koja se iz objektivnih i tehničkih razloga ne može koristiti bez te druge usluge te integracija značajke u drugu uslugu nije način za izbjegavanje primjene ove Uredbe.

(i) „širenje u javnosti” znači stavljanje informacija na raspolaganje potencijalno neograničenom broju trećih strana na zahtjev primatelja usluge koji je dao te informacije;

(j) „ugovor na daljinu” znači ugovor u smislu članka 2. stavka 7. Direktive 2011/83/EU;

(k) „internetsko sučelje” znači svaki softver, uključujući internetske stranice ili njihove dijelove, i aplikacije, uključujući mobilne aplikacije;

(l) „koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana” znači koordinator za digitalne usluge u državi članici u kojoj pružatelj posredničke usluge ima poslovni nastan ili u kojoj njegov pravni zastupnik ima boravište ili poslovni nastan;

(m) „koordinator za digitalne usluge u državi pružanja usluga” znači koordinator za digitalne usluge u državi članici u kojoj se pruža posrednička usluga;

(n) „oglas” znači informacije namijenjene za promicanje poruke pravne ili fizičke osobe, neovisno o tome služe li u komercijalne ili nekomercijalne svrhe, koje internetska platforma prikazuje na svojem internetskom sučelju za novčanu naknadu upravo za promicanje tih informacija;

(o) „sustav za preporučivanje” znači potpuno ili djelomično automatski sustav kojim se internetska platforma koristi kako bi u svojem internetskom sučelju primateljima usluge predlagala specifične informacije, među ostalim i na temelju pretrage koju je pokrenuo primatelj ili drukčije određenog relativnog redoslijeda ili važnosti prikazanih informacija;

(p) „moderiranje sadržaja” znači aktivnosti koje poduzimaju pružatelji posredničkih usluga s ciljem otkrivanja, identificiranja i suzbijanja nezakonitog sadržaja ili informacija od primatelja usluge koje nisu u skladu s njihovim uvjetima poslovanja, uključujući poduzete mjere koje utječu na raspoloživost, vidljivost i dostupnost tog nezakonitog sadržaja ili tih informacija, kao što su degradacija, onemogućavanje pristupa ili uklanjanje sadržaja, ili na sposobnost primatelja za davanje tih informacija, kao što su zatvaranje ili suspenzija računa primatelja;

(q) „uvjeti poslovanja” znači svi uvjeti ili specifikacije, bez obzira na njihovo ime ili oblik, kojima se uređuje ugovorni odnos između pružatelja posredničkih usluga i primatelja usluga.

Poglavlje II. – Odgovornost pružatelja posredničkih usluga

Članak 3.
Samo prijenos informacija

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od prijenosa informacija dobivenih od primatelja usluge u komunikacijskoj mreži ili od omogućavanja pristupa komunikacijskoj mreži, pružatelj usluge nije odgovoran za prenesene informacije pod uvjetom da:

   (a) nije inicirao prijenos;

   (b) nije odabrao primatelja prijenosa; i

   (c) nije odabrao ili izmijenio informacije sadržane u prijenosu.

2. Prijenos i davanje pristupa iz stavka 1. ovog članka uključuju automatsku, privremenu i prolaznu pohranu prenesenih informacija ako ta pohrana služi isključivo obavljanju prijenosa u komunikacijskoj mreži i pod uvjetom da se te informacije ne pohranjuju dulje nego što je to razumno potrebno za prijenos.

3. Ovaj članak ne utječe na mogućnost suda ili upravnog tijela da, u skladu s pravnim sustavima država članica, od pružatelja usluga zahtijeva da okonča ili spriječi povredu.

Članak 4.
Privremeni smještaj informacija

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od prijenosa informacija dobivenih od primatelja usluge u komunikacijskoj mreži, pružatelj usluga nije odgovoran za automatsku, posrednu i privremenu pohranu tih informacija obavljenu isključivo u svrhu učinkovitijeg daljnjeg prijenosa informacija drugim primateljima usluge na njihov zahtjev, pod uvjetom da pružatelj:

   (a) ne mijenja te informacije;

   (b) poštuje uvjete pristupa tim informacijama;

   (c) poštuje pravila o ažuriranju informacija, utvrđena na način koji je opće priznat i korišten u sektoru;

   (d) ne ometa zakonito korištenje tehnologije, koja je opće priznata i korištena u sektoru, s ciljem prikupljanja podataka o korištenju tih informacija; i

   (e) žurno djeluje kako bi uklonio informacije ili onemogućio pristup informacijama koje je pohranio nakon što stekne stvarno znanje da su informacije na početnom izvoru prijenosa uklonjene iz mreže ili da im je onemogućen pristup ili da je takvo uklanjanje ili onemogućivanje naložio sud ili upravno tijelo.

2. Ovaj članak ne utječe na mogućnost suda ili upravnog tijela da, u skladu s pravnim sustavima država članica, od pružatelja usluga zahtijeva da okonča ili spriječi povredu.

Članak 5.

Smještaj informacija na poslužitelju

1. Ako se pružena usluga informacijskog društva sastoji od pohrane informacija dobivenih od primatelja usluge, pružatelj usluge nije odgovoran za informacije pohranjene na zahtjev primatelja usluge pod uvjetom da pružatelj:

   (a) nema stvarno znanje o nezakonitoj aktivnosti ili nezakonitom sadržaju te da, u pogledu zahtjeva za naknadu štete, nije svjestan činjenica ili okolnosti iz kojih je vidljivo da je riječ o nezakonitoj aktivnosti ili nezakonitom sadržaju; ili

   (b) kad stekne takvo znanje ili postane svjestan toga, žurno djeluje kako bi uklonio nezakonit sadržaj ili mu onemogućio pristup.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se ako primatelj usluge djeluje na temelju ovlaštenja ili pod kontrolom pružatelja.

3. Stavak 1. ne primjenjuje se na odgovornost internetskih platformi na temelju prava zaštite potrošača koje omogućuju sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima ako takva internetska platforma iznosi određenu informaciju ili na drugi način omogućuje konkretnu transakciju tako da bi to prosječnog i razumno obaviještenog potrošača navelo na zaključak da informacije, proizvode ili usluge koji su predmet transakcije pruža sama internetska platforma ili primatelj usluge koji djeluje na temelju njezina dopuštenja ili pod njezinom kontrolom.

4. Ovaj članak ne utječe na mogućnost suda ili upravnog tijela da, u skladu s pravnim sustavima država članica, od pružatelja usluga zahtijeva da okonča ili spriječi povredu.

Članak 6.

Dobrovoljne istrage na vlastitu inicijativu i pravna usklađenost

Pružatelji posredničkih usluga ne smatraju se neprihvatljivima za izuzimanje od odgovornosti iz članaka 3., 4. i 5. samo zato što provode dobrovoljne istrage na vlastitu inicijativu ili druge aktivnosti kojima je cilj otkrivanje, identificiranje i uklanjanje nezakonitog sadržaja ili onemogućavanje pristupa tom sadržaju ili poduzimanje potrebnih mjera za usklađivanje sa zahtjevima iz prava Unije, uključujući one utvrđene u ovoj Uredbi.

Članak 7.

Nepostojanje opće obveze praćenja ili obveze aktivnog utvrđivanja činjenica

Pružateljima posredničkih usluga ne nameće se nikakva opća obveza praćenja informacija koje prenose ili pohranjuju, kao ni obveza aktivnog traženja činjenica ili okolnosti koje bi ukazivale na nezakonite aktivnosti.

Članak 8.

Nalozi za postupanje protiv nezakonitog sadržaja

1. Nakon primitka naloga za postupanje protiv određenog nezakonitog sadržaja, koji je na temelju prava Unije ili nacionalnog prava, u skladu s pravom Unije, izdalo mjerodavno nacionalno pravosudno ili upravno tijelo, pružatelji posredničkih usluga bez nepotrebne odgode obavješćuju tijelo koje je izdalo nalog o učinku tog naloga, navodeći poduzete mjere i trenutak poduzimanja mjere.

2. Države članice osiguravaju da nalozi iz stavka 1. ispunjavaju sljedeće uvjete:

(a) nalozi sadržavaju sljedeće elemente:

– obrazloženje zašto su informacije nezakonit sadržaj s upućivanjem na konkretnu prekršenu odredbu prava Unije ili nacionalnog prava;

– jedan ili više točnih jedinstvenih lokatora resursa (URL) i, prema potrebi, dodatne informacije koje omogućuju identifikaciju dotičnog nezakonitog sadržaja;

– informacije o pravnoj zaštiti dostupnoj pružatelju usluge i primatelju usluge koji je dao sadržaj;

(b) teritorijalno područje primjene naloga, na temelju primjenjivih pravila Unije i nacionalnog prava, uključujući Povelju i, prema potrebi, općih načela međunarodnog prava, ne prelazi ono što je nužno za ostvarivanje njegovih ciljeva;

(c) nalog je sastavljen na jeziku koji je naveo pružatelj usluga i šalje se kontaktnoj točki koju je imenovao pružatelj usluga u skladu s člankom 10.

3. Koordinator za digitalne usluge iz države članice pravosudnog ili upravnog tijela koje izdaje nalog šalje, bez nepotrebne odgode, primjerak naloga iz stavka 1. svim drugim koordinatorima za digitalne usluge putem sustava uspostavljenog u skladu s člankom 67.

4. Uvjeti i zahtjevi utvrđeni u ovom članku ne dovode u pitanje zahtjeve nacionalnog kaznenog postupovnog prava u skladu s pravom Unije.

Članak 9.
Nalozi za davanje informacija

1. Nakon primitka naloga za davanje određene informacije o jednom ili više konkretnih pojedinačnih primatelja usluge, koji je na temelju prava Unije ili nacionalnog prava, u skladu s pravom Unije, izdalo mjerodavno nacionalno pravosudno ili upravno tijelo, pružatelji posredničkih usluga bez nepotrebne odgode obavješćuju tijelo koje izdaje nalog o njegovu primitku i učinku naloga.

2. Države članice osiguravaju da nalozi iz stavka 1. ispunjavaju sljedeće uvjete:

(a) nalozi sadržavaju sljedeće elemente:

– izjava s obrazloženjem svrhe informacija i zašto je zahtjev za davanjem informacija nužan i primjeren za utvrđivanje usklađenosti primatelja posredničkih usluga s primjenjivim pravilima Unije ili nacionalnim pravilima, osim u slučaju kad se takva izjava ne može dostaviti zbog razloga povezanih sa sprečavanjem, istragom, otkrivanjem i progonom kaznenih djela;

– informacije o pravnoj zaštiti dostupnoj pružatelju i primateljima dotične usluge;

(b) nalogom se od pružatelja zahtijeva samo davanje informacija koje su već prikupljene za potrebe pružanja usluge i nad kojima ima kontrolu;

(c) nalog je sastavljen na jeziku koji je naveo pružatelj usluga i šalje se kontaktnoj točki koju je imenovao taj pružatelj usluga u skladu s člankom 10.

3. Koordinator za digitalne usluge iz države članice nacionalnog pravosudnog ili upravnog tijela koje izdaje nalog dostavlja, bez nepotrebne odgode, primjerak naloga

iz stavka 1. svim koordinatorima za digitalne usluge putem sustava uspostavljenog u skladu s člankom 67.

4. Uvjeti i zahtjevi utvrđeni u ovom članku ne dovode u pitanje zahtjeve nacionalnog kaznenog postupovnog prava u skladu s pravom Unije.

Poglavlje III.
Obveze dužne pažnje za transparentno i sigurno internetsko okruženje

ODJELJAK 1.
ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA SVE PRUŽATELJE POSREDNIČKIH USLUGA

Članak 10.
Kontaktne točke

1. Pružatelji posredničkih usluga uspostavljaju jedinstvenu kontaktnu točku koja omogućuje izravnu komunikaciju elektroničkim putem s nadležnim tijelima država članica, Komisijom i Odborom iz članka 47. radi primjene ove Uredbe.

2. Pružatelji posredničkih usluga objavljuju informacije potrebne za jednostavnu identifikaciju svojih jedinstvenih kontaktnih točaka i komunikaciju s njima.

3. Pružatelji posredničkih usluga među informacijama iz stavka 2. navode službeni jezik ili jezike Unije koji se mogu upotrebljavati za komunikaciju s kontaktnim točkama i koji uključuju barem jedan od službenih jezika države članice u kojoj pružatelj posredničkih usluga ima glavni poslovni nastan ili u kojoj njegov pravni zastupnik ima boravište ili poslovni nastan.

Članak 11.
Pravni zastupnici

1. Pružatelji posredničkih usluga koji nemaju poslovni nastan u Uniji, ali nude usluge u Uniji, imenuju, napismeno, pravnu ili fizičku osobu kao svojeg pravnog zastupnika u jednoj od država članica u kojoj pružatelj nudi usluge.

2. Pružatelji posredničkih usluga ovlašćuju svoje pravne zastupnike da, uz pružatelja ili umjesto njega, komuniciraju s nadležnim tijelima država članica, Komisijom i Odborom o svim pitanjima koja se odnose na primanje i provedbu odluka donesenih u vezi s ovom Uredbom te usklađenost s njima. Pružatelji posredničkih usluga pravnom zastupniku daju potrebne ovlasti i resurse za suradnju s tijelima država članica, Komisijom i Odborom, te za poštovanje tih odluka.

3. Imenovani pravni zastupnik može se smatrati odgovornim za neispunjavanje obveza na temelju ove Uredbe, ne dovodeći u pitanje odgovornost i pravne postupke koji bi se mogli pokrenuti protiv pružatelja posredničkih usluga.

4. Pružatelji posredničkih usluga obavješćuju koordinatora za digitalne usluge u državi članici u kojoj taj pravni zastupnik ima boravište ili poslovni nastan o imenu, adresi, elektroničkoj adresi i telefonskom broju svojeg pravnog zastupnika. Oni vode računa da su te informacije ažurirane.

5. Imenovanje pravnog zastupnika unutar Unije na temelju stavka 1. ne čini poslovni nastan u Uniji.

Članak 12.
Uvjeti poslovanja

1. Pružatelji posredničkih usluga u svoje uvjete poslovanja moraju uključiti informacije o svim ograničenjima koje primjenjuju na korištenje njihovih usluga u pogledu informacija dobivenih od primatelja usluge. Te informacije obuhvaćaju informacije o svim politikama, postupcima, mjerama i alatima koji se upotrebljavaju za moderiranje sadržaja, uključujući algoritamsko donošenje odluka i revizija koje provodi čovjek. Sastavljaju se jasnim i nedvosmislenim jezikom i stavljaju se na raspolaganje javnosti u pristupačnom obliku.

2. Pružatelji posredničkih usluga postupaju savjesno, objektivno i proporcionalno u primjeni i provedbi ograničenja iz stavka 1., propisno poštujući prava i legitimne interese svih uključenih strana, uključujući primjenjiva temeljna prava primatelja usluge utvrđena u Povelji.

Članak 13.
Obveze izvješćivanja radi transparentnosti za pružatelje posredničkih usluga

1. Pružatelji posredničkih usluga najmanje jedanput u godini objavljuju jasna, lako razumljiva i detaljna izvješća o svakom moderiranju sadržaja koje su obavili u relevantnom razdoblju. Izvješća u prvom redu sadržavaju, prema potrebi, informacije o:

   (a) broju naloga zaprimljenih od nadležnih tijela država članica razvrstanih prema vrsti nezakonitog sadržaja o kojem je riječ, uključujući naloge izdane u skladu s člancima 8. i 9. te prosječno vrijeme potrebno za poduzimanje mjera navedenih u tim nalozima;

   (b) broju prijava podnesenih u skladu s člankom 14. razvrstanih prema vrsti navodno nezakonitog sadržaja o kojem je riječ, svim mjerama poduzetima na temelju prijava, razlikujući pritom je li mjera poduzeta na temelju zakona ili uvjeta poslovanja pružatelja, te prosječnom vremenu potrebnom za poduzimanje mjera;

   (c) moderiranju sadržaja na vlastitu inicijativu pružatelja usluga, uključujući broj i vrstu poduzetih mjera koje utječu na dostupnost, vidljivost i pristupačnost informacija dobivenih od primatelja usluge te na sposobnost primatelja da daju informacije, pri čemu se mjere razvrstavaju prema vrsti razloga i osnovi za poduzimanje tih mjera;

   (d) broju pritužbi zaprimljenih putem internog sustava za rješavanje pritužbi iz članka 17., osnovi za te pritužbe, odlukama donesenima o tim pritužbama, prosječnom vremenu potrebnom za donošenje tih odluka i broj slučajeva u kojima su te odluke poništene.

2. Stavak 1. ne primjenjuje se na pružatelje posredničkih usluga koji se svrstavaju u mikropoduzeća ili mala poduzeća u smislu Priloga Preporuci 2003/361/EZ.

ODJELJAK 2.
DODATNE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA PRUŽATELJE USLUGA SMJEŠTAJA INFORMACIJA NA POSLUŽITELJU, UKLJUČUJUĆI INTERNETSKE PLATFORME

Članak 14.
Mehanizmi prijavljivanja i djelovanja

1. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju uspostavljaju mehanizme koji svakoj osobi ili subjektu omogućuju da ih obavijesti o prisutnosti određenih informacija u njihovim uslugama koje ta osoba ili taj subjekt smatra nezakonitim sadržajem. Ti mehanizmi moraju biti lako dostupni, jednostavni za korištenje i omogućavati podnošenje prijava isključivo elektroničkim sredstvima.

2. Mehanizmi iz stavka 1. takvi su da olakšavaju slanje dovoljno preciznih i primjereno potkrijepljenih prijava na temelju kojih gospodarski subjekt koji postupa s dužnom pažnjom može utvrditi nezakonitost dotičnog sadržaja. U tu svrhu pružatelji usluga poduzimaju potrebne mjere kako bi omogućili i olakšali podnošenje prijava koje sadržavaju sve sljedeće elemente:

   (a) obrazloženje zašto pojedinac ili subjekt smatra dotične informacije nezakonitim sadržajem;

   (b) jasnu elektroničku lokaciju te informacije, prije svega točne URL-ove, te prema potrebi dodatne informacije koje omogućuju identifikaciju nezakonitog sadržaja;

   (c) ime i elektroničku adresu osobe ili subjekta koji podnosi prijavu, osim u slučaju informacija za koje se smatra da uključuju jedno od kaznenih djela iz članaka od 3. do 7. Direktive 2011/93/EU;

   (d) izjavu kojom se potvrđuje da pojedinac ili subjekt koji podnosi prijavu to čini u dobroj vjeri da su informacije i navodi koje sadržava točni i potpuni.

3. Smatra se da su prijave koje sadržavaju elemente iz stavka 2. uzrok stvarnog znanja ili svijesti za potrebe članka 5. o dotičnoj informaciji.

4. Ako prijava sadržava ime i elektroničku adresu osobe ili subjekta koji ju je podnio, pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju odmah toj osobi ili subjektu šalje potvrdu o primitku prijave.

5. Pružatelj također bez nepotrebne odgode obavješćuje tog pojedinca ili subjekt o svojoj odluci o informacijama na koje se prijava odnosi i pritom navodi informacije o mogućnostima pravne zaštite u pogledu te odluke.

6. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju obrađuju sve prijave koje prime mehanizmom iz stavka 1. te pravodobno, savjesno i objektivno donose odluke o informacijama na koje se prijave odnose. Ako se za tu obradu ili donošenje odluka koriste automatskim sredstvima, informaciju o tome uključuju u obavijest iz stavka 4.

Članak 15.
Obrazloženje

1. Ako pružatelj usluga smještaja informacija na poslužitelju odluči ukloniti određene informacije dobivene od primatelja usluge ili im onemogućiti pristup, neovisno o sredstvima upotrijebljenima za njihovo otkrivanje, identifikaciju ili uklanjanje ili

onemogućavanje pristupa tim informacijama te neovisno o razlogu za svoju odluku, on obavješćuje primatelja o toj odluci najkasnije u trenutku uklanjanja ili onemogućavanja pristupa te daje jasno i konkretno obrazloženje te odluke.

2. Obrazloženje iz stavka 1. sadržava barem sljedeće informacije:

   (a) podrazumijeva li ta odluka uklanjanje informacija ili onemogućavanje pristupa informacijama i, prema potrebi, teritorijalno područje primjene onemogućavanja pristupa;

   (b) činjenice i okolnosti uzete u obzir pri donošenju odluke, uključujući, prema potrebi, podatak je li odluka donesena na temelju prijave podnesene u skladu s člankom 14.;

   (c) prema potrebi, informacije o korištenju automatiziranih sredstava pri donošenju odluke, također i kad je odluka donesena o sadržaju otkrivenom ili identificiranom automatiziranim sredstvima;

   (d) ako se odluka odnosi na navodno nezakonit sadržaj, upućivanje na primijenjenu pravnu osnovu i objašnjenja zašto se informacija smatra nezakonitim sadržajem na toj osnovi;

   (e) ako se odluka temelji na navodnoj neusklađenosti informacija s uvjetima poslovanja pružatelja, upućivanje na primijenjenu ugovornu osnovu i objašnjenja zašto se informacije smatraju nespojivima s tom osnovom;

   (f) informacije o mogućnostima pravne zaštite koje su na raspolaganju primatelju usluge u pogledu te odluke, posebno putem internih mehanizama za rješavanje pritužbi, izvansudskog rješavanja sporova i sudske zaštite.

3. Informacije koje daju pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju u skladu s ovim člankom jasne su i lako razumljive te što je moguće preciznije i konkretnije u danim okolnostima. Informacije su osobito takve da omogućuju primatelju dotične usluge da djelotvorno iskoristi mogućnosti pravne zaštite iz stavka 2. točke (f).

4. Pružatelji usluga smještaja informacija na poslužitelju objavljuju odluke i obrazloženja iz stavka 1. u javno dostupnoj bazi podataka koju vodi Komisija. Te informacije ne sadržavaju osobne podatke.

ODJELJAK 3.
DODATNE ODREDBE KOJE SE PRIMJENJUJU NA INTERNETSKE PLATFORME

Članak 16.
Izuzeće mikropoduzeća i malih poduzeća

Ovaj odjeljak ne primjenjuje se na internetske platforme koje se smatraju mikropoduzećima ili malim poduzećima u smislu Priloga Preporuci 2003/361/EZ.

Članak 17.
Interni sustav rješavanja pritužbi

1. Internetske platforme primateljima usluge najmanje šest mjeseci nakon odluke iz ovog stavka omogućuju pristup djelotvornom internom sustavu rješavanja pritužbi, koji omogućuje elektroničko i besplatno podnošenje pritužbi protiv sljedećih odluka koje internetska platforma donese jer informacije dobivene od primatelja smatra nezakonitim sadržajem ili nespojivima sa svojim uvjetima poslovanja:

(a) odluka o uklanjanju ili onemogućavanju pristupa informacijama;

(b) odluka o suspenziji ili prestanku pružanja usluge primateljima, u cijelosti ili djelomično;

(c) odluka o suspenziji ili ukidanju računa primatelja.

2. Internetske platforme osiguravaju da se njihovim internim sustavima rješavanja pritužbi lako pristupa, da su jednostavni za korištenje te da omogućuju i olakšavaju podnošenje dovoljno preciznih i primjereno potkrijepljenih pritužbi.

3. Internetske platforme pravodobno, savjesno i objektivno obrađuju pritužbe podnesene putem internog sustava rješavanja pritužbi. Ako pritužba sadržava dostatne razloge da internetska platforma zaključi da informacije na koje se pritužba odnosi nisu nezakonite i nisu nespojive s njezinim uvjetima poslovanja ili sadržava informacije koje upućuju na to da postupanje podnositelja pritužbe ne opravdava suspenziju ili ukidanje usluge ili računa, ona će bez nepotrebne odgode preinačiti svoju odluku iz stavka 1.

4. Internetske platforme bez nepotrebne odgode obavješćuju podnositelje pritužbi o odluci koju su donijele o informacijama na koje se pritužba odnosi te o mogućnosti izvansudskog rješavanja sporova iz članka 18. i drugim dostupnim mogućnostima pravne zaštite.

5. Internetske platforme osiguravaju da se odluke iz stavka 4. ne donose isključivo automatiziranim sredstvima.

Članak 18.
Izvansudsko rješavanje sporova

1. Primatelji usluga kojima su upućene odluke iz članka 17. stavka 1. imaju pravo odabrati bilo koje tijelo za izvansudsko rješavanje sporova certificirano u skladu sa stavkom 2. kako bi se riješili sporovi o tim odlukama, uključujući pritužbe koje nisu mogle biti riješene u okviru internog sustava rješavanja pritužbi iz tog članka. Internetske platforme u dobroj vjeri surađuju s odabranim tijelom u cilju rješavanja spora, a odluka tog tijela za njih je obvezujuća.

Prvim podstavkom ne dovodi se u pitanje pravo dotičnog primatelja na žalbu pred sudom protiv te odluke u skladu s primjenjivim pravom.

2. Koordinator za digitalne usluge u državi članici u kojoj je tijelo za izvansudsko rješavanje sporova osnovano certificira to tijelo, na njegov zahtjev, ako je dokazalo da ispunjava sve sljedeće uvjete:

(a) nepristrano je i neovisno o internetskim platformama i primateljima usluga internetskih platformi;

(b) ima potrebno stručno znanje o pitanjima koja se pojavljuju u jednom ili više određenih područja nezakonitog sadržaja ili o primjeni i provedbi uvjeta poslovanja jedne ili više vrsta internetskih platformi koje mu omogućuje da djelotvorno doprinese rješavanju spora;

(c) rješavanje sporova lako je dostupno pomoću tehnologije elektroničke komunikacije;

(d) sporove je sposoban rješavati brzo, učinkovito i ekonomično te na najmanje jednom službenom jeziku Unije;

(e) rješavanje spora u skladu je s jasnim i pravednim poslovnikom.

Koordinator za digitalne usluge u certifikatu, prema potrebi, navodi na koja se pitanja odnosi stručno znanje tog tijela te službene jezike Unije na kojima je tijelo sposobno rješavati sporove, kako je navedeno u prvom podstavku točkama (b) i (d).

3. Ako tijelo spor riješi odlukom u korist primatelja usluge, internetska platforma nadoknađuje primatelju sve pristojbe i druge razumne troškove koje je platio ili treba platiti u vezi s rješavanjem spora. Ako tijelo spor riješi odlukom u korist internetske platforme, primatelj ne mora nadoknaditi nikakve pristojbe ili druge troškove koje je internetska platforma platila ili treba platiti u vezi s rješavanjem spora.

Pristojbe koje tijelo naplaćuje za rješavanje sporova moraju biti razumne i ni u kojem slučaju ne smiju premašiti troškove rješavanja spora.

Certificirana tijela za izvansudsko rješavanje sporova informiraju dotičnog primatelja usluga i dotičnu internetsku platformu o naknadama ili mehanizmima za određivanje naknada prije početka rješavanja spora.

4. Države članice mogu osnovati tijela za izvansudsko rješavanje sporova za potrebe stavka 1. ili podupirati aktivnosti nekih ili svih tijela za izvansudsko rješavanje sporova koja su certificirala u skladu sa stavkom 2.

Države članice osiguravaju da nijedna aktivnost koju poduzimaju na temelju prvog podstavka ne utječe na sposobnost njihovih koordinatora za digitalne usluge da certificiraju dotična tijela u skladu sa stavkom 2.

5. Koordinatori za digitalne usluge obavješćuju Komisiju o tijelima za izvansudsko rješavanje sporova koja su certificirali u skladu sa stavkom 2., uključujući, prema potrebi, specifikacije iz drugog podstavka tog stavka. Komisija objavljuje i ažurira popis tih tijela, uključujući specifikacije, na posebnoj internetskoj stranici.

6. Ovim se člankom ne dovodi u pitanje Direktiva 2013/11/EU ni postupci ni subjekti za alternativno rješavanje potrošačkih sporova uspostavljeni na temelju te direktive.

Članak 19.
Pouzdani prijavitelji

1. Internetske platforme poduzimaju potrebne tehničke i organizacijske mjere kako bi osigurale da se prijave koje podnose pouzdani prijavitelji mehanizmima iz članka 14. obrađuju i da se o njima odlučuje prioritetno i bez odgode.

2. Prema ovoj Uredbi, status pouzdanog prijavitelja dodjeljuje, na zahtjev bilo kojeg subjekta, koordinator za digitalne usluge u državi članici u kojoj podnositelj zahtjeva ima poslovni nastan ako je podnositelj zahtjeva dokazao da ispunjava sve sljedeće uvjete:

(a) posjeduje posebnu stručnost i sposobnost za potrebe otkrivanja, identificiranja i prijavljivanja nezakonitog sadržaja;

(b) zastupa kolektivne interese i neovisan je o bilo kojoj internetskoj platformi;

(c) aktivnosti u svrhu podnošenja prijava obavlja pravovremeno, savjesno i objektivno.

3. Koordinatori za digitalne usluge dužni su dostaviti Komisiji i Odboru imena, adrese i adrese elektroničke pošte subjekata kojima su dodijelili status pouzdanog prijavitelja u skladu sa stavkom 2.

4. Informacije iz stavka 3. Komisija objavljuje u javnoj bazi podataka te ažurira tu bazu.

5. Ako internetska platforma raspolaže informacijama koje upućuju na to da je pouzdani prijavitelj podnio znatan broj nedovoljno preciznih ili nedovoljno utemeljenih prijava putem mehanizama iz članka 14., uključujući informacije prikupljene u vezi s obradom pritužbi putem internih sustava za rješavanje pritužbi iz članka 17. stavka 3., ona te informacije priopćuje koordinatoru za digitalne usluge koji je dotičnom subjektu dodijelio status pouzdanog prijavitelja te dostavlja potrebna objašnjenja i popratne dokumente.

6. Koordinator za digitalne usluge koji je subjektu dodijelio status pouzdanog prijavitelja ukida taj status ako utvrdi, nakon istrage provedene na vlastitu inicijativu ili na temelju informacija treće strane, uključujući informacije koje je dostavila internetska platforma u skladu sa stavkom 5., da subjekt više ne ispunjava uvjete iz stavka 2. Prije ukidanja tog statusa koordinator za digitalne usluge subjektu pruža mogućnost da reagira na zaključke njegove istrage i namjeru ukidanja statusa subjekta pouzdanog prijavitelja.

7. Komisija može, nakon savjetovanja s Odborom, izdati smjernice za pomoć internetskim platformama i koordinatorima za digitalne usluge u primjeni stavaka 5. i 6.

Članak 20.
Mjere protiv zlouporabe i zaštita od zlouporabe

1. Internetske platforme suspendiraju, na razuman rok i nakon prethodnog upozorenja, svoje usluga primateljima usluga koji često pružaju očito nezakonit sadržaj.

2. Internetske platforme suspendiraju, na razuman rok i nakon prethodnog upozorenja, obradu prijava i pritužbi koje, putem mehanizama prijavljivanja i postupanja te internih sustava za rješavanje pritužbi iz članka 14. odnosno 17., podnose pojedinci, subjekti ili podnositelji pritužbe koji često podnose očito neutemeljene prijave ili pritužbe.

3. Internetske platforme procjenjuju, za svaki slučaj posebno te pravodobno, savjesno i objektivno, je li primatelj, pojedinac, subjekt ili podnositelj pritužbe uključen u zlouporabu iz stavaka 1. i 2., uzimajući u obzir sve relevantne činjenice i okolnosti vidljive iz njima raspoloživih informacija. Te okolnosti uključuju barem sljedeće:

   (a) apsolutni broj očito nezakonitih sadržaja ili očito neutemeljenih prijava ili pritužbi podnesenih u protekloj godini;

   (b) njihov relativni udio u odnosu na ukupan broj dostavljenih informacija ili prijava podnesenih u protekloj godini;

   (c) težinu zlouporabe i njezinih posljedica;

   (d) namjeru primatelja, pojedinca, subjekta ili podnositelja pritužbe.

4. Internetske platforme u uvjetima poslovanja jasno i detaljno utvrđuju politiku u pogledu zlouporabe iz stavaka 1. i 2., uključujući činjenice i okolnosti koje uzimaju u obzir pri procjeni je li određeno ponašanje zlouporaba te trajanje suspenzije.

Članak 21.
Prijavljivanje sumnji na kaznena djela

1. Ako internetska platforma sazna za bilo koju informaciju zbog koje posumnja da je počinjeno ili da je u tijeku ili da je vjerojatno da će biti počinjeno teško kazneno djelo koje uključuje prijetnju životu ili sigurnosti osoba, ona o svojoj sumnji odmah obavješćuje tijela kaznenog progona ili pravosudna tijela dotične države članice ili dotičnih država članica i dostavlja sve raspoložive relevantne informacije.

2. Ako internetska platforma ne može s dovoljnom sigurnošću utvrditi dotičnu državu članicu, o tome obavješćuje tijela kaznenog progona države članice u kojoj ima poslovni nastan ili u kojoj ima pravnog zastupnika ili obavješćuje Europol.

   Za potrebe ovog članka dotična država članica je država članica u kojoj je navodno počinjeno ili u tijeku ili vjerojatno da će biti počinjeno kazneno djelo ili država članica u kojoj se nalazi ili boravi navodni počinitelj ili država članica u kojoj se nalazi ili boravi žrtva navodnog kaznenog djela.

Članak 22.
Sljedivost trgovaca

1. Ako internetska platforma potrošačima omogućuje sklapanje ugovora na daljinu s trgovcima, ona osigurava da trgovci mogu koristiti njezine usluge za promicanje poruka ili nuđenje proizvoda ili usluga potrošačima u Uniji samo ako je prije korištenja usluga prikupila sljedeće informacije:

   (a) ime, adresu, telefonski broj i elektroničku adresu trgovca;

   (b) presliku identifikacijskog dokumenta trgovca ili bilo koju drugu elektroničku identifikaciju kako je definirano člankom 3. Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća[50];

   (c) podatke o bankovnom računu trgovca ako je trgovac fizička osoba;

   (d) ime, adresu, telefonski broj i elektroničku adresu gospodarskog subjekta u smislu članka 3. stavka 13. i članka 4. Uredbe (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća[51] ili bilo kojeg mjerodavnog akta prava Unije;

   (e) ako je trgovac upisan u trgovački ili slični javni registar, ime trgovačkog registra u kojem je trgovac registriran, kao i njegov registarski broj, odnosno jednakovrijedan način identifikacije u tom registru;

   (f) samocertificiranje trgovca kojim se obvezuje nuditi isključivo proizvode ili usluge koji su u skladu s primjenjivim pravilima prava Unije.

2. Nakon što primi te informacije internetska platforma ulaže razumne napore kako bi procijenila pouzdanost informacija iz stavka 1. točaka (a), (d) i (e) pomoću bilo koje slobodno dostupne službene internetske baze podataka ili internetskog sučelja koje

[50] Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ.

[51] Uredba (EU) 2019/1020 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o nadzoru tržišta i sukladnosti proizvoda i o izmjeni Direktive 2004/42/EZ i uredbi (EZ) br. 765/2008 i (EU) br. 305/2011 (SL L 169, 25.6.2019., str. 1.).

su na raspolaganje stavile države članice ili Unija ili slanjem zahtjeva trgovcu za dostavljanje popratnih dokumenata iz pouzdanih izvora.

3. Ako internetska platforma ima naznake da je bilo koja informacija iz stavka 1. koju je dao dotični trgovac netočna ili nepotpuna, ona zahtijeva od trgovca da je ispravi u mjeri u kojoj je to potrebno da sve informacije budu točne i potpune, bez odgode ili u roku utvrđenom pravom Unije i nacionalnim pravom.

   Ako trgovac ne ispravi ili dopuni te informacije, internetska platforma suspendira svoju uslugu trgovcu dok on ne ispuni zahtjev.

4. Internetska platforma pohranjuje informacije dobivene na temelju stavaka 1. i 2. na siguran način tijekom trajanja ugovornog odnosa s dotičnim trgovcem. Nakon toga briše te informacije.

5. Ne dovodeći u pitanje stavak 2., platforma otkriva informacije trećim stranama samo ako je to potrebno u skladu s primjenjivim pravom, uključujući naloge iz članka 9. i sve naloge koje su izdala nadležna tijela država članica ili Komisija radi obavljanja svojih zadaća na temelju ove Uredbe.

6. Internetska platforma informacije iz stavka 1. točaka (a), (d), (e) i (f) stavlja na raspolaganje primateljima usluge na jasan, lako dostupan i razumljiv način.

7. Internetska platforma oblikuje i organizira svoje internetsko sučelje na način koji trgovcima omogućuje da ispune svoje obveze u pogledu predugovornih informacija i informacija o sigurnosti proizvoda u skladu s primjenjivim pravom Unije.

Članak 23.

Obveze izvješćivanja radi transparentnosti za pružatelje internetskih platformi

1. Uz informacije iz članka 13. internetske platforme u izvješća iz tog članka uključuju informacije o:

   (a) broju sporova podnesenih tijelima za izvansudsko rješavanje sporova iz članka 18., ishodima rješavanja sporova i prosječnom vremenu potrebnom za dovršetak postupaka za rješavanje sporova;

   (b) broju suspenzija izrečenih u skladu s člankom 20., pri čemu se radi razlika između suspenzija zbog pružanja očito nezakonitog sadržaja, podnošenja očito neutemeljenih prijava i podnošenja očito neutemeljenih pritužbi;

   (c) svakom korištenju automatskih sredstava za potrebe moderiranja sadržaja, pri čemu se navode točne svrhe, pokazatelji točnosti automatiziranih sredstava u ostvarenju tih svrha i sve primijenjene zaštitne mjere.

2. Internetske platforme najmanje svakih šest mjeseci objavljuju informacije o prosječnom mjesečnom broju aktivnih primatelja usluge u svakoj državi članici, izračunanom kao prosjek u proteklih šest mjeseci, u skladu s metodologijom utvrđenom u delegiranim aktima donesenima na temelju članka 25. stavka 2.

3. Internetske platforme dostavljaju koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, na njegov zahtjev, informacije iz stavka 2., ažurirane do trenutka takvog zahtjeva. Koordinator za digitalne usluge može zahtijevati da internetska platforma dostavi dodatne informacije o izračunu iz tog stavka, uključujući objašnjenja i dokaze za korištene podatke. Te informacije ne uključuju osobne podatke.

4. Komisija može donijeti provedbene akte kako bi utvrdila predloške za oblik, sadržaj i druge pojedinosti izvješća iz stavka 1.

Članak 24.
Transparentnost internetskog oglašavanja

Internetske platforme koje prikazuju oglase na svojim internetskim sučeljima osiguravaju da primatelji usluge za svaki konkretni oglas koji se prikazuje svakom pojedinom primatelju mogu jasno i nedvosmisleno i u stvarnom vremenu ustanoviti:

(a) da su prikazane informacije oglas;

(b) fizičku ili pravnu osoba u čije je ime oglas prikazan;

(c) svrsishodne informacije o glavnim parametrima primijenjenima za određivanje primatelja kojem se oglas prikazuje.

ODJELJAK 4.
DODATNE OBVEZE ZA VRLO VELIKE INTERNETSKE PLATFORME U POGLEDU UPRAVLJANJA SISTEMSKIM RIZICIMA

Članak 25.
Vrlo velike internetske platforme

1. Ovaj se odjeljak primjenjuje na internetske platforme kojima je prosječni mjesečni broj aktivnih primatelja usluge u Uniji 45 milijuna ili više, izračunano u skladu s metodologijom utvrđenom u delegiranim aktima iz stavka 3.

2. Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 69. radi prilagodbe prosječnog mjesečnog broja primatelja usluga u Uniji iz stavka 1. ako se broj stanovnika Unije poveća ili smanji za najmanje 5 % u odnosu na njezino stanovništvo 2020. ili, nakon prilagodbe delegiranim aktom, na njezino stanovništvo u godini u kojoj je donesen zadnji delegirani akt. U tom slučaju Komisija prilagođava broj tako da odgovara 10 % stanovništva Unije u godini u kojoj je donesen delegirani akt, zaokružen na više ili na niže, kako bi se broj mogao izraziti u milijunima.

3. Nakon savjetovanja s Odborom Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 69. kako bi utvrdila posebnu metodologiju za izračun prosječnog mjesečnog broja aktivnih primatelja usluge u Uniji za potrebe stavka 1. U metodologiji se navodi kako odrediti broj stanovnika Unije i kriterije za određivanje prosječnog mjesečnog broja aktivnih primatelja usluge u Uniji, uzimajući u obzir različite značajke pristupačnosti.

4. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana barem svakih šest mjeseci provjerava je li prosječni mjesečni broj aktivnih primatelja usluge u Uniji na internetskim platformama u njegovoj nadležnosti jednak broju iz stavka 1. ili veći od njega. Na temelju te provjere donosi odluku o određivanju internetske platforme kao vrlo velike internetske platforme za potrebe ove Uredbe ili o ukidanju tog određenja, te o toj odluci bez nepotrebne odgode obavješćuje dotičnu internetsku platformu i Komisiju.

   Komisija je dužna osigurati da se popis određenih vrlo velikih internetskih platformi objavi u *Službenom listu Europske unije* i ažurirati ga. Obveze iz ovog odjeljka počinju se, ili prestaju, primjenjivati na dotične vrlo velike internetske platforme četiri mjeseca nakon te objave.

Članak 26.
Procjena rizika

1. Od datuma primjene iz članka 25. stavka 4. drugog podstavka vrlo velike internetske platforme barem jedanput na godinu utvrđuju, analiziraju i procjenjuju sve bitne sistemske rizike koji proizlaze iz funkcioniranja i korištenja njihovih usluga u Uniji. Ta procjena rizika odnosi se na njihove usluge i uključuje sljedeće sistemske rizike:

   (a) širenje nezakonitog sadržaja putem njihovih usluga;

   (b) sve negativne učinke na ostvarivanje temeljnih prava na poštovanje privatnog i obiteljskog života, slobode izražavanja i informiranja, na nediskriminaciju te prava djeteta, kako su sadržana u člancima 7., 11., 21. i 24. Povelje;

   (c) namjerno manipuliranje svojom uslugom, uključujući nevjerodostojno korištenje ili automatizirano iskorištavanje usluge, sa stvarnim ili predvidljivim negativnim učinkom na zaštitu javnog zdravlja, maloljetnike, javni diskurs ili stvarnim ili predvidljivim učincima povezanim s izbornim procesima i javnom sigurnošću.

2. Pri provedbi procjena rizika vrlo velike internetske platforme moraju osobito uzeti u obzir na koji način njihovi sustavi za moderiranje sadržaja, sustavi za preporučivanje i sustavi za odabir i prikazivanje oglasa utječu na bilo koji sistemski rizik iz stavka 1., uključujući moguće brzo i sveobuhvatno širenje nezakonitog sadržaja i informacija koje nisu u skladu s njihovim uvjetima poslovanja.

Članak 27.
Smanjenje rizika

1. Vrlo velike internetske platforme uspostavljaju razumne, primjerene i djelotvorne mjere za smanjenje rizika, prilagođene posebnim sistemskim rizicima utvrđenima u skladu s člankom 26. Takve mjere mogu uključivati, ako je to primjenjivo:

   (a) prilagodbu sustava za moderiranje sadržaja ili preporučivanje, njihovih procesa donošenja odluka, značajki ili funkcioniranja njihovih usluga ili uvjeta poslovanja;

   (b) ciljane mjere usmjerene na ograničavanje prikazivanja oglasa u vezi s uslugom koju pružaju;

   (c) jačanje internih procesa ili nadzora bilo koje njihove aktivnosti, posebno u pogledu otkrivanja sistemskog rizika;

   (d) pokretanje ili prilagodbu suradnje s pouzdanim prijaviteljima u skladu s člankom 19.;

   (e) pokretanje ili prilagodbu suradnje s drugim internetskim platformama na temelju kodeksa ponašanja i kriznih protokola iz članka 35. odnosno 37.

2. Odbor u suradnji s Komisijom jedanput u godini objavljuje cjelovita izvješća koja uključuju sljedeće:

   (a) utvrđivanje i procjenu najvažnijih i najčešćih sistemskih rizika o kojima izvijeste vrlo velike internetske platforme ili koji se odrede na temelju drugih izvora informacija, posebno onih koji se pružaju u skladu s člancima 31. i 33.;

   (b) primjere dobre prakse ublažavanja utvrđenih sistemskih rizika za vrlo velike internetske platforme.

3. Komisija u suradnji s koordinatorima za digitalne usluge može izdati opće smjernice o primjeni stavka 1. u vezi s posebnim rizicima, ponajprije kako bi dala primjere dobre prakse i preporučila moguće mjere, uzimajući u obzir moguće posljedice mjera na temeljna prava svih uključenih strana koja su sadržana u Povelji. Pri pripremi tih smjernica Komisija organizira javna savjetovanja.

Članak 28.
Neovisna revizija

1. Vrlo velike internetske platforme podliježu, na vlastiti trošak i barem jedanput u godini, revizijama radi ocjenjivanja ispunjavanja:

   (a) obveza iz poglavlja III.;

   (b) svih obveza preuzetih na temelju kodeksa ponašanja iz članaka 35. i 36. i kriznih protokola iz članka 37.

2. Revizije koje se provode na temelju stavka 1. obavljaju organizacije koje:

   (a) ne ovise o dotičnoj vrlo velikoj internetskoj platformi;

   (b) imaju dokazano stručno znanje u području upravljanja rizicima, tehničke kompetencije i sposobnosti;

   (c) imaju dokazanu objektivnost i profesionalnu etiku, posebno na temelju pridržavanja kodeksa postupanja ili odgovarajućih standarda.

3. Organizacije koje provode revizije sastavljaju izvješće za svaku reviziju. Izvješće mora biti u pisanom obliku i sadržavati barem:

   (a) ime, adresu i kontaktnu točku vrlo velike internetske platforme koja je predmet revizije, te razdoblje obuhvaćeno revizijom;

   (b) ime i adresu organizacije koja provodi reviziju;

   (c) opis posebnih revidiranih elemenata i primijenjenu metodologiju;

   (d) opis glavnih zaključaka revizije;

   (e) revizorsko mišljenje, bilo pozitivno, pozitivno s komentarima ili negativno, o tome je li vrlo velika internetska platforma koja je predmet revizije ispunila obveze i dužnosti iz stavka 1.;

   (f) ako revizorsko mišljenje nije pozitivno, operativne preporuke o posebnim mjerama za postizanje usklađenosti.

4. Vrlo velike internetske platforme koje prime izvješće o reviziji koje nije pozitivno uzimaju u obzir sve operativne preporuke koje su im upućene kako bi poduzele potrebne mjere za njihovu provedbu. U roku od mjesec dana od primitka tih preporuka donose izvješće o provedbi revizijskih preporuka u kojem se utvrđuju te mjere. Ako ne provedu operativne preporuke, u revizijskom izvješću o provedbi moraju obrazložiti zašto to nisu učinili i navesti sve alternativne mjere koje su možda poduzele kako bi otklonile sve utvrđene slučajeve neusklađenosti.

Članak 29.
Sustavi za preporučivanje

1. Vrlo velike internetske platforme koje koriste sustave za preporučivanje u svojim uvjetima poslovanja jasno, pristupačno i lako razumljivo utvrđuju glavne parametre

sustava za preporučivanje, kao i sve opcije koje su primateljima usluge eventualno stavili na raspolaganje za izmjenu tih glavnih parametara ili utjecanje na njih, uključujući barem jednu opciju koja se ne temelji na izradi profila u smislu članka 4. stavka 4. Uredbe (EU) 2016/679.

2. Ako je dostupno nekoliko opcija u skladu sa stavkom 1., vrlo velike internetske platforme na svojem internetskom sučelju imaju lako dostupnu funkcionalnost koja primatelju usluge omogućuje da u bilo kojem trenutku odabere i izmijeni preferiranu opciju za svaki sustav za preporučivanje koja služi za određivanje relativnog redoslijeda informacija koje mu se pružaju.

Članak 30.
Dodatna transparentnost internetskog oglašavanja

1. Vrlo velike internetske platforme koje prikazuju oglase na svojim internetskim sučeljima sastavljaju i javno objavljuju, putem aplikacijskih programskih sučelja, repozitorij u kojem se informacije iz stavka 2. čuvaju godinu dana od posljednjeg prikazivanja oglasa na njihovim internetskim sučeljima. Dužne su osigurati da repozitorij ne sadržava osobne podatke primatelja usluge kojoj je oglas bio ili mogao biti prikazan.

2. Repozitorij sadržava barem sljedeće informacije:

   (a) sadržaj oglasa;

   (b) ime fizičke ili pravne osobe u čije je ime oglas prikazan;

   (c) razdoblje u kojem je oglas bio prikazan;

   (d) podatak o tome je li oglas bio posebno namijenjen za prikazivanje određenim skupinama primatelja usluge i, ako jest, glavne parametre upotrijebljene u tu svrhu;

   (e) ukupni broj ostvarenih primatelja usluge kojima je oglas prikazan i, ako je primjenjivo, zbirne brojeve za skupine primatelja kojima je oglas bio posebno namijenjen.

Članak 31.
Pristup podacima i kontrola

1. Vrlo velike internetske platforme omogućuju koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisiji, na njihov obrazloženi zahtjev i u razumnom roku, navedenom u zahtjevu, pristup podacima koji su potrebni za praćenje i ocjenjivanje usklađenosti s ovom Uredbom. Koordinator za digitalne usluge i Komisija koriste te podatke samo u te svrhe.

2. Na obrazloženi zahtjev koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisije, vrlo velike internetske platforme u razumnom roku, navedenom u zahtjevu, omogućuju pristup podacima provjerenim istraživačima koji ispunjavaju zahtjeve iz stavka 4. ovog članka isključivo u svrhu provođenja istraživanja koje doprinosi utvrđivanju i razumijevanju sistemskih rizika utvrđenih u članku 26. stavku 1.

3. Vrlo velike internetske platforme omogućuju pristup podacima u skladu sa stavcima 1. i 2. putem internetskih baza podataka ili aplikacijskog programskog sučelja, prema potrebi.

4. Da bi se smatrali provjerenima, istraživači moraju biti povezani s akademskim ustanovama, nezavisni od komercijalnih interesa, dokazano stručni u područjima povezanima s rizicima koji se istražuju ili povezanim istraživačkim metodologijama te se moraju obvezati na poštovanje posebnih uvjeta za zaštitu i povjerljivost podataka koji odgovaraju pojedinom zahtjevu i biti sposobni poštovati ih.

5. Komisija, nakon savjetovanja s Odborom, donosi delegirane akte kojima se utvrđuju tehnički uvjeti prema kojima vrlo velike internetske platforme trebaju dijeliti podatke u skladu sa stavcima 1. i 2. te svrhe u koje se podaci mogu koristiti. Tim delegiranim aktima utvrđuju se posebni uvjeti prema kojima se takvo dijeljenje podataka s provjerenim istraživačima može obavljati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679, uzimajući u obzir prava i interese vrlo velikih internetskih platformi i primatelja dotične usluge, uključujući zaštitu povjerljivih informacija, posebno poslovnih tajni, te očuvanje sigurnosti njihovih usluga.

6. U roku od 15 dana od primitka zahtjeva iz stavaka 1. i 2. vrlo velika internetska platforma može od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisije, ovisno o slučaju, zatražiti izmjenu zahtjeva ako smatra da ne može dati pristup traženim podacima zbog jednog od sljedeća dva razloga:

   (a) nema pristup podacima;

   (b) davanje pristupa podacima prouzročilo bi znatne nedostatke u sigurnosti njezine usluge ili zaštiti povjerljivih informacija, osobito poslovnih tajni.

7. Zahtjevi za izmjenu na temelju stavka 6. točke (b) sadržavaju prijedloge jednog ili više alternativnih načina kojima se može omogućiti pristup traženim podacima ili drugim podacima koji su primjereni i dostatni za potrebe zahtjeva.

   Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana ili Komisija odlučuje o zahtjevu za izmjenu u roku od 15 dana i vrlo velikoj internetskoj platformi dostavlja odluku te, prema potrebi, izmijenjeni zahtjev i novi rok za ispunjavanje zahtjeva.

Članak 32.
Službenici za praćenje usklađenosti

1. Vrlo velike internetske platforme imenuju jednog ili više službenika odgovornih za praćenje usklađenosti s ovom Uredbom.

2. Vrlo velike internetske platforme kao službenike za praćenje usklađenosti imenuju samo osobe koje imaju stručne kvalifikacije, znanje, iskustvo i sposobnosti potrebne za obavljanje zadaća iz stavka 3. Službenici za praćenje usklađenosti mogu biti zaposlenici vrlo velike internetske platforme ili obavljati te zadaće na temelju ugovora s dotičnom vrlo velikom internetskom platformom.

3. Službenici za praćenje usklađenosti imaju sljedeće zadaće:

   (a) suradnja s koordinatorom za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Komisijom za potrebe ove Uredbe;

   (b) organiziranje i nadziranje aktivnosti vrlo velikih internetskih platformi koje se odnose na neovisnu reviziju u skladu s člankom 28.;

   (c) informiranje i savjetovanje uprave i zaposlenika vrlo velike internetske platforme o relevantnim obvezama na temelju ove Uredbe;

   (d) praćenje usklađenosti vrlo velike internetske platforme s njezinim obvezama na temelju ove Uredbe.

4. Vrlo velike internetske platforme poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da službenici za praćenje usklađenosti mogu neovisno obavljati zadaće.

5. Vrlo velike internetske platforme obavještavaju koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Komisiju o imenu i podacima za kontakt službenika za praćenje usklađenost.

6. Vrlo velike internetske platforme pomažu službeniku za praćenje usklađenosti u obavljanju zadaća i osiguravaju mu sredstva potrebna za primjereno obavljanje tih zadaća. Službenik za praćenje usklađenosti izravno odgovara najvišoj rukovodećoj razini platforme.

Članak 33.

Obveze izvješćivanja radi transparentnosti za vrlo velike internetske platforme

1. Vrlo velike internetske platforme objavljuju izvješća iz članka 13. u roku od šest mjeseci od datuma primjene iz članka 25. stavka 4., a nakon toga svakih šest mjeseci.

2. Uz izvješća predviđena člankom 13., vrlo velike internetske platforme javno objavljuju i dostavljaju koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana najmanje jedanput u godini i u roku od 30 dana od donošenja izvješća o provedbi revizijskih preporuka predviđenog u članku 28. stavku 4.:

   (a) izvješće u kojem se navode rezultati procjene rizika na temelju članka 26.;

   (b) povezane mjere za smanjenje rizika utvrđene i provedene u skladu s člankom 27.;

   (c) revizorsko izvješće predviđeno člankom 28. stavkom 3.;

   (d) izvješće o provedbi revizijskih preporuka predviđeno člankom 28. stavkom 4.

3. Ako vrlo velika internetska platforma smatra da bi objavljivanje informacija u skladu sa stavkom 2. moglo prouzročiti otkrivanje povjerljivih informacija te platforme ili primatelja usluge ili znatne nedostatke u sigurnosti njezine usluge, ugroziti javnu sigurnost ili naštetiti primateljima, platforma može ukloniti takve informacije iz izvješća. U tom slučaju ta platforma dostavlja potpuna izvješća koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i Komisiji, zajedno s izjavom o razlozima za uklanjanje informacija iz javnih izvješća.

ODJELJAK 5.
OSTALE ODREDBE O OBVEZAMA DUŽNE PAŽNJE

Članak 34.

Norme

1. Komisija podupire i promiče izradu i primjenu dobrovoljnih industrijskih normi koje utvrde relevantna europska i međunarodna tijela za normizaciju barem za:

   (a) elektroničko podnošenje prijava na temelju članka 14.;

   (b) elektroničko podnošenje prijava pouzdanih prijavitelja na temelju članka 19., među ostalim i putem aplikacijskih programskih sučelja;

   (c) posebna sučelja, uključujući aplikacijska programska sučelja, radi lakšeg ispunjavanja obveza utvrđenih u člancima 30. i 31.;

   (d) revizije vrlo velikih internetskih platformi na temelju članka 28.;

(e) interoperabilnost oglasnih repozitorija iz članka 30. stavka 2.;

(f) prijenos podataka između posrednika u oglašavanju kao potporu obvezama u pogledu transparentnosti u skladu s člankom 24. točkama (b) i (c).

2. Komisija podupire ažuriranje normi s obzirom na tehnološki razvoj i ponašanje primatelja dotičnih usluga.

Članak 35.
Kodeksi ponašanja

1. Komisija i Odbor potiču i olakšavaju izradu kodeksa ponašanja na razini Unije, u skladu s pravom Unije, osobito o tržišnom natjecanju i zaštiti osobnih podataka, kao potpore pravilnoj primjeni ove Uredbe, uzimajući prije svega u obzir specifične izazove suzbijanja različitih vrsta nezakonitog sadržaja i sistemskih rizika.

2. Ako se pojavi znatan sistemski rizik u smislu članka 26. stavka 1. koji se odnosi na nekoliko vrlo velikih internetskih platformi, Komisija može pozvati dotične vrlo velike internetske platforme, druge vrlo velike internetske platforme, druge internetske platforme i druge pružatelje posredničkih usluga, prema potrebi, kao i organizacije civilnog društva i druge zainteresirane strane, da sudjeluju u izradi kodeksa ponašanja, među ostalim utvrđivanjem obveza poduzimanja posebnih mjera za smanjenje rizika, kao i okvira za redovito izvješćivanje o svim poduzetim mjerama i njihovim učincima.

3. Pri provedbi stavaka 1. i 2. Komisija i Odbor nastoje osigurati da su u kodeksima ponašanja jasno utvrđeni njihovi ciljevi, da sadržavaju ključne pokazatelje uspješnosti za mjerenje ostvarenja tih ciljeva te da se u njima uzimaju u obzir potrebe i interesi svih zainteresiranih strana, uključujući građane, na razini Unije. Komisija i Odbor nastoje osigurati i da sudionici redovito izvješćuju Komisiju i svoje koordinatore za digitalne usluge u državi poslovnog nastana o svim poduzetim mjerama i njihovim učincima, izraženima na temelju ključnih pokazatelja uspješnosti u kodeksima.

4. Komisija i Odbor procjenjuju ispunjavaju li kodeksi ponašanja ciljeve navedene u stavcima 1. i 3. te redovito prate i ocjenjuju ostvarivanje njihovih ciljeva. Svoje zaključke redovito objavljuju.

5. Odbor redovito prati i ocjenjuje ostvarivanje ciljeva kodeksa ponašanja, uzimajući u obzir ključne pokazatelje uspješnosti koje oni mogu sadržavati.

Članak 36.
Kodeksi ponašanja za internetsko oglašavanje

1. Komisija potiče i olakšava izradu kodeksa ponašanja na razini Unije za internetske platforme i druge relevantne pružatelje usluga, kao što su pružatelji posredničkih usluga internetskog oglašavanja ili organizacije koje zastupaju primatelje usluge i organizacije civilnog društva ili relevantna tijela, kako bi se transparentnost internetskog oglašavanja povećala tako da nadilazi zahtjeve iz članaka 24. i 30.

2. Komisija nastoji osigurati da su kodeksi ponašanja namijenjeni učinkovitom prijenosu informacija, uz puno poštovanje prava i interesa svih uključenih strana, te konkurentnom, transparentnom i poštenom okruženju u internetskom oglašavanju u skladu s pravom Unije i nacionalnim pravom, osobito o tržišnom natjecanju i zaštiti

osobnih podataka. Komisija nastoji osigurati da se kodeksima ponašanja uredi barem sljedeće:

(a) prijenos informacija u posjedu posrednika u internetskom oglašavanju primateljima usluge s obzirom na zahtjeve iz članka 24. točaka (b) i (c);

(b) prijenos informacija u posjedu posrednika u internetskom oglašavanja repozitorijima u skladu s člankom 30.

3. Komisija potiče izradu kodeksa ponašanja u roku od jedne godine nakon datuma početka primjene ove Uredbe i početak njihove primjene najkasnije šest mjeseci nakon tog datuma.

Članak 37.
Krizni protokoli

1. Odbor može preporučiti Komisiji da, u skladu sa stavcima 2., 3. i 4., pokrene izradu kriznih protokola za postupanje u kriznim situacijama, koje su strogo ograničene na izvanredne okolnosti koje utječu na javnu sigurnost ili javno zdravlje.

2. Komisija potiče i olakšava sudjelovanje vrlo velikih internetskih platformi i, prema potrebi, drugih internetskih platformi, uz Komisiju, u izradi, testiranju i primjeni kriznih protokola koji uključuju jednu ili više sljedećih mjera:

(a) prikazivanje važnih informacija o kriznoj situaciji koje su dostavila tijela država članica ili su dobivene na razini Unije;

(b) osiguravanje nadležnosti kontaktne točka iz članka 10. za upravljanje kriznim situacijama;

(c) prema potrebi, prilagođavanje sredstava namijenjenih usklađivanju s obvezama utvrđenima u člancima 14., 17., 19., 20. i 27. potrebama nastalima zbog krizne situacije.

3. Komisija može, prema potrebi, u izradu, testiranje i nadzor primjene kriznih protokola uključiti nadležna tijela država članica te tijela, urede i agencije Unije. Komisija može, ako je to potrebno i primjereno, u izradu kriznih protokola uključiti i organizacije civilnog društva ili druge relevantne organizacije.

4. Komisija nastoji osigurati da se u kriznim protokolima jasno utvrdi sljedeće:

(a) posebni parametri za određivanje što čini posebnu izvanrednu okolnost za koju je krizni protokol namijenjen i ciljevi koji se njime nastoje postići;

(b) ulogu svakog sudionika i mjere koje trebaju uspostaviti kao pripremu te nakon aktivacije kriznog protokola;

(c) jasan postupak za određivanje kad treba aktivirati krizni protokol;

(d) jasan postupak za određivanje razdoblja u kojem se poduzimaju mjere koje treba poduzeti nakon aktivacije kriznog protokola, koji je strogo ograničen na ono što je nužno za rješavanje posebnih izvanrednih okolnosti o kojima je riječ;

(e) zaštitne mjere protiv svih nepovoljnih učinaka na ostvarivanje temeljnih prava utvrđenih u Povelji, osobito slobode izražavanja i informiranja te prava na nediskriminaciju;

(f) postupak javnog izvješćivanja nakon prestanka krizne situacije o svim poduzetim mjerama, njihovu trajanju i učincima.

5. Ako Komisija smatra da krizni protokol nije djelotvoran u kriznoj situaciji ili ne štiti ostvarivanje temeljnih prava iz stavka 4. točke (e), može od sudionika zatražiti da ga revidiraju, među ostalim i poduzimanjem dodatnih mjera.

Poglavlje IV.
Provedba, suradnja, sankcije i izvršenje

ODJELJAK 1.
NADLEŽNA TIJELA I NACIONALNI KOORDINATORI ZA DIGITALNE USLUGE

Članak 38.
Nadležna tijela i koordinatori za digitalne usluge

1. Države članice imenuju jedno ili više nadležnih tijela odgovornih za primjenu i izvršenje ove Uredbe („nadležna tijela”).

2. Države članice imenuju jedno od nadležnih tijela koordinatorom za digitalne usluge. Koordinator za digitalne usluge nadležan je za sva pitanja povezana s primjenom i izvršenjem ove Uredbe u toj državi članici, osim ako je ta država članica određene posebne zadaće ili sektore dodijelila drugim nadležnim tijelima. Koordinator za digitalne usluge u svakom je slučaju odgovoran za koordinaciju tih pitanja na nacionalnoj razini i za doprinos djelotvornoj i dosljednoj primjeni i izvršenju ove Uredbe u cijeloj Uniji.

   U tu svrhu koordinatori za digitalne usluge surađuju međusobno, s drugim nacionalnim nadležnim tijelima, Odborom i Komisijom, ne dovodeći u pitanje mogućnost redovite razmjene mišljenja država članica s drugim tijelima kad je to važno za obavljanje zadaća tih tijela i koordinatora za digitalne usluge.

   Ako država članica uz koordinatora digitalnih usluga imenuje više od jednoga nadležnog tijela, dužna je osigurati da su zadaće tih tijela i koordinatora za digitalne usluge jasno utvrđene te da oni blisko i uspješno surađuju u obavljanju zadaća. Ta država članica priopćuje Komisiji i Odboru imena i zadaće drugih nadležnih tijela.

3. Države članice imenuju koordinatore za digitalne usluge u roku od dva mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe.

   Države članice stavljaju na raspolaganje javnosti te dostavljaju Komisiji i Odboru ime nadležnog tijela imenovanog koordinatorom za digitalne usluge i informacije o tome kako ga se može kontaktirati.

4. Zahtjevi koji se primjenjuju na koordinatore za digitalne usluge iz članaka 39., 40. i 41. primjenjuju se i na sva druga nadležna tijela koja države članice imenuju u skladu sa stavkom 1.

Članak 39.
Zahtjevi za koordinatore za digitalne usluge

1. Države članice osiguravaju da koordinatori za digitalne usluge zadaće na temelju ove Uredbe obavljaju nepristrano, transparentno i pravodobno. Države članice osiguravaju da koordinatori za digitalne usluge raspolažu odgovarajućim tehničkim, financijskim i ljudskim resursima za obavljanje zadaća.

2. U obavljanju zadaća i izvršavanju ovlasti u skladu s ovom Uredbom koordinatori za digitalne usluge djeluju potpuno neovisno. Na njih se ne smije vršiti vanjski utjecaj, bilo izravan ili neizravan, te ne smiju tražiti niti primati upute od bilo kojega drugog javnog tijela ili bilo koje privatne strane.

3. Stavkom 2. ne dovode se u pitanje zadaće koordinatora za digitalne usluge u okviru sustava za nadzor i izvršavanje iz ove Uredbe ni suradnja s drugim nadležnim tijelima u skladu s člankom 38. stavkom 2. Stavkom 2. ne sprečava se nadzor tih tijela u skladu s nacionalnim ustavnim pravom.

Članak 40.
Nadležnost

1. Država članica u kojoj se nalazi glavni poslovni nastan pružatelja posredničkih usluga ima nadležnost za potrebe poglavlja III. i IV. ove Uredbe.

2. Za potrebe poglavlja III. i IV. smatra se da je pružatelj posredničkih usluga koji nema poslovni nastan u Uniji, ali nudi usluge u Uniji, u nadležnosti države članice u kojoj njegov pravni zastupnik ima boravište ili poslovni nastan.

3. Ako pružatelj posredničkih usluga ne imenuje pravnog zastupnika u skladu s člankom 11., sve države članice imaju nadležnost za potrebe poglavlja III. i IV. Ako država članica odluči ostvarivati nadležnost na temelju ovog stavka, o tome obavješćuje sve ostale države članice i osigurava poštovanje načela *ne bis in idem*.

4. Stavcima 1., 2. i 3. ne dovode se u pitanje članak 50. stavak 4. drugi podstavak i članak 51. stavak 2. drugi podstavak te zadaće i ovlasti Komisije iz odjeljka 3.

Članak 41.
Ovlasti koordinatorâ za digitalne usluge

1. Ako je to potrebno za obavljanje zadaća, koordinatori za digitalne usluge imaju barem sljedeće istražne ovlasti u pogledu ponašanja pružateljâ posredničkih usluga u nadležnosti njihove države članice:

   (a) ovlast da od tih pružatelja usluga, kao i od svih drugih osoba koje djeluju u okviru svojeg zanimanja, poslovne djelatnosti ili struke, a koje u razumnoj mjeri mogu biti upoznate s informacijama o navodnoj povredi ove Uredbe, uključujući organizacije koje provode revizije iz članka 28. i članka 50. stavka 3., zahtijevaju dostavu tih informacija u razumnom roku;

   (b) ovlast za provođenje inspekcija na licu mjesta svih prostora kojima se ti pružatelji usluga ili te osobe koriste u svrhe povezane sa svojim zanimanjem, poslovnom djelatnošću ili strukom ili za upućivanje zahtjeva za nadzor drugim tijelima javne vlasti kako bi ispitala, zaplijenila, uzela ili pribavila kopije informacija o sumnji na povredu u bilo kojem obliku, bez obzira na medij na kojem su pohranjene;

   (c) ovlast da od bilo kojeg člana osoblja ili predstavnika tih pružatelja usluga ili tih osoba zatraži objašnjenja o svim informacijama koje se odnose na navodnu povredu te da zabilježe odgovore.

2. Ako je to potrebno za obavljanje zadaća, koordinatori za digitalne usluge imaju barem sljedeće izvršne ovlasti u odnosu na pružatelje posredničkih usluga u nadležnosti njihove države članice:

(a) ovlast za prihvaćanje obveza koje su ti pružatelji ponudili u vezi s njihovom usklađenošću s ovom Uredbom te ovlast da ih učine obvezujućima;

(b) ovlast da nalože prestanak povreda i, prema potrebi, uvedu regulatorne mjere koje su razmjerne povredi i potrebne za njezino djelotvorno okončanje;

(c) ovlast za izricanje novčanih kazni u skladu s člankom 42. zbog nepridržavanja ove Uredbe, uključujući zbog neispunjavanja naloga izdanih na temelju stavka 1.;

(d) ovlast za izricanje periodičnih penala u skladu s člankom 42. kako bi se osiguralo okončanje povrede u skladu s nalogom izdanim na temelju točke (b) ovog stavka ili zbog neispunjavanja naloga izdanih na temelju stavka 1.;

(e) ovlast za donošenje privremenih mjera radi izbjegavanja rizika od ozbiljne štete.

Kad je riječ o točkama (c) i (d) prvog podstavka, koordinatori za digitalne usluge imaju i izvršne ovlasti utvrđene tim točkama u odnosu na druge osobe iz stavka 1. zbog neispunjavanja naloga koji su im izdani na temelju tog stavka. Koordinatori izvršavaju te ovlasti tek nakon što su tim drugim osobama pravodobno dostavili sve relevantne informacije o takvim nalozima, uključujući primjenjivi rok, novčane kazne ili periodična plaćanja koji se mogu izreći zbog neispunjavanja i mogućnosti pravne zaštite.

3. Ako je to potrebno za obavljanje zadaća, a iscrpljene su sve druge ovlasti na temelju ovog članka za ostvarenje prestanka povrede, a povreda i dalje traje te nanosi ozbiljnu štetu koja se ne može izbjeći izvršavanjem drugih raspoloživih ovlasti na temelju prava Unije ili nacionalnog prava, koordinatori za digitalne usluge imaju i ovlast poduzeti sljedeće mjere u pogledu pružateljâ posredničkih usluga u nadležnosti njihove države članice:

(a) zahtijevati od upravljačkog tijela pružateljâ usluga da u razumnom roku ispita situaciju te donese i dostavi akcijski plan kojim se utvrđuju potrebne mjere za okončanje povrede te osigurati da pružatelj usluga poduzme te mjere i izvijesti o njima;

(b) ako koordinator za digitalne usluge smatra da pružatelj nije u dovoljnoj mjeri ispunio zahtjeve iz prve alineje, da je povreda i dalje prisutna i da nanosi ozbiljnu štetu te uključuje teško kazneno djelo uz prijetnju životu ili sigurnosti osoba, zahtijevati od nadležnoga pravosudnog tijela te države članice da naloži privremeno ograničenje pristupa primateljima usluge na koje se povreda odnosi ili, samo ako to nije tehnički izvedivo, pristupa internetskom sučelju pružatelja posredničkih usluga na kojem je došlo do povrede.

Osim ako djeluje na zahtjev Komisije iz članka 65., koordinator za digitalne usluge prije podnošenja zahtjeva iz točke (b) prvog podstavka poziva zainteresirane strane da dostave pisane primjedbe u roku koji ne smije biti kraći od dva tjedna i pritom navodi opis mjera koje namjerava zatražiti i određuje jednog ili više predviđenih adresata. Pružatelj, jedan ili više predviđenih adresata i bilo koja treća strana koja dokaže legitiman interes ima pravo sudjelovati u postupku pred nadležnim pravosudnim tijelom. Svaka naložena mjera razmjerna je prirodi, težini, ponavljanju i trajanju povrede, a primateljima usluge ne ograničava neopravdano pristup propisanim informacijama.

Ograničenje se primjenjuje na razdoblje od četiri tjedna, uz mogućnost da nadležno pravosudno tijelo u svojem nalogu omogući koordinatoru za digitalne usluge produljenje tog razdoblja za daljnja razdoblja u istom trajanju, do maksimalnog broja produljenja koje odredi to pravosudno tijelo. Uzimajući u obzir prava i interese svih strana na koje utječe ograničenje te sve relevantne okolnosti, uključujući sve informacije koje mu eventualno dostave pružatelj usluga, adresati i druge treće strane koje su dokazale legitiman interes, koordinator za digitalne usluge produljuje to razdoblje samo ako smatra da su ispunjena oba sljedeća uvjeta:

(a) pružatelj usluga nije poduzeo potrebne mjere za okončanje povrede;

(b) privremenim ograničenjem primateljima usluge ne ograničava se neopravdano pristup zakonitim informacijama, uzimajući u obzir broj primatelja na koje utječe povreda i postojanje odgovarajućih i lako dostupnih alternativnih rješenja.

Ako koordinator za digitalne usluge smatra da su ta dva uvjeta ispunjena, ali ne može dodatno produljiti rok u skladu s trećim podstavkom, podnosi novi zahtjev nadležnom pravosudnom tijelu na temelju točke (b) prvog podstavka.

4. Ovlastima iz stavaka 1., 2. i 3. ne dovodi se u pitanje odjeljak 3.

5. Mjere koje poduzimaju koordinatori za digitalne usluge u izvršavanju ovlasti iz stavaka 1., 2. i 3. djelotvorne su, odvraćajuće i razmjerne, posebno s obzirom na prirodu, težinu, ponavljanje i trajanje povrede ili navodne povrede na koju se te mjere odnose te, prema potrebi, gospodarsku, tehničku i operativnu sposobnost pružatelja posredničkih usluga o kojima je riječ.

6. Države članice osiguravaju da izvršavanje ovlasti u skladu sa stavcima 1., 2. i 3. podliježe odgovarajućim zaštitnim mjerama utvrđenima u primjenjivom nacionalnom pravu u skladu s Poveljom i općim načelima prava Unije. Točnije, te se mjere poduzimaju samo u skladu s pravom na poštovanje privatnog života i pravima na obranu, uključujući prava na saslušanje i pristup spisu te podložno pravu na djelotvoran pravni lijek svih uključenih strana.

Članak 42.
Sankcije

1. Države članice utvrđuju pravila o sankcijama primjenjiva na povrede ove Uredbe koje čine pružatelji posredničkih usluga u njihovoj nadležnosti i poduzimaju sve potrebne mjere za njihovu provedbu u skladu s člankom 41.

2. Sankcije su djelotvorne, razmjerne i odvraćajuće. Države članice obavješćuju Komisiju o tim pravilima i mjerama te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

3. Države članice osiguravaju da najviši iznos sankcija izrečenih zbog neispunjavanja obveza iz ove Uredbe ne prelazi 6 % godišnjeg prihoda ili prometa pružatelja posredničkih usluga na kojeg se to odnosi. Sankcije za dostavljanje netočnih, nepotpunih ili obmanjujućih informacija i izostanak odgovora ili ispravka netočnih, nepotpunih ili zavaravajućih informacija te za odbijanje inspekcije na licu mjesta ne prelaze 1 % godišnjeg prihoda ili prometa tog pružatelja usluga.

4. Države članice osiguravaju da najviši iznos periodičnih penala, računajući od datuma navedenog u dotičnoj odluci, ne prelazi 5 % prosječnog dnevnog prometa pružatelja posredničkih usluga u prethodnoj financijskoj godini po danu.

Članak 43.
Pravo na podnošenje pritužbe

Primatelji usluge imaju pravo podnijeti pritužbu protiv pružateljâ posredničkih usluga koja se temelji na povredi ove Uredbe koordinatoru za digitalne usluge države članice u kojoj primatelj ima boravište ili poslovni nastan. Koordinator za digitalne usluge ocjenjuje pritužbu i prema potrebi je prosljeđuje koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana. Ako je pritužba u nadležnosti drugoga nadležnog tijela u njegovoj državi članici, koordinator za digitalne usluge koji primi pritužbu prosljeđuje ju tom tijelu.

Članak 44.
Izvješća o aktivnostima

1. Koordinatori za digitalne usluge sastavljaju godišnje izvješće o svojim aktivnostima u skladu s ovom Uredbom. Stavljaju ga na raspolaganje javnosti te dostavljaju Komisiji i Odboru.

2. Godišnje izvješće sadržava barem sljedeće informacije:

   (a) broj i predmet naloga za djelovanje protiv nezakonitog sadržaja i naloga za davanje informacija koje su, u skladu s člancima 8. i 9., izdala nacionalna pravosudna ili upravna tijela države članice dotičnog koordinatora za digitalne usluge;

   (b) učinke tih naloga, prema podacima priopćenima koordinatoru za digitalne usluge u skladu s člancima 8. i 9.

3. Ako je država članica imenovala nekoliko nadležnih tijela u skladu s člankom 38., osigurava da koordinator za digitalne usluge sastavi jedinstveno izvješće o aktivnostima svih nadležnih tijela te da koordinator za digitalne usluge od drugih nadležnih tijela primi sve relevantne informacije i potporu koje su potrebne u tu svrhu.

Članak 45.
Prekogranična suradnja koordinatora za digitalne usluge

1. Ako koordinator za digitalne usluge ima razloga sumnjati da je pružatelj posredničke usluge koji nije u nadležnosti uključene države članice prekršio ovu Uredbu, od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana zahtijeva da razmotri to pitanje i poduzme potrebne istražne i izvršne mjere radi osiguravanja usklađenosti s ovom Uredbom.

   Ako Odbor ima razloga sumnjati da je pružatelj posredničkih usluga prekršio ovu Uredbu tako da to uključuje najmanje tri države članice, može preporučiti koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da razmotri to pitanje i poduzme potrebne istražne i izvršne mjere radi osiguravanja usklađenosti s ovom Uredbom.

2. U zahtjevu ili preporuci na temelju stavka 1. navodi se barem sljedeće:

   (a) kontaktna točka tog pružatelja posredničkih usluga kako je predviđeno člankom 10.;

   (b) opis relevantnih činjenica, odredbe ove Uredbe o kojima je riječ i razloge zbog kojih koordinator digitalnih usluga koji je uputio zahtjev ili Odbor sumnjaju da je pružatelj prekršio ovu Uredbu;

(c) sve druge informacije koje koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili Odbor smatraju važnima, uključujući, prema potrebi, informacije prikupljene na vlastitu inicijativu ili prijedloge za određene istražne ili izvršne mjere koje treba poduzeti, uključujući privremene mjere.

3. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana u najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir zahtjev ili preporuku u skladu sa stavkom 1. Ako smatra da nema dovoljno informacija za djelovanje na temelju zahtjeva ili preporuke i ako ima razloga smatrati da bi koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili Odbor mogli dati dodatne informacije, može zatražiti takve informacije. Rok iz stavka 4. suspendira se do dostave tih dodatnih informacija.

4. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana bez nepotrebnog odgađanja, a u svakom slučaju najkasnije dva mjeseca nakon primitka zahtjeva ili preporuke, koordinatoru za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili, Odboru, dostavlja svoje mišljenje o navodnoj povredi ili mišljenje bilo kojeg drugog nadležnog tijela u skladu s nacionalnim pravom, prema potrebi, te objašnjenje svih istražnih ili izvršnih mjera koje su poduzete ili predviđene u vezi s tim radi osiguravanja usklađenosti s ovom Uredbom.

5. Ako koordinator za digitalne usluge koji je uputio zahtjev ili, prema potrebi, Odbor, ne primi odgovor u roku iz stavka 4. ili ako se ne slaže s mišljenjem koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, pitanje može uputiti Komisiji sa svim relevantnim informacijama. Te informacije uključuju barem zahtjev ili preporuku upućenu koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, sve dodatne informacije dostavljene u skladu sa stavkom 3. i priopćenje iz stavka 4.

6. Komisija se o pitanju očituje u roku od tri mjeseca nakon njegova upućivanja u skladu sa stavkom 5., nakon savjetovanja s koordinatorom za digitalne usluge u državi poslovnog nastana i, osim ako on sam nije uputio to pitanje, s Odborom.

7. Ako, na temelju stavka 6., zaključi da mišljenje ili istražne ili izvršne mjere poduzete ili predviđene prema stavku 4. nisu u skladu s ovom Uredbom, Komisija od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana zahtijeva da dodatno razmotri to pitanje i poduzme potrebne istražne ili izvršne mjere kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom te da je obavijesti o poduzetim mjerama u roku od dva mjeseca od tog zahtjeva.

Članak 46.
Zajedničke istrage i zahtjevi za intervenciju Komisije

1. Koordinatori za digitalne usluge mogu sudjelovati u zajedničkim istragama, koje se mogu koordinirati uz potporu Odbora, o pitanjima obuhvaćenima ovom Uredbom koja se odnose na pružatelje posredničkih usluga koji posluju u nekoliko država članica.

   Takvim zajedničkim istragama ne dovode se u pitanje zadaće i ovlasti uključenih koordinatora za digitalne usluge ni zahtjevi koji se primjenjuju na obavljanje tih zadaća i izvršavanje tih ovlasti iz ove Uredbe. Uključeni koordinatori za digitalne usluge stavljaju rezultate zajedničkih istraga na raspolaganje ostalim koordinatorima za digitalne usluge, Komisiji i Odboru putem sustava propisanog člankom 67. radi obavljanja njihovih zadaća na temelju ove Uredbom.

2. Ako koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana s razlogom posumnja da je vrlo velika internetska platforma prekršila ovu Uredbu, može

zatražiti od Komisije da poduzme potrebne istražne i izvršne mjere kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom u skladu s odjeljkom 3. Takav zahtjev sadržava sve informacije navedene u članku 45. stavku 2. i razloge zbog kojih se zahtijeva intervencija Komisije.

ODJELJAK 2.
EUROPSKI ODBOR ZA DIGITALNE USLUGE

Članak 47.
Europski odbor za digitalne usluge

1. Osniva se neovisna savjetodavna skupina koordinatorâ za digitalne usluge za pitanje nadzora pružatelja posredničkih usluga po imenu „Europski odbor za digitalne usluge” („Odbor”).

2. Odbor savjetuje koordinatore za digitalne usluge i Komisiju u skladu s ovom Uredbom sa sljedećim ciljevima:

   (a) doprinositi dosljednoj primjeni ove Uredbe i uspješnoj suradnji koordinatora za digitalne usluge i Komisije u pogledu pitanja obuhvaćenih ovom Uredbom;

   (b) koordinirati smjernice i analize Komisije i koordinatora za digitalne usluge te drugih nadležnih tijela povezane s novim pitanjima koja se pojave na unutarnjem tržištu o stvarima obuhvaćenima ovom Uredbom te doprinositi tim smjernicama i analizama;

   (c) pomagati koordinatorima za digitalne usluge i Komisiji u nadzoru vrlo velikih internetskih platformi.

Članak 48.
Struktura Odbora

1. Odbor se sastoji od koordinatora za digitalne usluge, koje zastupaju visoki dužnosnici. Ako je tako propisano nacionalnim pravom, uz koordinatore za digitalne usluge u Odboru sudjeluju i druga nadležna tijela kojima su povjerene posebne operativne odgovornosti za primjenu i izvršenje ove Uredbe. Na sastanke se mogu pozivati druga nacionalna tijela ako se raspravlja o pitanjima koja su im važna.

2. Svaka država članica ima jedan glas. Komisija nema pravo glasa.

   Odbor donosi svoje akte običnom većinom.

3. Odborom predsjedava Komisija. Komisija saziva sastanke i priprema dnevni red u skladu sa zadaćama Odbora na temelju ove Uredbe i s poslovnikom Odbora.

4. Komisija pruža administrativnu i analitičku potporu aktivnostima Odbora na temelju ove Uredbe.

5. Odbor na sastanke može pozivati stručnjake i promatrače te prema potrebi može surađivati s drugim tijelima, uredima, agencijama i savjetodavnim skupinama Unije, kao i s vanjskim stručnjacima. Odbor javno objavljuje rezultate takve suradnje.

6. Odbor donosi poslovnik na temelju suglasnosti Komisije.

Članak 49.
Zadaće Odbora

1. Ako je to potrebno za postizanje ciljeva utvrđenih u članku 47. stavku 2., Odbor posebice:

   (a) podupire koordinaciju zajedničkih istraga;

   (b) podupire nadležna tijela u analizi izvješća i rezultata revizija vrlo velikih internetskih platformi što se šalju na temelju ove Uredbe;

   (c) daje mišljenja, preporuke ili savjete koordinatorima za digitalne usluge u skladu s ovom Uredbom;

   (d) savjetuje Komisiju da poduzme mjere iz članka 51. te na njezin zahtjev donosi mišljenja o nacrtima mjera Komisije koje se odnose na vrlo velike internetske platforme u skladu s ovom Uredbom;

   (e) podupire i promiče razvoj i primjenu europskih standarda, smjernica, zaključaka izvješća, predložaka i kodeksa ponašanja predviđenih ovom Uredbom, kao i utvrđivanje novih pitanja o stvarima obuhvaćenima ovom Uredbom.

2. Koordinatori za digitalne usluge i druga nacionalna nadležna tijela koja ne postupaju po mišljenjima, zahtjevima ili preporukama koje Odbor donese i uputi im obrazlažu takvu odluku pri izvješćivanju u skladu s ovom Uredbom ili, prema potrebi, pri donošenju relevantnih odluka.

ODJELJAK 3.
NADZOR, ISTRAGA, IZVRŠENJE I PRAĆENJE POVEZANI S VRLO VELIKIM INTERNETSKIM PLATFORMAMA

Članak 50.
Pojačani nadzor vrlo velikih internetskih platformi

1. Ako koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana donese odluku da je vrlo velika internetska platforma prekršila bilo koju odredbu odjeljka 4. poglavlja III., koristi se sustavom pojačanog nadzora utvrđenim u ovom članku. U najvećoj mogućoj mjeri uzima u obzir sva mišljenja i preporuke Komisije i Odbora u skladu s ovim člankom.

   Ako imaju razloga za sumnju da je vrlo velika internetska platforma prekršila bilo koju od tih odredaba, Komisija na vlastitu inicijativu, ili Odbor na vlastitu inicijativu ili na zahtjev najmanje triju koordinatora za digitalne usluge u državi pružanja usluga, može preporučiti koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana da istraži povredu na koju se sumnja kako bi donio takvu odluku u razumnom roku.

2. Pri priopćavanju odluke iz stavka 1. prvog podstavka vrlo velikoj internetskoj platformi koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana od nje će zatražiti da u roku od mjesec dana od njezina donošenja izradi akcijski plan s objašnjenjem kako namjerava okončati ili ispraviti povredu te da o njemu obavijesti koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana, Komisiju i Odbor. Mjere utvrđene u akcijskom planu mogu uključivati, prema potrebi, primjenu kodeksa ponašanja kako je predviđeno člankom 35.

3. U roku od mjesec dana od primitka akcijskog plana Odbor dostavlja mišljenje o akcijskom planu koordinatoru za digitalne usluge u državi poslovnog nastana.

Koordinator za digitalne usluge u roku od mjesec dana od primitka mišljenja odlučuje je li akcijski plan prikladan za okončanje ili ispravljanje povrede.

Ako koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana nije siguran može li se utvrđenim mjerama okončati ili ispraviti povreda, može zatražiti od vrlo velike internetske platforme da se podvrgne dodatnoj neovisnoj reviziji kako bi se procijenila djelotvornost mjera u okončanju ili ispravljanju povrede. U tom slučaju platforma šalje izvješće o reviziji koordinatoru za digitalne usluge, Komisiji i Odboru u roku od četiri mjeseca od odluke iz prvog podstavka. Kad zahtijeva takvu dodatnu reviziju, koordinator za digitalne usluge može na temelju kriterija iz članka 28. stavka 2. odrediti određenu revizorsku organizaciju za provedbu revizije o trošku platforme.

4. Koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana priopćuje Komisiji, Odboru i vrlo velikoj internetskoj platformi svoja stajališta o tome je li vrlo velika internetska platforma okončala ili ispravila povredu te razloge za to. To čini u sljedećim rokovima, ovisno o slučaju:

(a) u roku od mjesec dana od primitka izvješća o reviziji iz stavka 3. drugog podstavka, ako je takva revizija provedena;

(b) u roku od tri mjeseca od donošenja odluke o akcijskom planu iz stavka 3. prvog podstavka, ako takva revizija nije provedena;

(c) odmah nakon isteka roka iz stavka 2. ako platforma nije dostavila akcijski plan u tom roku.

U skladu sa spomenutim priopćenjem koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana više nema pravo poduzimati istražne ili izvršne mjere u pogledu relevantnog postupanja vrlo velike internetske platforme, ne dovodeći u pitanje članak 66. ili bilo koju drugu mjeru koju može poduzeti na zahtjev Komisije.

Članak 51.
Intervencija Komisije i pokretanje postupka

1. Na preporuku Odbora ili na vlastitu inicijativu nakon savjetovanja s Odborom, Komisija može pokrenuti postupak radi mogućeg donošenja odluka na temelju članaka 58. i 59. u vezi s relevantnim ponašanjem vrlo velike internetske platforme za koju se:

(a) sumnja da je kršila odredbe ove Uredbe, a koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana nije poduzeo nikakve istražne ili izvršne mjere na temelju zahtjeva Komisije iz članka 45. stavka 7. nakon isteka roka utvrđenog u tom zahtjevu;

(b) sumnja da je kršila odredbe ove Uredbe, a koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana zatražio je od Komisije da intervenira u skladu s člankom 46. stavkom 2. nakon primitka tog zahtjeva;

(c) utvrdi da je kršila odredbe iz poglavlja III. odjeljka 4. nakon isteka relevantnog roka za priopćavanje iz članka 50. stavka 4.

2. Ako Komisija odluči pokrenuti postupak na temelju stavka 1., o tome obavješćuje sve koordinatore za digitalne usluge, Odbor i dotičnu vrlo veliku internetsku platformu.

U pogledu stavka 1. točaka (a) i (b), na temelju te obavijesti koordinator za digitalne usluge u državi poslovnog nastana više nema pravo poduzimati istražne ili izvršne mjere povezane s relevantnim ponašanjem vrlo velike internetske platforme, ne dovodeći u pitanje članak 66. ili bilo koju drugu mjeru koju može poduzeti na zahtjev Komisije.

3. Nakon primitka obavijesti koordinator za digitalne usluge iz članka 45. stavka 7., članka 46. stavka 2. i članka 50. stavka 1., ovisno o slučaju, bez nepotrebne odgode Komisiji dostavlja:

(a) sve informacije koje je koordinator za digitalne usluge razmijenio u vezi s povredom ili sumnjom na povredu, ovisno o slučaju, s Odborom i dotičnom vrlo velikom internetskom platformom;

(b) spis predmeta tog koordinatora za digitalne usluge koji se odnosi na povredu ili sumnju na povredu, ovisno o slučaju;

(c) sve druge informacije kojima raspolaže koordinator za digitalne usluge koje mogu biti važne za postupak koji pokreće Komisija.

4. Bez nepotrebnog odgađanja nakon što prime obavijest, Odbor i koordinatori za digitalne usluge koji podnose zahtjev iz članka 45. stavka 1. dostavljaju Komisiji sve informacije koje imaju, a koje bi mogle biti važne za postupak koji pokreće Komisija.

Članak 52.
Zahtjevi za informacije

1. Radi obavljanja zadaća koje su joj dodijeljene na temelju ovog odjeljka, Komisija može jednostavnim zahtjevom ili odlukom od vrlo velikih internetskih platformi, kao i od svih drugih osoba koje djeluju u svrhe povezane sa svojim zanimanjem, poslovnom djelatnošću ili strukom i za koje je razumno smatrati da mogu znati informacije o navodnoj povredi ili povredi, ovisno o slučaju, uključujući organizacije koje provode revizije iz članka 28. i članka 50. stavka 3., zatražiti da takve informacije dostave u razumnom roku.

2. U jednostavnom zahtjevu za informacije vrlo velikoj internetskoj platformi ili drugoj osobi iz članka 52. stavka 1. Komisija navodi pravnu osnovu i svrhu zahtjeva, tražene informacije i rok u kojem ih je potrebno dostaviti, kao i sankcije propisane člankom 59. za dostavljanje netočnih ili obmanjujućih informacija.

3. Ako zatraži da vrlo velika internetska platforma ili druga osoba iz članka 52. stavka 1. dostavi informacije na temelju odluke, Komisija u njoj navodi pravnu osnovu i svrhu zahtjeva, tražene informacije i rok u kojem ih je potrebno dostaviti. Navodi i sankcije propisane člankom 59. te navodi ili izriče periodične penale propisane člankom 60. Naposljetku, upozorava na pravo na pokretanje postupka pred Sudom Europske unije radi preispitivanja odluke.

4. Vlasnici dotične vrlo velike internetske platforme ili druga osoba iz članka 52. stavka 1. ili njihovi zastupnici i, u slučaju pravnih osoba, trgovačkih društava ili poduzeća, ili ako nemaju pravnu osobnost, osobe koje su ih ovlaštene zastupati na temelju zakona ili njihova statuta, dužni su dati tražene informacije u ime te vrlo velike internetske platforme ili druge osobe iz članka 52. stavka 1. Propisno ovlašteni odvjetnici mogu davati informacije u ime svojih klijenata. Potonji snose punu odgovornost ako su dostavljene informacije nepotpune, netočne ili obmanjujuće.

5. Na zahtjev Komisije, koordinatori za digitalne usluge i druga nadležna tijela Komisiji dostavljaju sve potrebne informacije za obavljanje zadaća koje su joj povjerene na temelju ovog odjeljka.

Članak 53.
Ovlast za obavljanje razgovora i uzimanje izjava

Radi obavljanja zadaća koje su joj dodijeljene na temelju ovog odjeljka, Komisija može razgovarati s bilo kojom fizičkom ili pravnom osobom koja pristane na razgovor u svrhu prikupljanja informacija o predmetu istrage, u vezi s navodnom povredom ili povredom, ovisno o slučaju.

Članak 54.
Ovlast provođenja inspekcija na licu mjesta

1. Radi obavljanja zadaća koje su joj dodijeljene na temelju ovog odjeljka, Komisija može provoditi inspekcije na licu mjesta u prostorima vrlo velike internetske platforme ili druge osobe iz članka 52. stavka 1.
2. Inspekcije na licu mjesta mogu se provoditi i uz pomoć revizorâ ili stručnjakâ koje imenuje Komisija u skladu s člankom 57. stavkom 2.
3. Tijekom inspekcija na licu mjesta Komisija i revizori ili stručnjaci koje imenuje mogu zahtijevati od vrlo velike internetske platforme ili druge osobe iz članka 52. stavka 1. objašnjenja o njezinoj organizaciji, funkcioniranju, IT sustavu, algoritmima, obradi podataka i poslovnom ponašanju. Komisija i revizori ili stručnjaci koje ona imenuje mogu postavljati pitanja ključnom osoblju vrlo velike internetske platforme ili drugoj osobi iz članka 52. stavka 1.
4. Vrlo velika internetska platforma ili druga osoba iz članka 52. stavka 1. dužna je prihvatiti inspekciju na licu mjesta naloženu odlukom Komisije. U odluci se navode predmet, svrha i datum početka obilaska te sankcije propisane člancima 59. i 60., kao i pravo na preispitivanje odluke pred Sudom Europske unije.

Članak 55.
Privremene mjere

1. U okviru postupka na temelju kojeg se može donijeti odluka o neusklađenosti iz članka 58. stavka 1. Komisija u hitnim slučajevima zbog rizika od ozbiljne štete za primatelje usluge može odlukom odrediti privremene mjere protiv vrlo velike internetske platforme na temelju *prima facie* zaključka o povredi.
2. Odluka na temelju stavka 1. primjenjuje se na određeno vrijeme i može se produljivati ako je to nužno i primjereno.

Članak 56.
Obveze

1. Ako za vrijeme postupka iz ovog odjeljka vrlo velika internetska platforma ponudi preuzimanje obveza kako bi osigurala usklađenost s relevantnim odredbama ove Uredbe, Komisija može odlukom odrediti da te obveze vrlo veliku internetsku platformu obvezuju i izjaviti da drugih razloga za postupanje nema.
2. Komisija može na zahtjev ili na vlastitu inicijativu ponovno pokrenuti postupak:

(a) ako se činjenično stanje na kojem se temeljila odluka bitno promijenilo;

(b) ako vrlo velika internetska platforma postupa protivno svojim obvezama; ili

(c) ako se odluka temeljila na nepotpunim, netočnim ili obmanjujućim informacijama koje je dostavila dotična vrlo velika internetska platforma ili druga osoba iz članka 52. stavka 1.

3. Ako Komisija smatra da se obvezama koje je vrlo velika internetska platforma ponudila preuzeti ne može osigurati stvarna usklađenost s relevantnim odredbama ove Uredbe, odbija ih obrazloženom odlukom pri zaključivanju postupka.

Članak 57.
Aktivnosti praćenja

1. Za potrebe obavljanja zadaća koje su joj dodijeljene na temelju ovog odjeljka Komisija može poduzimati mjere potrebne za praćenje učinkovite provedbe i usklađenosti vrlo velike internetske platforme s ovom Uredbom. Komisija može naložiti platformi da joj omogući pristup svojim bazama podataka i algoritmima te navede objašnjenja u vezi s njima.

2. Mjere na temelju stavka 1. mogu obuhvaćati imenovanje neovisnih vanjskih stručnjaka i revizora kako bi pomogli Komisiji u praćenju usklađenosti s relevantnim odredbama ove Uredbe te specifičnom stručnošću ili znanjem.

Članak 58.
Neusklađenost

1. Komisija donosi odluku o neusklađenosti ako utvrdi da vrlo velika internetska platforma nije usklađena s najmanje jednim od sljedećeg:

(a) relevantnim odredbama ove Uredbe;

(b) privremenim mjerama uvedenima na temelju članka 55.;

(c) obvezama koje su određene kao obvezujuće na temelju članka 56.

2. Prije donošenja odluke na temelju stavka 1. Komisija obavješćuje tu vrlo veliku internetsku platformu o svojim preliminarnim nalazima. U preliminarnim nalazima Komisija objašnjava mjere koje razmatra poduzeti ili za koje smatra da bi ih ta vrlo velika internetska platforma trebala poduzeti kako bi djelotvorno odgovorila na preliminarne nalaze.

3. U odluci na temelju stavka 1. Komisija nalaže vrlo velikoj internetskoj platformi da u razumnom roku poduzme potrebne mjere kako bi osigurala usklađenost s odlukom na temelju stavka 1. i da dostavi informacije o mjerama koje ta platforma namjerava poduzeti kako bi se uskladila s odlukom.

4. Vrlo velika internetska platforma Komisiji dostavlja opis mjera koje je poduzela kako bi osigurala usklađenost s odlukom na temelju stavka 1. nakon njihove provedbe.

5. Ako utvrdi da uvjeti iz stavka 1. nisu ispunjeni, Komisija odlukom zaključuje istragu.

Članak 59.
Novčane kazne

1. U odluci na temelju članka 58. Komisija može izreći vrlo velikoj internetskoj platformi novčanu kaznu do najviše 6 % njezina ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini ako utvrdi da ta platforma namjerno ili iz nepažnje:

   (a) krši relevantne odredbe ove Uredbe;

   (b) ne poštuje odluku o privremenim mjerama na temelju članka 55.; ili

   (c) ne provodi dobrovoljnu mjeru koja je obvezujuća prema odluci na temelju članka 56.

2. Komisija može vrlo velikoj internetskoj platformi ili drugoj osobi iz članka 52. stavka 1. odlukom izreći novčanu kaznu od najviše 1 % ukupnog prometa u prethodnoj financijskoj godini u slučaju da namjerno ili iz nepažnje:

   (a) dostavi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije kao odgovor na zahtjev u skladu s člankom 52. ili, ako su informacije zatražene odlukom, ne odgovori na zahtjev u utvrđenom roku;

   (b) ne ispravi netočne, nepotpune ili obmanjujuće informacije koje je dao član osoblja u roku koji je odredila Komisija ili ne navede ili odbije navesti potpune informacije;

   (c) ne pristane na inspekciju na licu mjesta na temelju članka 54.

3. Prije donošenja odluke na temelju stavka 2. Komisija obavješćuje vrlo veliku internetsku platformu ili drugu osobu iz članka 52. stavka 1 o svojim preliminarnim nalazima.

4. Pri određivanju visine novčane kazne Komisija uzima u obzir prirodu, težinu, trajanje i ponavljanje povrede te, u slučaju novčanih kazni izrečenih na temelju stavka 2., prouzročeno kašnjenje postupka.

Članak 60.
Periodični penali

1. Komisija može vrlo velikoj internetskoj platformi ili drugoj osobi iz članka 52. stavka 1., ovisno o slučaju, odlukom izreći periodične penale, računajući od datuma određenog u odluci, do najviše 5 % prosječnog dnevnog prometa u prethodnoj financijskoj godini po danu kako bi je se primoralo da:

   (a) dostavi točne i potpune informacije kao odgovor na odluku kojom se zahtijevaju informacije u skladu s člankom 52.;

   (b) pristane na inspekciju na licu mjesta naloženu odlukom na temelju članka 54.;

   (c) poštuje odluku o privremenim mjerama na temelju članka 55. stavka 1.;

   (d) ispunjava obveze koje su pravno obvezujuće prema odluci na temelju članka 56. stavka 1.;

   (e) poštuje odluku na temelju članka 58. stavka 1.

2. Ako vrlo velika internetska platforma ili druga osoba iz članka 52. stavka 1. ispuni obvezu čijem su izvršenju bili namijenjeni periodični penali, Komisija može odrediti konačni iznos periodičnih penala koji je manji od iznosa koji bi proizišao prema prvotnoj odluci Komisije.

Članak 61.
Rok zastare za izricanje sankcija

1. Na ovlasti dodijeljene Komisiji člancima 59. i 60. primjenjuje se rok zastare od pet godina.

2. Vrijeme počinje teći na dan počinjenja povrede propisa. No u slučaju kontinuirane ili ponavljane povrede, rok počinje teći na dan prestanka povrede propisa.

3. Svaka radnja koju poduzme Komisija ili koordinator za digitalne usluge za potrebe istrage ili postupaka u vezi s povredom propisa, prekida rok zastare za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala. Radnje kojima se prekida rok zastare uključuju:

   (a) zahtjeve za informacije koje uputi Komisija ili koordinator za digitalne usluge;

   (b) inspekciju na licu mjesta;

   (c) pokretanje Komisijina postupka u skladu s člankom 51. stavkom 2.

4. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova. Međutim, rok zastare za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala istječe najkasnije na dan kad protekne razdoblje jednako dvostrukom roku zastare u kojem Komisija nije izrekla novčanu kaznu ili periodične penale. Taj se rok produljuje za vrijeme tijekom kojeg je rok zastare bio obustavljen sa stavkom 5.

5. Rok zastare za izricanje novčanih kazni ili periodičnih penala obustavlja se dok se o odluci Komisije vodi postupak pred Sudom Europske unije.

Članak 62.
Rok zastare za izvršenje sankcija

1. Na ovlast Komisije za izvršenje odluka donesenih na temelju članaka 59. i 60. primjenjuje se rok zastare od pet godina.

2. Vrijeme počinje teći od dana pravomoćnosti odluke.

3. Rok zastare za izvršenje sankcija prekida se:

   (a) obaviješću o odluci o izmjeni prvobitno utvrđenog iznosa novčane kazne ili periodične penale ili o odbijanju zahtjeva za promjenu;

   (b) svakom radnjom Komisije ili države članice na zahtjev Komisije u cilju izvršenja plaćanja novčane kazne ili periodičnih penala.

4. Nakon svakog prekida rok zastare počinje teći iznova.

5. Rok zastare za izvršenje sankcija obustavlja se dok:

   (a) traje rok za plaćanje;

   (b) je izvršenje plaćanja obustavljeno prema odluci Suda Europske unije.

Članak 63.
Pravo na saslušanje i pravo na uvid u spis

1. Prije donošenja odluke u skladu s člancima 58. stavkom 1., 59. ili 60. Komisija daje vrlo velikoj internetskoj platformi ili drugoj osobi iz članka 52. stavka 1. mogućnost da bude saslušana o:

(a) preliminarnim nalazima Komisije, među ostalim o svim pitanjima o kojima je Komisija iznijela prigovore; i

(b) o mjerama koje Komisija namjerava poduzeti s obzirom na preliminarne nalaze iz točke (a).

2. Vrlo velika internetska platforma ili druga osoba iz članka 52. stavka 1. može se očitovati o preliminarnim nalazima Komisije u razumnom roku koji je Komisija odredila u svojim preliminarnim nalazima i koji ne smije biti kraći od 14 dana.

3. Komisija svoje odluke temelji samo na prigovorima o kojima su se stranke mogle očitovati.

4. U postupcima se u potpunosti mora poštovati pravo stranaka na obranu. Stranke imaju pravo na uvid u spis Komisije u skladu s uvjetima dogovorenog otkrivanja, pri čemu se mora uvažavati legitimni interes vrlo velike internetske platforme ili druge osobe iz članka 52. stavka 1. u pogledu zaštite njihovih poslovnih tajni. Pravo na uvid u spis ne odnosi se na povjerljive informacije i interne dokumente Komisije ili tijela država članica. Pravo na uvid posebno se ne odnosi na korespondenciju između Komisije i tih tijela. Odredbe ovog stavka ni na koji način ne sprečavaju Komisiju da otkrije i upotrijebi informacije koje su neophodne kako bi dokazala povredu propisa.

5. Informacije prikupljene u skladu s člancima 52., 53. i 54. upotrebljavaju se samo za potrebe ove Uredbe.

6. Ne dovodeći u pitanje razmjenu i korištenje informacija iz članka 51. stavka 3. i članka 52. stavka 5., Komisija, Odbor, nadležna tijela država članica i njihovi dužnosnici, službenici i druge osobe koje rade pod njihovim nadzorom te bilo koja druga uključena fizička ili pravna osoba, uključujući revizore i stručnjake imenovane u skladu s člankom 57. stavkom 2., ne smiju otkriti informacije koje su prikupili ili razmijenili na temelju ovog odjeljka i koje su obuhvaćene obvezom čuvanja poslovne tajne.

Članak 64.
Objava odluka

1. Komisija objavljuje odluke koje donese na temelju članka 55. stavka 1., članka 56. stavka 1. i članaka 58., 59. i 60. Objave sadržavaju imena stranaka u postupku, bitne elemente iz sadržaja odluke te sankcije ako su izrečene.

2. Pri objavi se uzimaju u obzir prava i legitimni interesi vrlo velike internetske platforme, bilo koje druge osobe iz članka 52. stavka 1. i svih trećih strana u pogledu zaštite njihovih povjerljivih informacija.

Članak 65.
Zahtjevi za ograničenje pristupa i suradnju s nacionalnim sudovima

1. Ako su iscrpljene sve ovlasti za ostvarenje prestanka povrede ove Uredbe na temelju ovog članka, a povreda i dalje traje te nanosi ozbiljnu štetu koja se ne može izbjeći izvršavanjem drugih raspoloživih ovlasti na temelju prava Unije ili nacionalnog prava, Komisija može zatražiti od koordinatora za digitalne usluge u državi poslovnog nastana vrlo velike internetske platforme da postupi u skladu s člankom 41. stavkom 3.

Prije upućivanja takvog zahtjeva koordinatoru za digitalne usluge Komisija poziva zainteresirane strane da dostave pisana očitovanja u roku koji ne smije biti kraći od

dva tjedna, pri čemu opisuje mjere koje namjerava zatražiti i navodi adresata ili adresate na koje će se one primjenjivati.

2. Ako je to potrebno radi dosljedne primjene ove Uredbe, Komisija može, na vlastitu inicijativu, podnijeti pisana očitovanja nadležnom pravosudnom tijelu iz članka 41. stavka 3. Uz dopuštenje dotičnog pravosudnog tijela može iznijeti i usmena očitovanja.

   Isključivo u svrhu pripreme svojih očitovanja Komisija može od pravosudnog tijela zatražiti da joj dostavi ili osigura dostavu svih potrebnih dokumenata za razmatranje predmeta.

Članak 66.
Provedbeni akti koji se odnose na intervenciju Komisije

1. U vezi s intervencijom Komisije obuhvaćenom ovim odjeljkom, Komisija može donijeti provedbene akte o praktičnim rješenjima za:

   (c) postupke na temelju članaka 54. i 57.;

   (a) saslušanja predviđena člankom 63.;

   (b) dogovoreno otkrivanje informacija predviđeno člankom 63.

2. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 70. Prije donošenja mjera iz stavka 1. Komisija objavljuje nacrt prijedloga tih mjera i poziva sve zainteresirane strane da se o njima očituju u roku utvrđenom u nacrtu, a koji ne smije biti kraći od mjesec dana.

ODJELJAK 4.
ZAJEDNIČKE ODREDBE O IZVRŠENJU

Članak 67.
Sustav za razmjenu informacija

1. Komisija uspostavlja i održava pouzdan i siguran sustav za razmjenu informacija koji omogućuje komunikaciju između koordinatora za digitalne usluge, Komisije i Odbora.

2. Koordinatori za digitalne usluge, Komisija i Odbor koriste se sustavom za razmjenu informacija za svu komunikaciju na temelju ove Uredbe.

3. Komisija donosi provedbene akte kojima se utvrđuju praktična i operativna rješenja za funkcioniranje sustava za razmjenu informacija i njegovu interoperabilnost s drugim relevantnim sustavima. Ti se provedbeni akti donose u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 70.

Članak 68.
Zastupanje

Ne dovodeći u pitanje Direktivu 2020/XX/EU Europskog parlamenta i Vijeća[52], primatelji posredničkih usluga imaju pravo ovlastiti tijelo, organizaciju ili udrugu za ostvarivanje prava

[52] [Upućivanje]

iz članaka 17., 18. i 19. u njihovo ime, pod uvjetom da to tijelo, organizacija ili udruga ispunjava sve sljedeće uvjete:

(a) posluje na neprofitnoj osnovi;

(b) zakonito je osnovano ili osnovana u skladu s pravom države članice;

(c) njegovi ili njezini statutarni ciljevi uključuju legitiman interes za usklađenost s ovom Uredbom.

ODJELJAK 5.
DELEGIRANI AKTI

Članak 69.
Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Delegiranje ovlasti iz članaka 23., 25. i 31. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno razdoblje od [datum očekivanog stupanja na snagu ove Uredbe].

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članaka 23., 25. i 31. Odlukom o opozivu prestaje delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Odluka o opozivu počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana njezine objave u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji datum određen u spomenutoj odluci. To ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

5. Delegirani akt donesen na temelju članaka 23., 25. i 31. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 70.
Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor za digitalne usluge. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj članak primjenjuje se članak 4. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Poglavlje V.
Završne odredbe

Članak 71.
Brisanje određenih odredaba Direktive 2000/31/EZ

1. Članci od 12. do 15. Direktive 2000/31/EZ brišu se.

2. Upućivanja na članke od 12. do 15. Direktive 2000/31/EZ tumače se kao upućivanja na članke 3., 4., 5. i 7. ove Uredbe.

Članak 72.

Izmjene Direktive 2020/XX/EZ o udružnim tužbama za zaštitu kolektivnih interesa potrošača

3. Prilogu I. dodaje se sljedeće:

„(X) Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i izmjeni Direktive 2000/31/EZ”

Članak 73.

Evaluacija

1. Najkasnije pet godina nakon stupanja na snagu ove Uredbe i svakih pet godina nakon toga Komisija provodi evaluaciju ove Uredbe i podnosi izvješće Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
2. Za potrebe stavka 1. države članice i Odbor šalju informacije na zahtjev Komisije.
3. Pri provedbi evaluacija iz stavka 1. Komisija uzima u obzir stajališta i zaključke Europskog parlamenta, Vijeća te drugih relevantnih tijela ili izvora.
4. Najkasnije tri godine od datuma početka primjene ove Uredbe Komisija, nakon savjetovanja s Odborom, ocjenjuje funkcioniranje Odbora i o tome izvješćuje Europski parlament, Vijeće te Europski gospodarski i socijalni odbor, uzimajući u obzir prve godine primjene Uredbe. Na temelju zaključaka i mišljenja Odbora, koje se uvažava u najvećoj mogućoj mjeri, tom se izvješću, prema potrebi, prilaže prijedlog izmjene ove Uredbe u pogledu strukture Odbora.

Članak 74.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.
2. Primjenjuje se od [datum – tri mjeseca nakon stupanja na snagu].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednik	*Predsjednik*

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

1.2. Predmetna područja politike

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.6. Trajanje i financijski učinak

1.7. Predviđeni načini upravljanja

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

2.2. Sustavi upravljanja i kontrole

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslov(i) višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

3.2.3. Doprinos trećih strana

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

ZAKONODAVNI FINANCIJSKI IZVJEŠTAJ

1. OKVIR PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

1.1. Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga (Akt o digitalnim uslugama) i izmjeni Direktive 2000/31/EZ

1.2. Predmetna područja politike u strukturi ABM/ABB[53]

Područje politike: komunikacijske mreže, sadržaji i tehnologija; unutarnje tržište, industrija, poduzetništvo te mala i srednja poduzeća

Proračunske posljedice odnose se na nove zadaće povjerene Komisiji, uključujući izravne nadzorne zadaće i podršku Odboru.

Aktivnost: izgradnja digitalne budućnosti Europe

1.3. Prijedlog/inicijativa odnosi se na:

☑ **novo djelovanje**

☐ **novo djelovanje nakon pilot-projekta/pripremnog djelovanja[54]**

☐ **produženje postojećeg djelovanja**

☐ **spajanje ili preusmjeravanje jednog ili više djelovanja u drugo/novo djelovanje**

1.4. Osnova prijedloga/inicijative

1.4.1. Zahtjevi koje treba ispuniti u kratkoročnom ili dugoročnom razdoblju, uključujući detaljan vremenski plan provedbe inicijative

Uredba bi se trebala izravno primjenjivati po isteku [3 mjeseca] od njezina donošenja, a dotad bi upravljanje EU-a trebalo omogućiti učinkovit prekogranični nadzor digitalnih usluga. Do tog su trenutka države članice imenovale postojeća tijela i/ili uspostavile nova tijela koja obavljaju zadaće koordinatora za digitalne usluge. Istodobno bi trebalo uspostaviti i učinkovitu *ad hoc* neovisnu savjetodavnu skupinu, odnosno Odbor, kako bi mogao započeti planirati svoje aktivnosti te primati i obrađivati informacije dobivene od koordinatora za digitalne usluge i Komisije radi davanja savjeta, mišljenja i preporuka radi dosljedne primjene Uredbe. Osim toga, Komisija će imati ovlasti za obavljanje izravnog nadzora nad određenim platformama u skladu s postupcima i kriterijima utvrđenima u delegiranim aktima. Do tada bi europska platforma koja podržava razmjenu informacija trebala postati u potpunosti operativna.

U početnoj fazi djelovanja i do prvog kratkoročnog preispitivanja Uredbe Komisija bi Odboru trebala osigurati potporne aktivnosti, kao i informatičku infrastrukturu i upotrebu internih aplikacija, uz mogući doprinos/uključivanje osoblja nacionalnih koordinatora za digitalne usluge.

---

53 ABM: activity-based management (upravljanje na temelju aktivnosti); ABB: activity-based budgeting (priprema proračuna na temelju aktivnosti).

54 Kako je navedeno u članku 58. stavku 2. točkama (a) ili (b) Financijske uredbe.

1.4.2. Dodana vrijednost sudjelovanja Unije (može proizlaziti iz različitih čimbenika, npr. prednosti koordinacije, pravne sigurnosti, veće djelotvornosti ili komplementarnosti). Za potrebe ove točke „dodana vrijednost sudjelovanja Unije" vrijednost je koja proizlazi iz intervencije Unije i predstavlja dodatnu vrijednost u odnosu na vrijednost koju bi države članice inače ostvarile same.

Razlozi za djelovanje na europskoj razini (*ex ante*): kako bi se osiguralo ispravno funkcioniranje jedinstvenog tržišta, intervencijom se, između ostaloga, predviđa odgovarajući nadzor digitalnih usluga i suradnja među tijelima na razini EU-a, čime se podupiru povjerenje, inovacije i rast na jedinstvenom tržištu. To je potrebno kako bi se osigurali najbolji uvjeti za razvoj inovativnih prekograničnih digitalnih usluga u EU-u na svim državnim područjima i istodobno održalo sigurno internetsko okruženje za sve građane EU-a, što su ciljevi koji se mogu ostvariti samo na europskoj razini. Osim toga, kad je riječ o *vrlo velikim platformama*, potrebno je ojačati europsku razinu nadzora, koja koordinira i dopunjuje nacionalna regulatorna tijela, s obzirom na doseg i učinke regulacije i nadzora tih aktera na području cijele Unije.

Očekivana dodana vrijednost Unije (*ex post*): u procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu utvrđuje se jedina dodana vrijednost intervencije Unije kojom se suzbija rizik od pravne rascjepkanosti uzrokovane različitim regulatornim i nadzornim pristupima (što znači da nisu uzeti u obzir povećana sigurnost i povjerenje u digitalne usluge) u mogućem povećanju prekogranične digitalne trgovine od 1–1,8 %, odnosno povećanju prekograničnog prometa od 8,6 milijardi EUR do 15,5 milijardi EUR.

Kad je riječ o dodanoj vrijednosti u provedbi mjera, inicijativom se ostvaruju znatna poboljšanja u pogledu učinkovitosti suradnje među državama članicama i objedinjavanja određenih resursa za tehničku pomoć na razini EU-a, za inspekciju i reviziju sustava moderiranja sadržaja, sustava za davanje preporuka i internetskog oglašavanja na vrlo velikim internetskim platformama. To pak dovodi do povećane djelotvornosti mjera provedbe i nadzora, dok se postojeći sustav u velikoj mjeri oslanja na ograničenu sposobnost nadzora u malom broju država članica.

1.4.3. Pouke iz prijašnjih sličnih iskustava

Direktiva 2000/31/EZ o elektroničkoj trgovini pruža temeljni okvir za funkcioniranje jedinstvenog tržišta i nadzor digitalnih usluga te utvrđuje osnovnu strukturu za opći mehanizam suradnje među državama članicama, kojim se u načelu obuhvaćaju svi zahtjevi primjenjivi na digitalne usluge. Evaluacija Direktive ukazala je na nedostatke u nekoliko aspekata tog mehanizma suradnje, uključujući važne postupovne aspekte kao što su nedostatak jasnih rokova za odgovor država članica uz općenito slab odaziv na zahtjeve od svojih kolega iz drugih država članica. To je tijekom godina dovelo do nedostatka povjerenja među državama članicama u rješavanju pitanja povezanih s pružateljima prekograničnih digitalnih usluga, a posebno u pogledu internetskih platformi. Države članice zasebno su određivale propise, a osobito različita pravila o obvezama internetskih platformi i drugih internetskih posrednika u pogledu nezakonitih sadržaja, robe ili usluga njihovih korisnika. Ta pravna rascjepkanost ima teške posljedice na sposobnost europskih pružatelja usluga da prošire svoje poslovanje na jedinstvenom tržištu, kao i na zaštitu i sigurnost građana EU-a na internetu. Evaluacija Direktive i procjena učinka uputile su na potrebu za definiranjem različitih pravila i zahtjeva na europskoj razini, uključujući konkretne obveze za vrlo velike platforme, za što bi bili potrebni odgovarajući i dosljedni nadzorni alati i mehanizmi na europskoj razini. Zbog toga je za provedbu posebnih obveza utvrđenih u ovoj Uredbi potreban poseban mehanizam suradnje na razini EU-a, sa strukturom upravljanja kojom se osigurava koordinacija konkretnih odgovornih tijela na razini EU-a te pojačan i prilagodljiv nadzor vrlo velikih internetskih platformi na razini EU-a.

1.4.4. Usklađenost i moguća sinergija s drugim prikladnim instrumentima

Aktom o digitalnim uslugama utvrđuje se novi zajednički okvir zahtjevâ koji se primjenjuje na određene usluge informacijskog društva (posrednike) i uvelike nadilazi osnovni okvir predviđen Direktivom o elektroničkoj trgovini. Zbog toga je ovim prijedlogom potrebno uspostaviti novu nacionalnu i europsku regulatornu i nadzornu funkciju.

Kad je riječ o mogućim sinergijama s postojećim modelom suradnje iz Direktive o elektroničkoj trgovini, ovom bi se Uredbom one mogle potaknuti, posebno na nacionalnoj razini, pri čemu bi se koordinatoru za digitalne usluge mogla povjeriti i zadaća obrade obavijesti u skladu s člankom 3. Direktive o elektroničkoj trgovini, iako se to Uredbom ne propisuje.

1.5. Trajanje i financijski učinak

☐ **ograničeno trajanje**

– ☐ na snazi od [DD/MM]GGGG do [DD/MM]GGGG

– ☐ financijski učinak od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za preuzete obveze i od GGGG do GGGG za odobrena sredstva za plaćanje.

☑ **neograničeno trajanje**

– provedba s početnim razdobljem od 2023. do 2026.,

– nakon čega slijedi redovna provedba.

1.6. Predviđeni načini upravljanja[55]

☑ **izravno upravljanje** koje provodi Komisija

– ☑ putem svojih službi, uključujući osoblje u delegacijama Unije;

– ☐ putem izvršnih agencija.

☐ **podijeljeno upravljanje** s državama članicama

☐ **neizravno upravljanje** povjeravanjem zadaća izvršenja proračuna:

– ☐ trećim zemljama ili tijelima koja su one odredile;

– ☐ međunarodnim organizacijama i njihovim agencijama (navesti);

– ☐EIB-u i Europskom investicijskom fondu;

– ☐ tijelima iz članaka 208. i 209. Financijske uredbe;

– ☐ tijelima javnog prava;

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom koja pružaju javne usluge u mjeri u kojoj daju odgovarajuća financijska jamstva;

– ☐ tijelima uređenima privatnim pravom države članice kojima je povjerena provedba javno-privatnog partnerstva i koja daju odgovarajuća financijska jamstva;

– ☐ osobama kojima je povjerena provedba određenih djelovanja u području ZVSP-a u skladu s glavom V. UEU-a i koje su navedene u odgovarajućem temeljnom aktu.

– *Ako je navedeno više načina upravljanja, potrebno je pojasniti u odjeljku „Napomene”.*

Napomene

[55] Informacije o načinima upravljanja i upućivanja na Financijsku uredbu dostupni su na internetskim stranicama BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html

2. MJERE UPRAVLJANJA

2.1. Pravila praćenja i izvješćivanja

Navesti učestalost i uvjete.

Uredba će se periodično preispitivati i evaluirati u roku od pet godina od njezina stupanja na snagu, a nakon toga svakih pet godina. Nadalje, Komisija bi trebala provesti nekoliko aktivnosti praćenja, po mogućnosti na temelju savjeta Odbora, pri kontinuiranom ocjenjivanju djelotvornosti i učinkovitosti mjera u kontekstu primjene mjera, uključujući nadzor i analizu novonastalih pitanja.

Osim toga, Komisija bi posebno trebala provesti kratkoročnu evaluaciju kako bi procijenila uspješnost Odbora u odnosu na njegove ciljeve, mandat i zadaće. Evaluacija će biti posebno usmjerena na moguću potrebu za uspostavom neovisne agencije i na financijske učinke takve izmjene. Komisija mora podnijeti izvješće o rezultatima evaluacije Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

2.2. Sustav upravljanja i kontrole

2.2.1. Obrazloženje načinâ upravljanja, mehanizama provedbe financiranja, načinâ plaćanja i predložene strategije kontrole

Uredbom se uspostavlja nova politika u pogledu usklađenih pravila za pružanje usluga informacijskog društva na unutarnjem tržištu i istodobno osiguravaju sigurnost i pouzdanost internetskih usluga te temeljna prava na internetu. Ta nova pravila predviđaju i mehanizam dosljednosti za prekograničnu primjenu obveza iz ove Uredbe, novu savjetodavnu skupinu koja koordinira aktivnosti nacionalnih tijela i Komisije, kao i izravne provedbene ovlasti Komisije te uspostavu informacijskog sustava kojim se olakšava protok informacija među koordinatorima za digitalne usluge.

Kako bi mogle obavljati te nove zadaće, službama Komisije potrebno je osigurati odgovarajuća sredstva. Procjenjuje se da će za provedbu nove Uredbe biti potrebno 50 EPRV-a (15 EPRV-a za upravljanje novim zadaćama i odlukama u području izravnog nadzora i 35 EPRV-a za podršku aktivnostima Odbora u istragama Komisije ili zajedničkim istragama koordinatorâ za digitalne usluge).

2.2.2. Informacije o utvrđenim rizicima i uspostavljenim sustavima unutarnje kontrole za smanjenje rizika

Kako bi se osiguralo da Odbor ispunjava svoj mandat kako je utvrđeno u ovoj Uredbi, predviđeno je da bi Komisija trebala imenovati predsjednika Odbora, koji će pripremati dnevni red radi donošenja odluke članova u skladu sa zadaćama iz ove Uredbe.

Osim toga, predviđeno je da administrativne strukture Komisije pružaju podršku Odboru kako bi se osiguralo da njegovi članovi mogu donositi informirane odluke na temelju činjeničnih elemenata i analize konteksta.

2.3. Mjere za sprečavanje prijevara i nepravilnosti

Navesti postojeće ili predviđene mjere za sprečavanje i zaštitu.

Postojećim mjerama za sprečavanje prijevara za koje je nadležna Komisija pokrit će se dodatna odobrena sredstva potrebna za ovu Uredbu.

3. PROCIJENJENI FINANCIJSKI UČINAK PRIJEDLOGA/INICIJATIVE

3.1. Naslov višegodišnjeg financijskog okvira i predložene nove proračunske linije rashoda

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	Proračunska linija	Vrsta rashoda	Doprinos			
	Broj Naslov 1.	dif./nedif.[56]	zemalja EFTA-e[57]	zemalja kandidatkinja[58]	trećih zemalja	u smislu članka [21. stavka 2. točke (b)] Financijske uredbe
1	**02 04 05 01** **Program Digitalna Europa (DEP) -** uvođenje, optimalno iskorištavanje digitalnih kapaciteta i interoperabilnost **03 02 01 01** **Program za jedinstveno tržište (SMP) -** funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga	dif.	DA	NE	NE	NE
1	**03 01 01 01** **Rashodi za potporu Programu za jedinstveno tržište (uključujući mala i srednja poduzeća)**	nedif.	DA	NE	NE	NE

[56] dif. = diferencirana odobrena sredstva; nedif. = nediferencirana odobrena sredstva.
[57] EFTA: Europsko udruženje slobodne trgovine.
[58] Zemlje kandidatkinje i, ako je primjenjivo, potencijalni kandidati sa zapadnog Balkana.

3.2. Procijenjeni učinak na rashode

Učinak prijedloga na proračun u potpunosti će biti obuhvaćen dodjelama predviđenima u VFO-u za razdoblje 2021.–2027. u okviru financijskih omotnica programa Digitalna Europa i Programa za jedinstveno tržište. U kontekstu trenutačnog VFO-a nisu predviđeni nikakvi rashodi.

3.2.1. Sažetak procijenjenog učinka na rashode

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	1	Naslov 1.

Odobrena sredstva za poslovanje			2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	*Nakon 2027.*[59]	UKUPNO 2023.–2027.	SVEUKUPNO
02 04 05 01 Program Digitalna Europa (DEP) – uvođenje, optimalno iskorištavanje digitalnih kapaciteta i interoperabilnost	Obveze	(1)			4,526	6,076	9,802	9,802	9,802	*9,802*	40,008	49,810
	Plaćanja	(2)			2,525	4,526	5,075	8,800	9,000	*19,584*	30,226	49,810
03 02 01 01 Program za jedinstveno tržište (SMP) – funkcioniranje i razvoj unutarnjeg tržišta robe i usluga	Obveze	(3)				2,600	5,400	5,400	5,400	*5,400*	18,800	24,200
	Plaćanja	(4)				2,600	5,400	5,400	5,400	*5,400*	18,800	24,200
03 01 01 01 Rashodi za potporu Programu za jedinstveno tržište	Obveze = plaćanja	(5)			0,025	0,230	0,220	0,220	0,220		0,915	0,915

[59] Svi iznosi u ovom stupcu okvirni su i ovise o nastavku programâ i raspoloživosti odobrenih sredstava.

UKUPNA odobrena sredstva za omotnicu programa	Obveze	(1)+(3)+(5)			4,551	8,906	15,422	15,422	15,422	*15,202*	59,723	74,925
	Plaćanja	(2)+(4)+(5)			2,550	7,356	10,695	14,420	14,920	*24,984*	49,941	74,925

Naslov višegodišnjeg financijskog okvira	7	„Administrativni rashodi”

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	***Nakon 2027.*[60]**	**UKUPNO (2023.–2027.)**
Ljudski resursi				0,750	3,750	6,295	6,295	6,295	*6,295*	**23,385**
Ostali administrativni rashodi				0,140	0,250	0,275	0,300	0,325	*0,325*	**1,290**
UKUPNA odobrena sredstva iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	(ukupne obveze = ukupna plaćanja)			**0,890**	**4,000**	**6,570**	**6,595**	**6,620**	***6,620***	**24,675**

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

		2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	***Nakon 2027.***	**UKUPNO (2023.–2027.)**
UKUPNA odobrena sredstva	Obveze			5,441	12,906	21,992	22,017	22,042	***21,822***	**84,398**

[60] Svi iznosi u ovom stupcu okvirni su i ovise o nastavku programâ i raspoloživosti odobrenih sredstava.

po NASLOVIMA višegodišnjeg financijskog okvira	Plaćanja			3,440	11,356	17,265	21,015	21,540	***31,640***	**74,616**

3.2.2. Sažetak procijenjenog učinka na administrativna odobrena sredstva

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.

– ☑ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Godine	**2021.**	**2022**	**2023**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**UKUPNO**
NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi			0,75	3,75	6,295	6,295	6,295	**23,385**
Ostali administrativni rashodi			0,140	0,250	0,275	0,300	0,325	**1,290**
Međuzbroj NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira			**0,890**	**4,000**	**6,570**	**6,595**	**6,620**	**24,675**

Izvan NASLOVA 7.[61] višegodišnjeg financijskog okvira								
Ljudski resursi								
Ostali administrativni rashodi			0,025	0,230	0,220	0,220	0,220	**0,915**
Međuzbroj izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira			0,025	0,230	0,220	0,220	0,220	**0,915**

UKUPNO			0,915	4,230	6,790	6,815	6,840	25,590

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja[62].

61 Tehnička i/ili administrativna pomoć i rashodi za potporu provedbi programa i/ili djelovanja EU-a (prijašnje linije „BA”), neizravno istraživanje, izravno istraživanje.

62 Budući da je inicijativa horizontalne prirode i da obuhvaća različita područja nadležnosti Komisije, kao što su ona koja se odnose na unutarnje tržište, digitalne usluge, zaštitu potrošača, zaštitu temeljnih sloboda na internetu, plan je objediniti resurse iz svih glavnih uprava Komisije, ovisno o dogovoru između glavne uprave za ljudske resurse i sigurnost te predmetnih glavnih uprava o kojem će se još raspravljati.

3.2.2.1. Procijenjene potrebe u pogledu ljudskih resursa

– ☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

– ☑ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

Procjenu navesti u ekvivalentima punog radnog vremena

Godine		**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025**	**2026.**	**2027.**
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)								
Sjedište i predstavništva Komisije				6	19	32	32	32
Delegacije								
Istraživanje								
• Vanjsko osoblje (u ekvivalentu punog radnog vremena: EPRV) – UO, LO, UNS, UsO i MSD [63] Naslov 7.								
Financirano iz NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	– u sjedištu				11	18	18	18
	– u delegacijama							
Financirano iz omotnice programa [64]	– u sjedištu							
	– u delegacijama							
Istraživanje								
Ostalo (navesti)								
UKUPNO				**6**	**30**	**50**	**50**	**50**

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

Opis zadaća:

Dužnosnici i privremeno osoblje	Nadzor pravilne provedbe obveza privatnih poduzeća i država članica utvrđenih Uredbom Priprema i izrada nacrta provedbenih i delegiranih akata u skladu s ovom Uredbom Provođenje istraga, revizija i drugih analiza, uključujući analizu podataka Upravljanje javnim i ciljanim savjetovanjima Ugovaranje i upravljanje vanjskim studijama koje se odnose na analizu algoritamskih sustava, sustava umjetne inteligencije i sustava za upravljanje podacima Administrativna potpora Odboru te organizacija sastanaka, priprema mišljenja i ostala potpora Odboru
Vanjsko osoblje	Provođenje istraga, revizija i drugih analiza Upravljanje javnim i ciljanim savjetovanjima Administrativna potpora Odboru te organizacija sastanaka, priprema mišljenja i ostala potpora Odboru

63 UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

64 U okviru gornje granice za vanjsko osoblje iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA”).

3.2.3. Doprinos trećih strana

– ☑ ne predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju

– ☐ predviđa se sudjelovanje trećih strana u sufinanciranju prema sljedećoj procjeni:

Odobrena sredstva u milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

	2021.	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	Ukupno
Navesti tijelo koje sudjeluje u financiranju								
UKUPNO sufinancirana odobrena sredstva								

3.3. Procijenjeni učinak na prihode

– ☑ Prijedlog/inicijativa nema financijski učinak na prihode.

– ☐ Prijedlog/inicijativa ima sljedeći financijski učinak:

  – ☐ na vlastita sredstva

  – ☐ na razne prihode

navesti jesu li prihodi namijenjeni proračunskim linijama rashoda ☐

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Proračunska linija prihoda:	Učinak prijedloga/inicijative[65]						
	2021.	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**
Članak …….							

PRILOG
ZAKONODAVNOM FINANCIJSKOM IZVJEŠTAJU

Naslov prijedloga/inicijative

Uredba Europskog parlamenta i Vijeća o jedinstvenom tržištu digitalnih usluga

(1) BROJ I TROŠAK LJUDSKIH RESURSA KOJI SE SMATRAJU NUŽNIMA

(2) TROŠAK DRUGIH ADMINISTRATIVNIH RASHODA

(3) METODE IZRAČUNA PRIMIJENJENE NA PROCJENU TROŠKOVA

(a) Ljudski resursi

(b) Ostali administrativni rashodi

[65] Kad je riječ o tradicionalnim vlastitim sredstvima (carine, pristojbe na šećer) navedeni iznosi moraju biti neto iznosi, to jest bruto iznosi nakon odbitka od 20 % na ime troškova naplate.

(1) Troškovi ljudskih resursa koji se smatraju nužnima

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebni ljudski resursi.

☑ Za prijedlog/inicijativu potrebni su sljedeći ljudski resursi:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira		**2021.**		**2022.**		**2023.**		**2024.**		**2025.**		**2026.**		**2027.**		**UKUPNO**	
		EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva	EPRV	Odobrena sredstva
• Radna mjesta prema planu radnih mjesta (dužnosnici i privremeno osoblje)																	
Sjedište i predstavništva Komisije	AD					5	0,60	16	2,4	27	4,05	27	4,05	27	4,05		
	AST					1	0,15	3	0,45	5	0,75	5	0,75	5	0,75		
U delegacijama Unije	AD																
	AST																
• Vanjsko osoblje [66]																	
Globalna omotnica	UO							7	0,56	7	0,56	7	0,56	7	0,56		
	UNS							4	0,34	11	0,935	11	0,935	11	0,935		

66 UO = ugovorno osoblje; LO = lokalno osoblje; UNS = upućeni nacionalni stručnjaci; UsO = ustupljeno osoblje; MSD = mladi stručnjaci u delegacijama.

Potrebe za ljudskim resursima pokrit će se osobljem glavne uprave kojemu je već povjereno upravljanje djelovanjem i/ili koje je preraspoređeno unutar glavne uprave te, prema potrebi, resursima koji se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

	UsO																
Druge proračunske linije (*navesti*)																	
Međuzbroj – NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira						6	0,75	30	3,75	50	6,295	50	6,295	50	6,295		

(2) Trošak ostalih administrativnih rashoda

☐ Za prijedlog/inicijativu nisu potrebna administrativna odobrena sredstva.
☑ Za prijedlog/inicijativu potrebna su sljedeća administrativna odobrena sredstva:

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira	**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**Ukupno**
U sjedištu:								
Troškovi službenih putovanja i reprezentacije				0,05	0,075	0,1	0,125	**0,35**
Troškovi konferencija i sastanaka			0,1	0,14	0,14	0,14	0,14	**0,66**
Operativni troškovi povezani s ostvarenjima (vidjeti metode izračuna)			0,04	0,06	0,06	0,06	0,06	**0,28**
Druge proračunske linije (*navesti prema potrebi*)								
U delegacijama Unije								
Izdaci za službena putovanja i konferencije te troškovi reprezentacije								
Dodatna izobrazba osoblja								
Kupnja, najam i povezani rashodi								
Oprema, namještaj, materijali i usluge								
Međuzbroj NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira			0,140	0,250	0,275	0,300	0,325	**1,290**

U milijunima EUR (do tri decimalna mjesta)

Izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira	**2021.**	**2022.**	**2023.**	**2024.**	**2025.**	**2026.**	**2027.**	**Ukupno**
Rashodi za tehničku i administrativnu pomoć (ne uključujući vanjsko osoblje) iz odobrenih sredstava za poslovanje (prijašnje linije „BA")								
– u sjedištu								
– u delegacijama Unije								
Ostali rashodi upravljanja u istraživanju								
Druge proračunske linije (*navesti prema potrebi*)								
Aktivnosti komunikacije/savjetovanja			0,025	0,230	0,220	0,220	0,220	**0,915**
Međuzbroj – izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira								

UKUPNO NASLOV 7. i izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira			0,165	0,480	0,495	0,520	0,545	**2,205**

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.

(3) Metode izračuna primijenjene na procjenu troškova

(a) Ljudski resursi

U ovom se dijelu opisuje metoda izračuna primijenjena na procjenu ljudskih resursa koji se smatraju nužnima (predviđeno radno opterećenje, uključujući posebne poslove (radni profili Sysper 2), kategorije osoblja i odgovarajući prosječni troškovi)

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira
N.B.: Prosječni troškovi za svaku kategoriju osoblja u sjedištu dostupni su na BudgWeb: https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/pre/legalbasis/Pages/pre-040-020_preparation.aspx
• Dužnosnici i privremeno osoblje Pod pretpostavkom donošenja i primjene tijekom 2023. Komisija će postupno morati interno preraspodijeliti resurse potrebne za ispunjavanje novih zadaća do datuma početka primjene Uredbe, uključujući donošenje provedbenih i delegiranih akata propisanih Uredbom. Komisija će morati uspostaviti i radnu skupinu kojoj će biti povjeren nadzor primjene Uredbe za vrlo velike platforme te potpora aktivnostima Odbora. U organigramu treba predvidjeti 15 EPRV-a (13 AD + 2 AST) za obavljanje dodatnih poslova Komisije povezanih s Aktom o digitalnim uslugama (rješavanje sporova, izravni nadzor, provedbeni akti). Osim toga, ukupna radna snaga od 35 EPRV-a (14 AD/privremeno osoblje, 3 AST, 7 UO i 11 UNS) trebat će se interno preraspodijeliti unutar Komisije u svrhu pružanja potpore Odboru, uzimajući u obzir da će biti potrebno aktivno praćenje približno 20 – 25 vrlo velikih platformi (uključujući provjeru svih regulatornih dokumenata) i uključivanje u mehanizam konzistentnosti/bilateralni mehanizam (za usporedbu, u okviru informacijskog sustava unutarnjeg tržišta EU-a (IMI) godišnje je zaprimljeno približno 10 obavijesti u skladu s člankom 3. Direktive o elektroničkoj trgovini, a nije isključeno da bi nove obveze prema Aktu o digitalnim uslugama u pogledu svih usluga informacijskog društva koje se pružaju unutar EU-a mogle uključivati jednak, ako ne i veći broj takvih obavijesti). Budući da je inicijativa horizontalne prirode i da obuhvaća različita područja nadležnosti Komisije, kao što su ona koja se odnose na unutarnje tržište, digitalne usluge, zaštitu potrošača, zaštitu temeljnih sloboda na internetu, plan je objediniti resurse iz svih glavnih uprava Komisije, ovisno o dogovoru između glavne uprave za ljudske resurse i sigurnost te predmetnih glavnih uprava o kojem će se još raspravljati.
• Vanjsko osoblje

Izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira
• Samo radna mjesta koja se financiraju iz proračuna za istraživanje
• Vanjsko osoblje

(b) Ostali administrativni rashodi

Navesti pojedinosti metode izračuna koja se primjenjuje za svaku proračunsku liniju te posebno temeljne pretpostavke (npr. broj sastanaka godišnje, prosječne troškove itd.)

NASLOV 7. višegodišnjeg financijskog okvira

Troškovi službenih putovanja i reprezentacije

- Za istrage na licu mjesta vrlo velikih internetskih platformi: takve inspekcije nisu predviđene za prvu godinu (2023.), ali procjenjuje se da će službena putovanja u te svrhe nakon stupanja na snagu biti sve potrebnija: prema procjeni 15 tijekom 2025., 20 tijekom 2026. i 25 tijekom 2027., kako se pojačavaju provedbene aktivnosti. Prosječni trošak po istrazi procijenjen je na 0,005 mil. EUR, uz sudjelovanje najviše dvoje članova osoblja u istrazi na licu mjesta i trajanje istrage od pet dana

Troškovi konferencija i sastanaka

- Mjesečni sastanci Odbora koje podupire Komisija, uz procjenu od 0,01 mil. EUR po sastanku. Samo osam sastanaka predviđenih za 2023.
- Ostali stručni sastanci: prema konzervativnim procjenama, godišnje će se organizirati do četiri sastanka u svrhu prikupljanja primjedbi, mišljenja i savjeta o tehničkim, pravnim i društvenim pitanjima od vodećih stručnjaka

Operativni troškovi povezani s ostvarenjima

- Priprema i davanje mišljenja Odbora: procjenjuje se da bi jedno takvo mišljenje po sastanku Odbora bilo potrebno i izvedivo. Procjenjuje se da bi jedno od dva mišljenja uključivalo i potporu za *ad hoc* tehničku studiju u iznosu od 0,1 mil. EUR.

Izvan NASLOVA 7. višegodišnjeg financijskog okvira (rashodi za potporu i rashodi poslovanja)

Rashodi za potporu

- Bit će potrebno opsežno savjetovanje između Komisije i Odbora u pogledu većine zadanih ključnih rezultata. Prosječni trošak po savjetovanju procjenjuje se na 0,005 mil. EUR, što obuhvaća ciljana savjetovanja i fizičke sastanke, uz očekivanje da će se većina savjetovanja provesti putem interneta. Savjetovanja su usmjerena na: okvire procjene rizika (po dva u 2024. i 2025. te jedno u 2026.), nacrte smjernica (po dva godišnje u razdoblju od 2023. do 2025., nakon čega se očekuje povećanje na tri godišnje) te savjetovanja prije donošenja provedbenih i delegiranih akata (tri tijekom 2023. i dva tijekom 2024.).
- Predviđen je proračun za stalnu komunikacijsku potporu kojim se podupire sudjelovanje dionika u svim fazama savjetovanja, u procijenjenom iznosu od 0,2 mil. EUR godišnje, počevši od 2024.

Rashodi poslovanja

Studije i savjetovanja

Komisija će u okviru svojih aktivnosti potpore Odboru te u sklopu vlastitih izravnih provedbenih zadaća morati imati sposobnost provedbe dubinske analize algoritamskih sustava, sustava upravljanja podacima i sustava umjetne inteligencije na kojima se temelje usluge vrlo velikih platformi (približno 20 – 25 u cijeloj Uniji). To će zahtijevati vrlo specijalizirana stručna znanja u okviru *ad hoc* studija i/ili uz pomoć savjetnika za podršku u provedbi analiza, a osobito:

- u pogledu zahtjeva za pristup podacima za procjenu rizika: rashode povezane s obradom podataka i vanjskom tehničkom podrškom, u procijenjenom prosječnom iznosu od 0,025 mil. EUR po zahtjevu. Očekuje se da će količina zahtjeva rasti i stabilizirati se na oko dva zahtjeva godišnje za svakog vrlo velikog pružatelja usluga pod nadzorom (za očekivani broj od 20 pružatelja usluga), tj. na 40 takvih zahtjeva godišnje počevši od 2026., uz pet zahtjeva u 2023. i 20 u 2025.
- rashodi za studije i stručnjake za analizu podataka bit će potrebni radi uspostave metodološkog okvira i baze znanja potrebnih za utvrđivanje rizika i unapređenje sposobnosti javnih provedbenih tijela da zaštite europske građane i poduzeća od neispunjavanja obveza iz ove Uredbe, kao i u svrhu uspostave standarda i metodologija za otklanjanje posljedica takvog neispunjavanja. Smatra se da će se studijama morati redovito osiguravati pouzdane metodologije i okviri za reviziju niza algoritamskih sustava koji se razvijaju, za procjenu rizika, kao i za analizu najizraženijih rizika, koji proizlaze iz pregleda sektora (a nisu strogo povezani s pojedinačnim platformama/provedbenim mjerama, već se tiču i sustava koji mogu oblikovati određena tržišta i/ili utjecati na

širenje informacija među korisnicima u Uniji). Procjenjuje se da će se provesti do 22 studije procjene rizika, tehničke studije i studije izvedivosti, razine složenosti od niske (50 tisuća) do predviđenog okvira (1 mil. EUR). Obveze za te studije trebale bi se podmiriti po njihovu završetku, što u prosjeku znači u financijskoj godini nakon potpisivanja ugovora.

- U pogledu pojedinačnih tehničkih inspekcijskih pregleda i regulatornih revizija nad algoritamskim sustavima i sustavima umjetne inteligencije vrlo velikih pružatelja usluga: očekuje se visoka razina složenosti (inspekcijski pregled oko 8 algoritamskih sustava) ili srednja razina složenosti (inspekcijski pregled oko 5 algoritamskih sustava). Procijenjeni troškovi iznose 0,5 mil. EUR za revizije visoke složenosti i 0,3 mil. EUR za revizije niske složenosti, uz prosječan trošak od 0,075 mil. EUR za inspekciju jednog tehničkog sustava (prema procjeni za vanjske tehničke revizije iz istraživačke studije SMART 2018/0037) i dodatne resurse potrebne za sveobuhvatnu analizu. Troškovi obuhvaćaju angažiranje vanjskih stručnjaka za podatke i ugovaranje vanjske podrške. Očekuje se da se takve inspekcije neće provoditi 2023., ali da će kapacitet i potreba za njima narasti na 16 inspekcija u 2025. (od čega tri visoke složenosti i 13 srednje složenosti). Inspekcije bi trebale biti okončane u kraćem roku od studija te bi se u prosjeku plaćale u godini nastanka obveze.

Informacijski i upravljački sustavi (IT)

- Ključna komponenta za potporu primjeni Uredbe digitalna je platforma koja olakšava razmjenu informacija između država članica, Odbora i Komisije te osigurava funkcionalnost i interoperabilnost s drugim funkcijama koje su predviđene Uredbom. Procjenjuje se da će troškovi razvoja platforme iznositi 4,5 mil. EUR tijekom četiri godine (2 mil. u 2023. za njezinu uspostavu, po 1 mil. u 2024. i 2025. za potpuni razvoj i interoperabilnost te po 0,03 mil. EUR u narednim godinama za njezino ažuriranje i održavanje interoperabilnosti). Procjenjuje se i da će troškovi održavanja i podrške korisnicima iznositi 0,001 mil. EUR u prve dvije godine, nakon čega će predstavljati nešto stabilniju proračunsku stavku od 0,002 mil. EUR godišnje. Plaćanja za daljnja ažuriranja i razvoj platforme predviđena su za financijsku godinu nakon pokretanja/isporuke platforme.

S obzirom na prethodno navedeno, rashodi poslovanja izvan naslova 7. bili bi relevantni za sljedeće programe Komisije:

– **Program Digitalna Europa**: u pogledu aktivnosti povezanih s općim studijama i analizom podataka čiji je cilj unapređenje sposobnosti javnih provedbenih tijela za analizu, utvrđivanje i otklanjanje rizika povezanih sa sistemskim kvarovima vrlo velikih platformi unutar zajedničkog okvira na razini Unije, kao i za provedbu i upravljanje zahtjevima za pristup podacima te izgradnju i uspostavu potrebne IT platforme za razmjenu informacija koja će omogućiti razmjenu informacija između nadležnih tijela i Komisije te osigurati interoperabilnost baza podataka i funkcija predviđenih Uredbom, uz sljedeće predviđene rashode (u mil. EUR)

2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
4,526	6,076	9,802	9,802	9,802

– **Program za jedinstveno tržište**: u pogledu posebnih provedbenih aktivnosti koje su potrebne u vezi s vrlo velikim platformama, kao što su pojedinačni tehnički inspekcijski pregledi i revizije te povezana javna savjetovanja]

2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
0,025	2,830	5,620	5,620	5,620

Dodatak: detaljan pregled operativnih i administrativnih troškova

Dodatak: detaljan pregled operativnih troškova i troškova za ljudske resurse

				2023.			**2024.**			**2025.**			**2026.**			**2027.**	**Ukupno**
		količina	trošak po jedinici	ukupno	količina	trošak po jedinici	ukupno	količina	trošak po jedinici	ukupno	količina	trošak po jedinici	ukupno	količina	trošak po jedinici	ukupno	
Troškovi službenih putovanja i reprezentacije	Troškovi službenih putovanja i reprezentacije (za inspekcije)			0	10	0,005	0,05	15	0,005	0,075	20	0,005	0,1	25	0,005	0,125	
	MEĐUZBROJ			**0**			**0,05**			**0,075**			**0,1**			**0,125**	**0,35**
Troškovi konferencija i sastanaka	Sastanci odbora	8	0,01	0,08	12	0,01	0,12	12	0,01	0,12	12	0,01	0,12	12	0,01	0,12	
	Ostali stručni sastanci	4	0,005	0,02	4	0,005	0,02	4	0,005	0,02	4	0,005	0,02	4	0,005	0,02	
	MEĐUZBROJ			**0,1**			**0,14**			**0,14**			**0,14**			**0,14**	**0,66**
Operativni troškovi povezani s ostvarenjima	Mišljenja	8	0,005	0,04	12	0,005	0,06	12	0,005	0,06	12	0,005	0,06	12	0,005	0,06	
	MEĐUZBROJ			**0,04**			**0,06**			**0,06**			**0,06**			**0,06**	**0,28**
Studije i savjetovanja	Okvirne studije procjene rizika	1	1	1	2	1	2	3	1	3	3	1	3	3	1	3	
	Tehničke studije i algoritamski okviri za	3	0,3	0,9	6	0,3	1,8	12	0,3	3,6	12	0,3	3,6	12	0,3	3,6	

	reviziju																
	Studije izvedivosti za tehničke standarde	2	0,05	0,1	2	0,05	0,1	2	0,05	0,1	2	0,05	0,1	2	0,05	0,1	
	Zahtjevi za pristup podacima i obrada podataka za procjene rizika	5	0,025	0,125	15	0,025	0,375	20	0,025	0,5	40	0,025	1	40	0,025	1	
	Godišnja studija o izraženim rizicima	1	0,4	0,4	2	0,4	0,8	4	0,4	1,6	4	0,4	1,6	4	0,4	1,6	
	Tehnički inspekcijski pregledi i revizije (visoke složenosti)		0,5	0	1	0,5	0,5	3	0,5	1,5	3	0,5	1,5	3	0,5	1,5	
	Tehnički inspekcijski pregledi i revizije (srednje složenosti)		0,3	0	7	0,3	2,1	13	0,3	3,9	13	0,3	3,9	13	0,3	3,9	
	Savjetovanja o smjernicama	2	0,005	0,01	2	0,005	0,01	2	0,005	0,01	3	0,005	0,015	3	0,005	0,015	
	Savjetovanja o okvirima za procjenu rizika		0,005	0	2	0,005	0,01	2	0,005	0,01	1	0,005	0,005	1	0,005	0,005	
	Savjetovanja o provedbenim i delegiranim aktima	3	0,005	0,015	2	0,005	0,01		0,005	0		0,005	0		0,005	0	
	Komunikacija i potpora sudjelovanju dionika		0,2	0	1	0,2	0,2	1	0,2	0,2	1	0,2	0,2	1	0,2	0,2	
	MEĐUZBROJ			**2,55**			**7,905**			**14,42**			**14,92**			**14,92**	**54,715**

Informacijski i upravljački sustavi	Razvoj platformi digitalnih klirinških kuća	1	2	2		1	1		1	1		0,5	0,5		0,5	0,5	
	Održavanje		0,001	0,001		0,001	0,001		0,002	0,002		0,002	0,002		0,002	0,002	
	MEĐUZBROJ			**2,001**			**1,001**			**1,002**			**0,502**			**0,502**	**5,008**
MEĐUZBROJ rashodi				**4,691**			**9,156**			**15,697**			**15,722**			**15,747**	**61,013**
Proračun za ljudske resurse				0,750			3,750			6,295			6,295			6,295	**23,385**
SVEUKUPNO				**5,441**			**12,906**			**21,992**			**22,017**			**22,042**	**84,398**

Potrebna odobrena sredstva za ljudske resurse i ostale administrativne rashode pokrit će se odobrenim sredstvima glavne uprave koja su već dodijeljena za upravljanje djelovanjem i/ili su preraspodijeljena unutar glavne uprave te, prema potrebi, dodatnim sredstvima koja se mogu dodijeliti nadležnoj glavnoj upravi u okviru godišnjeg postupka dodjele sredstava uzimajući u obzir proračunska ograničenja.